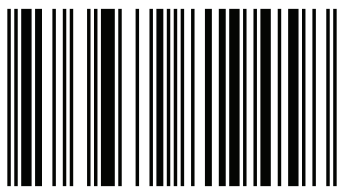

Elektroiekārtu drošības un tirgus aprites standarti

Ražošanā un sadzīvē plaši pielieto dažādas elektroiekārtas, kas ir potenciāli bīstamas cilvēka veselībai un dzīvībai. Tādēļ ir būtiski svarīgi nodrošināt to atbilstību drošības standartiem projektēšanā, ražošanā un ekspluatācijā. Grāmatas saturs atbilst LLU Lauksaimniecības enerģētikas specialitātes maģistra studiju kursa "Elektroiekārtu atbilstība un sertifikācija" programmai. Apskatīta ražošanas produkcijas atbilstības nodrošināšanas, novērtēšanas un tirgus aprites politika Eiropas Savienībā. Analizētas elektroiekārtu drošības direktīvas, to galvenās prasības un ražojumu atbilstības novērtēšanas, apliecināšanas, sertifikācijas un tirgus uzraudzības procedūras. Katras nodaļas beigās doti kontroles jautājumi zināšanu pārbaudei un kontroldarbu sagatavošanai. Pielikumos doti ES Direktīvu teksti papildus studijām un patstāvīgo darbu izstrādei. Grāmatu varēs izmantot arī elektroiekārtu projektētāji, ražotāji un izplatītāji jaunu ražojumu tehniskās dokumentācijas un lietotāja instrukcijas izstrādei, to atbilstības deklarācijas sastādīšanai un tās apliecināšanai ar CE marķējumu, kā arī elektroiekārtu drošas ekspluatācijas nosacījumu izpildei saskaņā ar Eiropas Savienības Direktīvām.

Andris Šniders

Dr.hab.sc.ing., Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības enerģētikas institūta profesors, inženieris - elektriķis (RPI, 1972), tehnisko zinātņu kandidāts (1982), Dr.hab.sc.ing. (1993), vairāk kā 160 publikāciju autors, t.sk., 4 grāmatas un 12 mācību līdzekļi studentiem, vada bakalaura, maģistra un doktora darbus enerģētikā.

978-3-639-81945-8

Globe
EDIT

Elektroiekārtu drošības standarti

Andris Šniders

Globe
EDIT

Andris Šniders

Elektroiekārtu drošības un tirgus aprites standarti

ES Direktīvas, atbilstības moduļi, apliecināšanas procedūras, tehniskā dokumentācija, sertifikācija, uzraudzība

Andris Šniders

Elektroiekārtu drošības un tirgus aprites standarti

Andris Šniders

Elektroiekārtu drošības un tirgus aprites standarti

**ES Direktīvas, atbilstības moduļi, apliecināšanas
procedūras, tehniskā dokumentācija, sertifikācija,
uzraudzība**

GlobeEdit

Impressum / Imprint

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek: Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

Alle in diesem Buch genannten Marken und Produktnamen unterliegen warenzeichen-, marken- oder patentrechtlichem Schutz bzw. sind Warenzeichen oder eingetragene Warenzeichen der jeweiligen Inhaber. Die Wiedergabe von Marken, Produktnamen, Gebrauchsnamen, Handelsnamen, Warenbezeichnungen u.s.w. in diesem Werk berechtigt auch ohne besondere Kennzeichnung nicht zu der Annahme, dass solche Namen im Sinne der Warenzeichen- und Markenschutzgesetzgebung als frei zu betrachten wären und daher von jedermann benutzt werden dürften.

Bibliographic information published by the Deutsche Nationalbibliothek: The Deutsche Nationalbibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data are available in the Internet at <http://dnb.d-nb.de>.

Any brand names and product names mentioned in this book are subject to trademark, brand or patent protection and are trademarks or registered trademarks of their respective holders. The use of brand names, product names, common names, trade names, product descriptions etc. even without a particular marking in this works is in no way to be construed to mean that such names may be regarded as unrestricted in respect of trademark and brand protection legislation and could thus be used by anyone.

Coverbild / Cover image: www.ingimage.com

Verlag / Publisher:

GlobeEdit

ist ein Imprint der / is a trademark of

OmniScriptum GmbH & Co. KG

Heinrich-Böcking-Str. 6-8, 66121 Saarbrücken, Deutschland / Germany

Email: info@globeedit.com

Herstellung: siehe letzte Seite /

Printed at: see last page

ISBN: 978-3-639-81945-8

Copyright © 2014 OmniScriptum GmbH & Co. KG

Alle Rechte vorbehalten. / All rights reserved. Saarbrücken 2014

Saturs

Ievads	4
 1. Produkcijas atbilstības novērtēšana un sertifikācija Eiropas Savienībā	6
1.1. Standarti un standartizācijas organizācijas.....	6
1.2. Latvijas standartizācijas organizatoriskā struktūra.....	8
1.3. Ražojumu atbilstības apliecināšanas un uzraudzības procedūra Eiropas Savienībā.....	11
1.4. Atbilstības novērtēšanas procedūra un hierarhija.....	13
1.5. Kvalitātes nodrošināšana Eiropā.....	15
1.5.1. Jaunā pieeja - New Approach.....	15
1.5.2. Globālā koncepcija - Global Approach.....	16
1.5.3. Notificēta institūcija -Notified Body.....	18
1.5.4. Atbilstības apliecinājumi ražojuma izstrādes un ražošanas stadijās.....	19
1.5.5. Atbilstības novērtēšana nereglamentētajā sfērā.....	20
1.5.6. CE zīme - CE marking (CE - Communauté Européenne).....	21
Kontroles jautājumi	22
 2. Zemsprieguma elektroiekārtu direktīva	24
2.1. Zemsprieguma direktīvas galvenās prasības.....	26
2.2. Elektroiekārtu drošības klauzula.....	29
2.2.1. Nosacījumi drošības klauzulas ierosināšanai.....	30
2.2.2. Drošības klauzulas ieviešana.....	31
2.2.3. Drošības klauzulas izpildīšana.....	31
Kontroles jautājumi	33

3. ES Direktīva par elektromagnētisko savietojamību.....	34
3.1. Direktīvas prasību un apliecinājumu kopsavilkums.....	34
3.2. Direktīvas saturs un atbilstības apliecināšanas procedūra.....	35
Kontroles jautājumi.....	36
4. Elektriskais aprīkojums lietošanai potenciāli sprādziena bīstamās vidēs (Direktīva 94/9/EC).....	38
4.1. Direktīvas darbības sfēra un definīcijas.....	38
4.2. Atbilstības novērtēšanas procedūras dažādām elektriskā aprīkojuma grupām un kategorijām.....	41
4.3. Elektriskā aprīkojuma grupu klasificēšanas kritēriji.....	44
4.4. Galvenās drošības prasības aprīkojumam un aizsardzības sistēmu konstrukcijai.....	46
4.5. Materiālu izvēle, projektēšana un atbilstības novērtēšana.....	47
Kontroles jautājumi.....	49
5. Drošības vadlīnijas mašīnām – Mašīnu direktīva.....	51
5.1. Mašīnu direktīvas vispārējais saturs – definīcijas, normatīvie akti, drošības integrācijas principi.....	51
5.2. Mašīnu direktīva 2006/42/EK un tās ieviešanas kārtība.....	54
5.2.1. Mašīnas tehniskās dokumentācijas - tehniskā faila izveide.....	55
5.2.2. Mašīnas atbilstības sertifikācija.....	56
5.3. Tehniskā faila veidošanas struktūra un izmantošanas noteikumi...57	
5.3.1. Tehniskā faila mērķis, saturs un forma.....	57
5.3.2. Tehniskā faila pieejamība.....	61

5.3.3. Tehniska faila valoda un konfidencialitāte.....	62
5.3.4. ES atbilstības deklarācijai nepieciešamā tehniskā dokumentācija.....	62
5.4. Galvenās prasības mašīnas lietotāja instrukcijai.....	64
5.5. Tehniskās dokumentācijas arhivēšana.....	66
5.6. Notificētās institūcijas iesaiste projekta tehniskās dokumentācijas pārbaudē.....	67
5.7. Iekārtas lietotāja instrukcijas testēšana.....	68
5.7.1. Informācijas izkārtojuma novērtējums.....	69
5.7.2. Iekārtas apraksta saprotamības novērtējums.....	70
5.7.3. Iekārtas uzbūves un apkalpošanas attēlojuma novērtējums.....	70
5.7.4. Iekārtas ekspluatācijas drošības novērtējums.....	71
5.7.5. Lietotāja instrukcijas noformējuma novērtējums.....	72
5.8. Mašīnu direktīvai neatbilstošu iekārtu piemēri.....	73
Kontroles jautājumi.....	75
Informācijas avoti.....	76
1. Pielikums. Atbilstības novērtēšanas moduļi.....	77
2. Pielikums. Zemsprieguma elektroiekārtu direktīva.....	79
3. Pielikums. Elektromagnētiskās savietojamības Direktīva.....	92
4. Pielikums. Direktīva elektroiekārtām, kas darbojas potenciāli sprādzienbīstamā vidē.....	113
5. Pielikums. Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 300 / Darba aizsardzības prasības darbā sprādzienbīstamā vidē.....	158
6. Pielikums. Mašīnu Direktīva.....	169

levads

Ražošanā un sadzīvē plaši pielieto dažādas elektroiekārtas, t.sk. elektriskās mašīnas, kas ir potenciāli bīstamas cilvēka veselībai un dzīvībai. Tādēļ ir būtiski svarīgi nodrošināt to atbilstību drošības standartiem projektēšanas, ražošanas un ekspluatācijas stadijās.

Mācību grāmatas saturs atbilst LLU lauksaimniecības enerģētikas specialitātes maģistra studiju kursa „Elektroiekārtu atbilstība un sertifikācija” programmai. Tajā apskatīta ražošanas produkcijas atbilstības novērtēšanas, sertifikācijas un aprites nosacījumu vispārējā politika Eiropas Savienībā (ES), elektroiekārtu drošības Direktīvu galvenās prasības un ražojumu atbilstības novērtēšanas, apliecināšanas, certificēšanas un tirgus uzraudzības procedūras.

Katras nodaļas beigās doti kontroles jautājumi zināšanu pārbaudei un kontroldarbu sagatavošanai. Pielikumos doti Direktīvu pilnu tekstu tulkojumi latviešu valodā papildus studijām un patstāvīgo darbu izstrādei.

Pirmajā nodaļā apskatīta produkcijas atbilstības novērtēšanas, sertifikācijas un tirgus uzraudzības procedūra Eiropas Savienībā, standartizācijas organizāciju struktūra, funkcijas un produkcijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveide un vēsturiskā attīstība Eiropā. Definēti atbilstības novērtēšanā lietotie jēdzieni un hierarhiskie līmeņi, aprakstīti produkcijas atbilstības novērtēšanas moduļi un to pielietošana ES Direktīvu reglamentētajā sfērā, kā arī produkcijas atbilstības apliecināšana ar CE-zīmi.

Otrā nodaļā veltīta zemsprieguma elektroiekārtu (50 - 1000V maiņstrāvai un 75 - 1500V līdzstrāvai) Direktīvas apskatam. Dots Direktīvas struktūras kopsavilkums, galvenās prasības, pielietojuma sfēra, atbilstības novērtēšanas un apliecināšanas procedūra projektēšanā,

ražošanā un ekspluatācijā. Detalizēti apskatīta elektroiekārtu drošības Klauzula tās ierosināšanas, ieviešanas un izpildīšanas procedūra, ko veic Valsts tirgus uzraudzības institūcija.

Trešā nodaļa apskata elektromagnētiskās savietojamības Direktīvu, kas limitē elektroiekārtu emitētā elektromagnētiskā starojuma līmeni un nosaka to aizsardzības pakāpi pret ārēja elektromagnētiskā starojuma iedarbību. Dots Direktīvas struktūras kopsavilkums, galvenās prasības, pielietojuma sfēra, atbilstības novērtēšanas un apliecināšanas procedūra.

Ceturrtā nodaļa veltīta Direktīvai, kas reglamentē drošības prasības elektriskā aprīkojuma lietošanai potenciāli sprādzienbīstamās vidēs. Apskatīta Direktīvas struktūra, prasības, lietojuma sfēra, procedūra eksploziju droša izpildījuma elektroiekārtu atbilstības novērtēšanai - apliecināšanai projektēšanā, ražošanā un ekspluatācijā. Apskatīta elektriskā aprīkojuma izvietouma grupu un kategoriju klasifikācija, to aizsardzības pakāpes un drošības prasības aprīkojumam un tā aizsardzības sistēmām.

Piektajā nodaļā apskatītas drošības vadlīnijas mašīnām un mehānismiem, t.sk. ar elektrisko piedziņu, ko reglamentē Mašīnu Direktīva. Dots Direktīvas vispārējs saturs un ieviešanas kārtība. Galvenā uzmanība pievērsta mašīnu tehniskā faila (tehniskās dokumentācijas) izveides mērķim, struktūrai, formai un izmantošanas noteikumiem – pieejamībai, konfidencialitātei un atbilstības pārbaudei. Detalizēti apskatīts mašīnas lietotāja instrukcijas saturs tās izstrādes un testēšanas procedūra, un galvenie kvalitātes un atbilstības novērtēšanas kritēriji.

1. Produkcijas atbilstības novērtēšana un sertifikācija Eiropas Savienībā

1.1. Standarti un standartizācijas organizācijas

Definēsim galvenos terminus un jēdzienus, kas attiecas uz standartizācijas procedūru, standartu veidiem, standartu izstrādi un standartu institūcijām.

Standartizācija – darbība, kuras mērķis ir *izstrādāt nosacījumus optimālai sakārtotībai noteiktā jomā*, norādot vispārējus un daudzkārtēji piemērojamus principus esošo un perspektīvo uzdevumu risināšanā un kura *ietver standartu izstrādāšanu, publicēšanu un ieviešanu*.

Standarts – uz kopējas vienošanās pamata izstrādāts un *atzītu institūciju apstiprināts dokuments*, kas ietver vispārējus un daudzkārtēji piemērojamus noteikumus, norādījumus vai raksturojumus dažāda veida darbībām vai to rezultātiem un ir *vērsts uz optimālas sakārtotības panākšanu noteiktā jomā*.

Starptautiskais standarts – sabiedrībai pieejams, starptautiskajā standartu (standartizācijas) organizācijā pieņemts standarts (visā pasaulē atzīti standarti, piemēram, ISO).

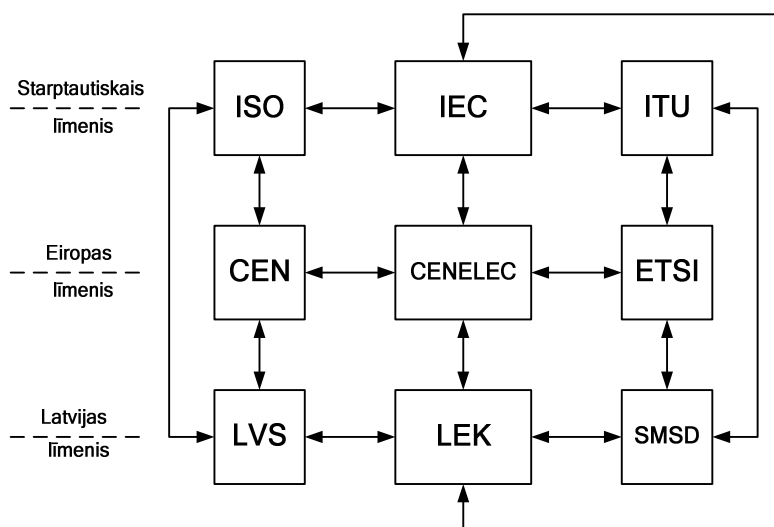
Reģionālais standarts – sabiedrībai pieejams, reģionālajā standartu (standartizācijas) organizācijā pieņemts standarts, piemēram, CEN (Eiropas Savienības standarti).

Nacionālais standarts – sabiedrībai pieejams, nacionālajā standartizācijas organizācijā pieņemts standarts (LVS standarts Latvijā, DIN standarts Vācijā).

Nozares un uzņēmumu standarti – citu institūciju, piemēram, „Latvenergo” pieņemti standarti (šādu standartu lietošanas sfēra var ģeogrāfiski aptvert arī vairākas valstis).

Standartu institūcija – nacionālā, reģionālā vai starptautiskā līmenī atzīta standartizācijas institūcija, kuras pamatuzdevums saskaņā ar tās statūtiem ir visiem pieejamu standartu izstrādāšana, apstiprināšana un adaptācija.

Elektrotehnisko un telekomunikācijas iekārtu, sistēmu un procesu standartizācijas organizatoriskās struktūrvienības un to sadarbības saites starptautiskā, Eiropas un Latvijas līmenī parādītas 1.1. attēlā.

1.1.att. Standartizācijas līmeņi un organizatoriskā struktūra:

ISO – Starptautiskā standartizācijas organizācija (*International Standardization Organization*);

IEC – Starptautiskā elektrotehniskā komiteja (*International Electrotechnical Commission*);

ITU – Starptautiskā telekomunikāciju apvienība (*International Telecommunications Union*);

CEN – Eiropas standartizācijas komisija;

CENELEC – Eiropas elektrotehniskā komiteja;

ETSI – Eiropas telekomunikāciju standartu institūts;

LVS – Latvijas nacionālā standartizācijas institūcija „Latvijas standarts”;

LEK – Latvijas elektrotehniskā komiteja;

SMSD – Satiksmes ministrijas sakaru departaments.

Lai nodrošinātu Latvijas ražojumu brīvu apriti ES ekonomiskajā apgabalā, Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij jāadaptē CEN standarti.

1.2. Latvijas standartizācijas organizatoriskā struktūra

Standartizācijas darba organizācija

Latvijas standartizācijas organizatoriskās struktūras uzbūve, tās vienību pakļautības un savstarpējās sadarbības saites parādītas 1.2. attēlā.

LR Saeima, kā likumdevēja institūcija, pieņem un apstiprina Standartizācijas likumus.

Izpildvara – **LR Ministru kabinets** nosaka standartu lietošanu ES Direktīvu reglamentētajā sfērā un nodrošina nepieciešamo finansējumu.

Standartizācijas politikas izstrādi un starptautisko standartu adaptēšanu vada un organizē **Ekonomikas ministrijas nacionālā standartizācijas padome**.

Latvijas Republikā Nacionālās standartizācijas un standartu institūcijas funkcijas pilda Latvijas Nacionālās standartizācijas un metroloģijas centrs – **VSIA „Latvijas standarts” (LVS)**. LVS veic Nacionālās

standartizācijas sistēmas veidošanu un vadīšanu, Standartizācijas tehnisko komiteju (turpmāk Tehnisko komiteju) darbības koordināciju, Latvijas Republikas nacionālo standartu reģistrēšanu un izdošanu.

Tehniskā komiteja (TK) ir atbildīga par standartizāciju savā nozarē. TK kompetencē ir sekojoši pasākumi:

- ☐ izstrādāt, apstiprināt, kā arī anulēt Latvijas nacionālos standartus, pārskatīt esošos standartus un sagatavot tajos nepieciešamās izmaiņas;
- ☐ adaptēt starptautiskos un reģionālos standartus kā Latvijas nacionālos standartus un harmonizēt Latvijas nacionālos standartus ar starptautiskajiem un reģionālajiem standartiem;
- ☐ sadarboties ar attiecīgajām TK starptautiskajās un Eiropas standartizācijas organizācijās;
- ☐ sadarboties ar standartu lietotājiem un citām standartizācijā ieinteresētajām pusēm;
- ☐ izstrādāt attiecīgās nozares standartizācijas programmas.

Standartizācijas objekti

Objekti var būt: vispārējas prasības, termini un definīcijas, metodes, produkcija, procesi, pakalpojumi, aizvietojamības un savietojamības prasības.

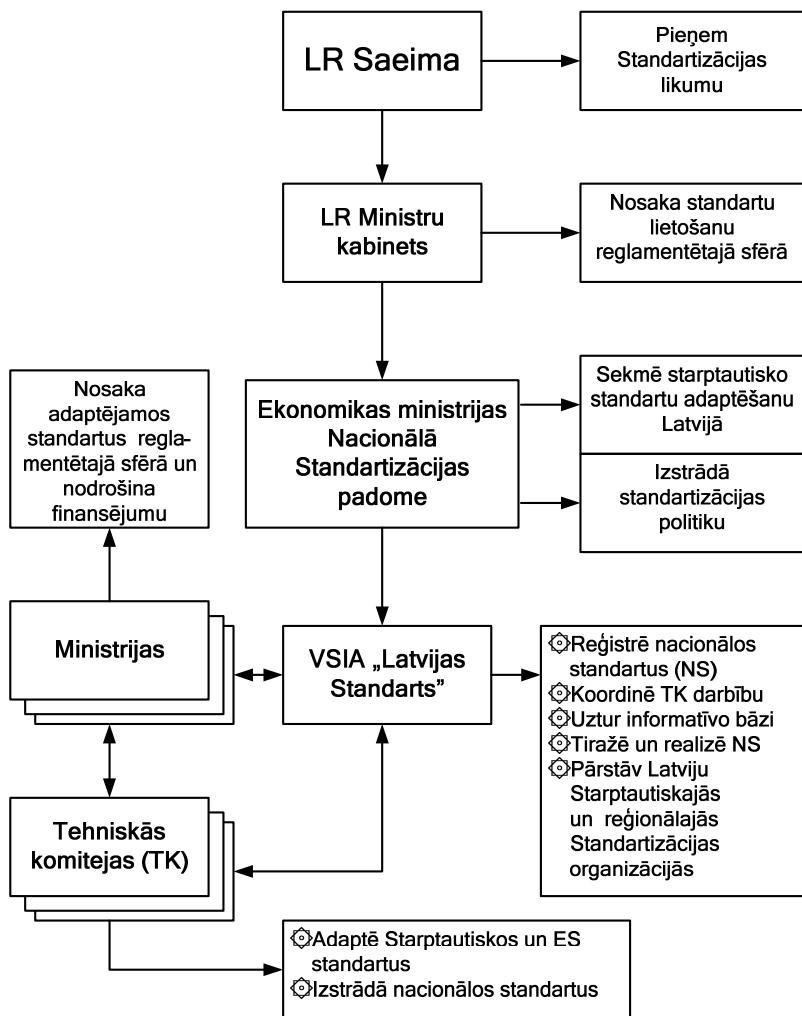
Standartu veidi

Atkarībā no standartizējamā objekta un standarta lietošanas sfēras ir sekojošas galvenās standartu grupas: pamatstandarti; produktu standarti; procesu standarti; pakalpojumu standarti; metožu standarti.

Standartizācijas normatīvie dokumenti

Latvijas standartizācijas sistēma ietver nacionālos standartus, adaptētos starptautiskos ISO standartus, piemēram, LVS-ISO 1678:1995,

adaptētos reģionālos, piemēram, Eiropas standartus (LVS-EN 45020:2003); kā arī citus, piemēram, uzņēmumu standartus (LVS-US 010310970:2005).

1.2.att. Standartizācijas organizatoriskā struktūra Latvijas Republikā

1.3. Ražojumu atbilstības apliecināšanas, novērtēšanas un uzraudzības procedūra Eiropas Savienībā

Eiropas Savienībā stingri tiek reglamentēta drošības standartu (direktīvu) prasību ievērošana produktu projektēšanā, izgatavošanā un ražošanā (1.3.att.), īpaši tas attiecas uz elektroiekārtu ražošanu un tirgus apriti.

Ražotājs obligāti ievēro direktīvas (u), kas attiecas uz viņa ražoto produktu, prasības un viennozīmīgi atbild par produkta atbilstību un kvalitāti projektēšanā, ražošanā un tirgus aprītē.

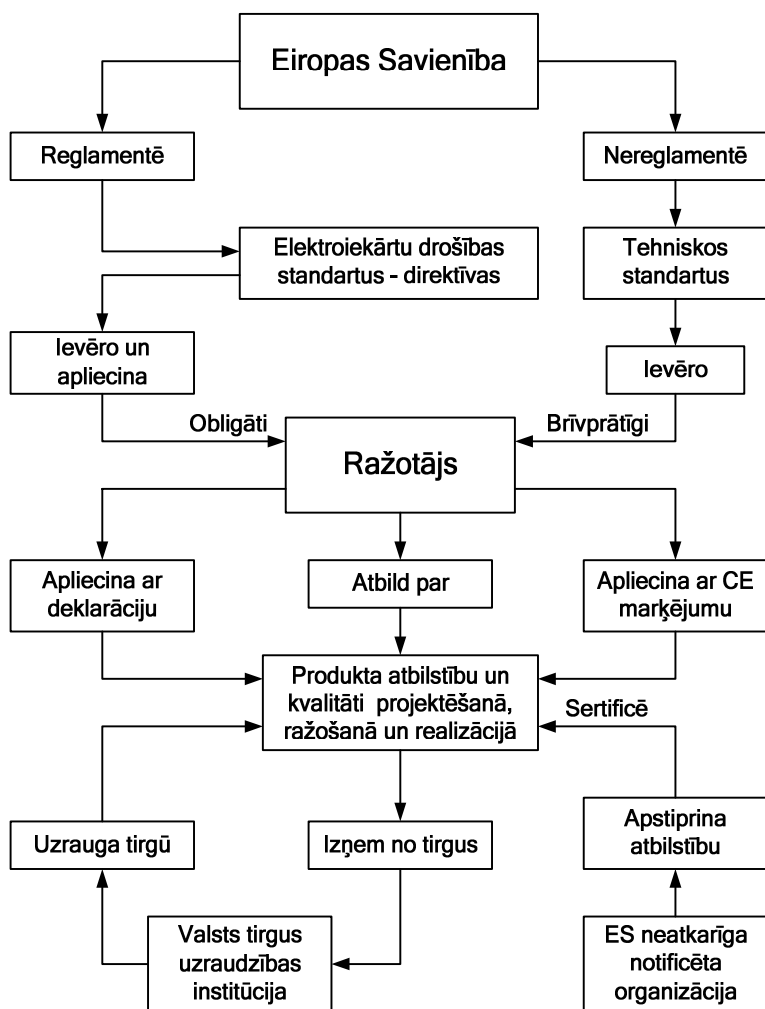
Produkta atbilstību ražotājs apliecina ar **atbilstības deklarāciju**, kas ir tehniskās dokumentācijas (tehniskā faila) obligāta sastāvdaļa, kā arī ar **CE zīmi (marķējumu)**, kuru ražotājs uzstāda uz tirgū ielikta produkta.

Tehniskie standarti (projektēšanas metodes, materiāli, izgatavošanas tehnoloģija) netiek reglamentēti. Tos ražotājs var izvēlēties brīvprātīgi. Ja kaut kādu iemeslu dēļ nevar izmantot ES harmonizētos (akceptētos) standartus, piemēram, jaunai izstrādnei neviens no harmonizētajiem standartiem nav piemērots, tad ražotājs var izvēlēties atbilstošu nacionālo standartu, uzņēmuma standartu vai izstrādāt jaunu standartu.

Produkta projektētājam-ražotājam jābūt pārliecinātam, ka izvēlētie tehniskie standarti nodrošinās produkta atbilstības prasību izpildi. Lai iegūtu šādu pārliecību, produkta projektētājs-ražotājs piesaista neatkarīgu profesionālu organizāciju (testēšanas laboratoriju), kura ir oficiāli pilnvarota ES izvērtēt dotā produkta atbilstību, uz to attiecinātās, direktīvas vai vairāku direktīvu prasībām projektēšanas, izgatavošanas un ražošanas stadijās ar tiesībām izsniegt atbilstības sertifikātu.

Valsts nedrīkst iejaukties un diktēt savas prasības ražojumu projektēšanas, izgatavošanas un ražošanas procesos. Tās vienīgā un galvenā funkcija ir tirgus uzraudzība. Ja rodas pamatotas šaubas un atkārtoti pierādījumi par produkta neatbilstību drošības standartiem, tad

iesaistās Valsts tirgus uzraudzības institūcija un neatbilstošo produktu izņem no apgrozības.

1.3.att. Ražojumu atbilstības apliecināšana, novērtēšana un tirgus uzraudzība Eiropas Savienībā

1.4. Atbilstības novērtēšanas procedūras un hierarhija

Lai novērtētu un apliecinātu ražojuma, piemēram, elektroiekārtas atbilstību drošības-kvalitātes standartu (direktīvu) prasībām reglamentētajā sfērā, tiek izmantota atbilstoša dokumentācija un tiek veiktas noteiktas procedūras.

Tehniskais fails – ražotāja sastādīta dokumentācija, pēc kuras iespējams novērtēt produkta atbilstību Direktīvu prasībām. Tajā apraksta produkta konstrukciju, izgatavošanu un darbību, kā arī atbilstības nodrošināšanai lietotos pasākumus.

Atbilstības deklarācija – ražotāja (piegādātāja) paziņojums par to, ka tas uzņemas pilnu atbildību par ražojuma, procesa vai pakalpojuma atbilstību noteiktam standartam (standartiem) un (vai) citiem normatīvajiem aktiem vai prasībām.

Sertifikāts – dokuments, kuru izsniedz trešā persona (ES notificēta - pilnvarota institūcija), un kas ar noteiktu ticamību apstiprina produkta, procesa vai pakalpojuma atbilstību noteiktam standartam un (vai) citam normatīvam dokumentam.

Testēšana – tehnisks process, kuru veic kompetenta dalībvalstī akreditēta, neatkarīga laboratorija, lai novērtētu produkta raksturojošos parametrus saskaņā ar normatīvajos dokumentos noteiktajām metodēm un prasībām.

Inspekcija – profesionāls vērtējums par produkcijas testēšanas stadijas produkta, ražošanas procesa vai pakalpojuma atbilstību vispārīgām vai konkrētām prasībām.

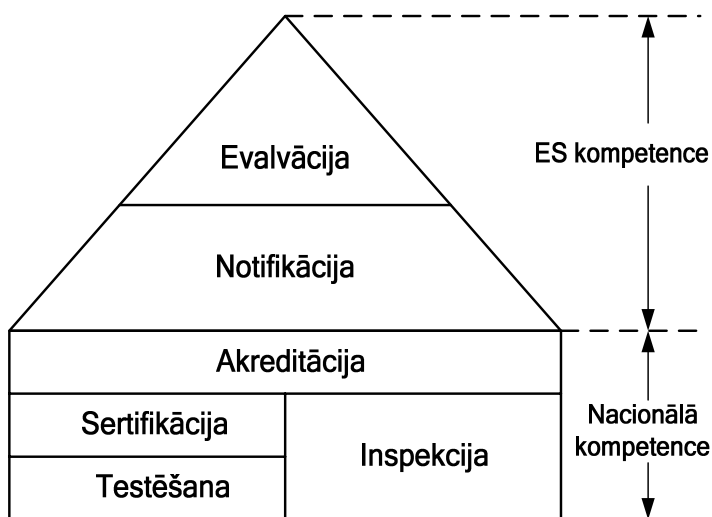
Akreditācija – oficiāla kādas testēšanas vai sertifikācijas organizācijas kompetences atzīšana, kuru veic kāda neatkarīga institūcija.

Notifikācija – ES dalībvalsts ieteiktas atbilstības novērtēšanas institūcijas reģistrācija Eiropas Komisijā un dalībvalstīs.

Evalvācija – ES dalībvalsts nacionālās akreditācijas sistēmas novērtēšana Eiropas Komisijā, tās atzīšanai Eiropas Savienībā

Atbilstības novērtēšanas hierarhiju Eiropas Savienībā veido divi līmeņi - nacionālās dalībvalsts kompetence un ES Komisijas kompetence (1.4.att.). ES dalībvalsts veic tās teritorijā izveidoto testēšanas - sertificēšanas iestāžu (laboratoriju) akreditāciju un inspekciju.

Eiropas Komisija veic dalībvalsts akreditācijas sistēmas novērtēšanu un apliecina tās atbilstību ES standartiem, kā arī notificē (pilnvaro) dalībvalsts testēšanas - sertificēšanas iestādi (laboratoriju) realizēt savu darbību visās Eiropas ekonomiskā apgabala valstīs.

1.4.att. Atbilstības novērtēšanas hierarhija un kompetence

1.5. Kvalitātes nodrošināšana Eiropā

1957.gadā tika izveidota **Eiropas Ekonomiskā Kopiena (EEC – European Economic Community)** un izstrādāti kopējā tirgus principi, kas **paredzēja atcelt tarifus un kvantitatīvos tirdzniecības ierobežojumus kopienas ietvaros un noteikt vienotus ārējos tarifus.**

Eiropas Kopienas (EK) valstis, nevarēdamas lietot tarifus un kvotas importam no citām dalībvalstīm, meklēja un ārpustarifu veidā atrada risinājumus, kā saglabāt iekšējo tirgu galvenokārt saviem ražotājiem. Tādēļ **80-tos gados kopējā tirgus principa īstenošana faktiski apstājās.**

1985.gada aprīlī **Eiropas kopienas komisija (CEC – Commission of European Community)** izstrādāja jaunu programmu kopējā tirgus izveidei, kurā tika paredzēts pakāpeniski likvidēt fiziskās, tehniskās un fiskālās barjeras, lai nodrošinātu preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīvu kustību visā EK teritorijā.

1993.gadā Eiropas Kopiena pārveidojās par **Eiropas Savienību (ES) (EU – European Union)** ar 12 dalībvalstīm: **Beļģija, Dānija, Francija, Grieķija, Itālija, Īrija, Lielbritānija, Luksemburga, Nīderlande, Portugāle, Spānija un Vācija.**

1994.gadā izveidojās **Eiropas Ekonomiskais Apgabals (EAA – European Economic Area)**, kas papildināja Eiropas koptirgu ar vēl 5 **Eiropas Brīvās Tirdzniecības Apvienības (EFTA – European Free Trade Agreement)** valstīm: **Austrija, Islande, Norvēģija, Somija un Zviedrija.**

1.5.1. Jaunā pieeja - New Approach

1985.gada 7.maijā **Eiropas Kopienas Padome (Council of European Community)** pieņēma rezolūciju, kas noteica **jaunu pieeju tehniskajai**

harmonizācijai un standartiem (*New Approach to Technical Harmonization and Standards*) vadoties pēc sekojošiem principiem:

- ❑ lai nodrošinātu preču brīvu kustību EK ietvaros, **jāveic harmonizācija likumdošanas jomā**, nosakot vienotas prasības EK tirgū esošajām precēm;
- ❑ **Direktīvās jāreglamentē galvenās prasības produktiem ražošanas un pirmstirgus procesos**, bet ar tehnisko prasību izstrādi jānodarbojas kompetentām standartizācijas iestādēm;
- ❑ **tehniskās prasības nav obligātas** (*nav reglamentētas*), tām ir brīvprātīgu standartu statuss;
- ❑ **nacionālās (valsts) iestādes veic tirgus kontroli un uzraudzību**, tām jāatzīst, ka jebkurš atbilstoši saskaņotiem standartiem ražots produkts atbilst Direktīvās noteiktajām prasībām;
- ❑ **ražotājs var ievērot vai neievērot tehniskos standartus**, taču jebkurā gadījumā viņam **jāapliecina ražojuma atbilstība Direktīvu prasībām**;
- ❑ reglamentētajā sfērā ražojuma atbilstības novērtēšanu veic testēšanas laboratorijas un sertifikācijas organizācijas saskaņā ar atbilstības novērtēšanas sistēmas prasībām.

1.5.2. Globālā koncepcija - Global Approach

1989.gadā **Eiropas Kopienas Komisija** publicēja dokumentu „**Sertifikācijas un testēšanas globālā koncepcija**”(A *Global Approach to Testing and Certification*) , bet 1991.gadā „**Atbilstības novērtēšanas globālā koncepcija**”(A *Global Approach to Conformity Assessment*), kas

reglamentēja vienotu atbilstības novērtēšanas politiku un pasākumus tās realizācijā:

- ❑ **jāizveido** harmonizētas, atklātas un kompetentas **ražojumu un procesu atbilstības novērtēšanas struktūras visā Eiropas Kopienā saskaņā ar vienotiem kritērijiem**;
- ❑ **jāsadala ražojumu atbilstības novērtēšanas procedūras** projektēšanā izgatavošanā un ražošanā **8 moduļos - A, B, C, D, E, F, G un H** (1.pielikums);
- ❑ **jānodrošina Nacionālo atbilstības novērtēšanas institūciju savstarpēja atzīšana visā Eiropas ekonomiskajā apgabalā**, notificējot (reģistrējot) tās Eiropas Kopienas Komisijā;
- ❑ **jāizveido Eiropas sertifikācijas un testēšanas organizācija** (EOTC – *European Organization for Testing and Certification*), kas koordinētu atbilstības novērtēšanas pasākumus;
- ❑ Direktīvās tiek noteikta **vienota** ražojumu pirmstirgus atbilstība un tirgus uzraudzība, kas nepieciešama, lai tirgū nonāktu kvalitatīvi ražojumi, ko **nodrošina ražotājs** un **apliecina notificēta institūcija** – testēšanas laboratorija vai sertifikācijas organizācija;
- ❑ **tirgus uzraudzību nodrošina nacionālā (valsts), reģionālā vara**, kas aptver arī muitas darbību, uzraugot ievesto produktu atbilstību ar mērķi pārliecināties vai ražotāji, piegādātāji, kā arī atbilstību vērtējošās struktūras ievēro Direktīvu prasības;
- ❑ **notificētās institūcijas nedrīkst veikt tirgus uzraudzību, tām jābūt neatkarīgām un nošķirtām no tirgus uzraudzības iestādēm**, ja rodas šaubas kvalitāti, tirgus uzraudzības iestādes atbilstības novērtēšanu uztic savām neatkarīgām testēšanas laboratorijām un inspekcijām, tomēr gala slēdzienu dod tirgus uzraudzības iestāde.

1.5.3. Notificēta institūcija - Notified Body

Notifikācija notiek harmonizētās (ar Direktīvām noteiktās) jomās. Pietiekams **priekšnoteikums notifikācijas iegūšanai** ir attiecīgās iestādes iepriekšēja **akreditācija dalībvalsts nacionālajā akreditācijas komisijā**. Iestāde iegūst notificētas institūcijas statusu, kad attiecīgs paziņojums tiek **publicēts Eiropas Komisijas biļetenā**.

Notificēto institūciju latviskotais nosaukums, ko lieto oficiālos dokumentos ir vai nu „**paziņotās institūcijas**”, vai „**pilnvarotās institūcijas**” (*to notify – paziņot, pieteikt, reģistrēt*).

Latvijā akreditētas testēšanas, sertifikēšanas institūcijas (laboratorijas) **oficiāli tiek atzītas visā Eiropas ekonomiskajā apgabalā pēc attiecīga paziņojuma publicēšanas Eiropas Komisijas biļetenā**. Paziņot var arī mutiski, taču oficiālu spēku un atzīšanu šāds paziņojums iegūst pēc tam, kad tas tiek publicēts, resp. reģistrēts oficiālā EK izdevumā.

Notificētās institūcijas(NI) – sertifikācijas organizācijas, testēšanas laboratorijas, inspekcijas **ir pilnvarotas veikt atbilstības novērtēšanu reglamentētajā sfērā visās ES valstīs**.

Notificētajai institūcijai ir trešās personas statuss. Drošības, veselības un vides savietojamības jomās tā uzņemas īpašas saistības un nodrošina sabiedrībai nepieciešamās garantijas.

Notificētās institūcijas pakļaujas nacionālajai likumdošanai un nes atbildību par tās ievērošanu. Dalībvalsts drīkst pieteikt notifikēšanai tikai savā teritorijā dibinātas institūcijas.

Notifikācijai ir tehnisks un politisks raksturs. Kā tehnisks akts tas apliecina notificējamo institūciju kompetenci un atbilstību EN

standartiem. To *politiskais raksturs izpaužas dalībvalsts atbildībā citu valstu un ES institūciju* (t.s. Eiropas Justīcijas tiesas) priekšā.

Notifikāciju parasti ierosina nacionālās ministrijas, kuras ir atbildīgas par atsevišķu Direktīvu īstenošanu, ar dalībvalsts pastāvīgo pārstāvju palīdzību ES.

Notificēšanas tehnisko pusi var īstenot, pamatojoties uz nacionālo akreditācijas iestāžu veikto novērtējumu. ***Notificētās institūcijas var būt kā privātas, tā arī valstiskas iestādes.***

Notificētai institūcijai jābūt spējīgai uzņemties atbildību par kādu pilnu novērtēšanas sistēmas moduli vai par vairākiem moduļiem saskaņā ar konkrētām Direktīvām. Tā nevar tikt notificēta par kāda atsevišķa moduļa daļu, taču pieļaujama institūcijas notifikācija attiecībā uz daļu no Direktīvas darbības sfēras, piemēram, attiecībā uz noteiktas kategorijas produktiem.

Notificētā institūcija drīkst piedāvāt atbilstības novērtēšanas pakalpojumus jebkuram ES dalībvalsts vai trešās valsts ekonomiskajam subjektam. Tā var dibināt filiāles gan dalībvalstu, gan trešo valstu teritorijās, taču *sertifikātu var izsniegt tikai pati notificētā institūcija, nevis tās filiāle.*

Filiāle, kas izveidota citā ES dalībvalstī, var izsniegt atbilstības sertifikātu tikai pēc tam, kad to ir notificējusi šī valsts.

1.5.4. Atbilstības apliecinājumi ražojuma izstrādes un ražošanas stadijās

Galvenie ražojuma atbilstības apliecinājumi Direktīvu prasībām tā projektēšanas (izstrādes), izgatavošanas un masveida ražošanas stadijās ir ***Ražotāja deklarācija*** un ***CE-zīme***.

Ražojumu atbilstības novērtēšanas procedūras projektēšanā, izgatavošanā un ražošanā apraksta **8 moduļi - A, B, C, D, E, F, G un H** (1.pielikums).

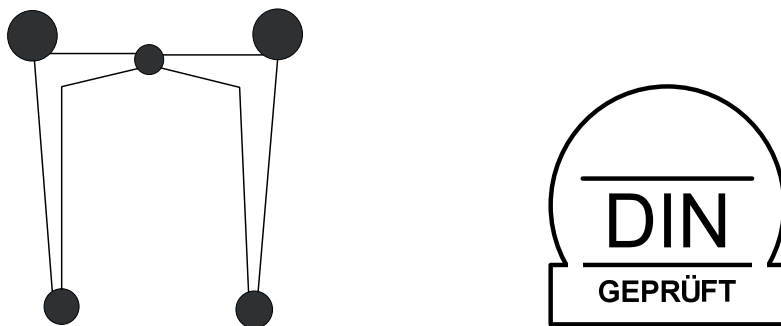
Projektēšanā atbilstību Direktīvu galvenajām prasībām apliecina, tehniskajā dokumentācijā (tehniskajā failā) iekļaujot veikto aprēķinu, analīzi, pētījumu un izmēģinājumu rezultātus (**A-modulis**), ko papildus apstiprina (**Aa - modulis**), iesaistot kādu notificētu institūciju, kā arī saņemot attiecīgās notificētās institūcijas apliecinājumu (**Apliecību vai Sertifikātu**) par parauga (**B-modulis**) vai projekta (**H-modulis**) atbilstību, ko iegūst, veicot parauga vai projekta pārbaudi.

Izgatavošanā un ražošanā atbilstības novērtējumu iekļauj ražojuma atbilstības deklarācijā, kas ir tehniskās dokumentācijas (tehniskā faila) sastāvdaļa, ar kuru ražotājs apliecina ražojuma atbilstību Direktīvu galvenajām prasībām (**A, E, F-modulis**) vai apstiprinātam ražojuma paraugam (**C, D, E, F, G, H-modulis**) un paziņo par izgatavošanas procesu vadības metožu īstenošanu (**A-modulis**), kā arī saņemot attiecīgās notificētās institūcijas apstiprinājumu par atbilstību galvenajām prasībām vai apstiprinājumu par īstenoto kvalitātes sistēmu (**D, E, H-modulis**).

1.5.5. Atbilstības novērtēšana nereglamentētajā sfērā

Ražotājs ar kādu dokumentu (deklarāciju) vai zīmi apliecina ražojuma atbilstību kādam kvalitātes līmenim, piemēram, tehniskajam standartam. Lielāku svaru atbilstības novērtējumam iegūst ar atbilstības apliecinājumiem, ko izsniedz kāda neitrāla autoritatīva institūcija (trešā persona), piemēram, *nacionālā standartizācijas organizācija vai tehniskā komiteja*. **Ražotājs var uzstādīt papildus zīmes, kas apliecina ražojuma atbilstību kādam Eiropas vai**

Nacionālajam standartam, piemēram, **CEN-zīmi**, kas apliecina atbilstību Eiropas standartam vai **DIN-zīmi**, kas ar likumu aizsargāta Vācijā un apliecina atbilstību Vācijas standartam (1.5.att.). Šīs zīmes var lietot atbilstības apliecinājumam nereglamentētajā sfērā, t.i., tās var uzstādīt papildus **CE-zīmei**.

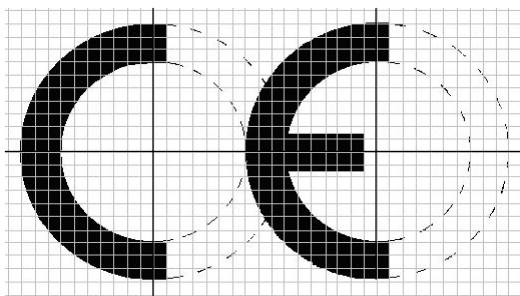
1.5.att. Eiropas standarta CEN zīme un Vācijas standarta DIN zīme

1.5.6. CE zīme - CE marking (CE - Communauté Européenne)

CE zīme jāveido atbilstoši 1.6. attēlam. Zīmi palielinot vai samazinot jā saglabā proporcijas, tās *augstumam jābūt ne mazākam par 5 mm*. Zīmi **attēlo uz ražojuma vai tā raksturojumu plāksnes**. Ja tas nav iespējams, marķē iepakojumu un pavaddokumentus. CE marķējumam jābūt uzskatāmam, salasāmam un nenodzēšamam.

CE zīme ir nepieciešama, ja ražojums pieder kādai no produkcijas grupām, kurām jāapmierina Direktīvu galvenās prasības. CE zīme paver ceļu ražojumam ES tirgū bez papildus pārbaudēm. Ja ražojums pakļauts vairākām Direktīvām vienlaicīgi, jānodrošina atbilstība visām to

galvenajām prasībām. Ja Direktīvā ir norāde uz kādu Eiropas standartu, ražojumam jāatbilst arī šī standarta prasībām.

1.6.att. CE zīmes attēlojums

Atbilstības moduļi nenovērtē atbilstību, bet gan **apraksta procedūras un pasākumus**, kas jāveic ražotājam un (vai) Notificētajai (pilnvarotajai) institūcijai, lai **nodrošinātu** un (vai) **novērtētu** ražojuma atbilstību Direktīvas prasībām.

1. Atbilstību **novērtē** pēc **tehniskās dokumentācijas** un (vai) **parauga pārbaudes**, un (vai) **ražojuma pārbaudes**.
2. Atbilstību **apliecina ražotājs** vai tā **pilnvarotais pārstāvis** ar:
1- **atbilstības deklarāciju**; 2 - ar **CE zīmi**.
3. Atbilstību **apstiprina notificētā institūcija** ar **sertifikātu** vai **apliecību**.

Kontroles jautājumi

1. Kādas organizācijas koordinē Elektrotehnisko komiteju darbību Starptautiskā, Eiropas un Latvijas līmenī? Kāda organizācija Latvijā

adaptē starptautiskos un Eiropas standartus un izstrādā nacionālos standartus?

2. Kādas ir LR Saeimas, Ministru Kabineta un VSIA „Latvijas standarts” funkcijas un uzdevumi standartizācijas jomā Latvijā?

3. Kas tiek stingri reglamentēts attiecībā uz produktu atbilstību ES un ko var brīvi izvēlēties? Par ko ir atbildīgs iekārtas ražotājs un kā tiek apliecināta ražojuma atbilstība prasībām?

4. Kādas ir nacionālās valsts funkcijas ražojumu tirgus aprītē Eiropas ekonomiskajā apgabalā?

5. Kādas funkcijas ir Eiropas Savienības institūciju kompetencē un kādas – dalībvalsts institūciju kompetencē ražojumu atbilstības novērtēšanā un nodrošināšanā Eiropas ekonomiskajā apgabalā?

6. Ar kādiem dokumentiem novērtē, apliecina un apstiprina ražojuma atbilstību direktīvu, un citu normatīvo aktu prasībām?

7. Kāda ir jaunā pieeja tehniskajai harmonizācijai, standartiem un ražojumu aprites nosacījumiem Eiropas ekonomiskajā apgabalā? Ar ko tā būtiski atšķiras no vecās pieejas?

8. Kādus galvenos pasākumus paredz ražojumu atbilstības novērtēšanas globālā koncepcija? Kādi galvenie instrumenti tiek izmantoti atbilstības novērtēšanas procedūrā?

9. Kas ir notifikācija un notificētā institūcija? Kādi ir notificētās institūcijas pienākumi un atbildība? Ko nedrīkst veikt notificētā institūcija?

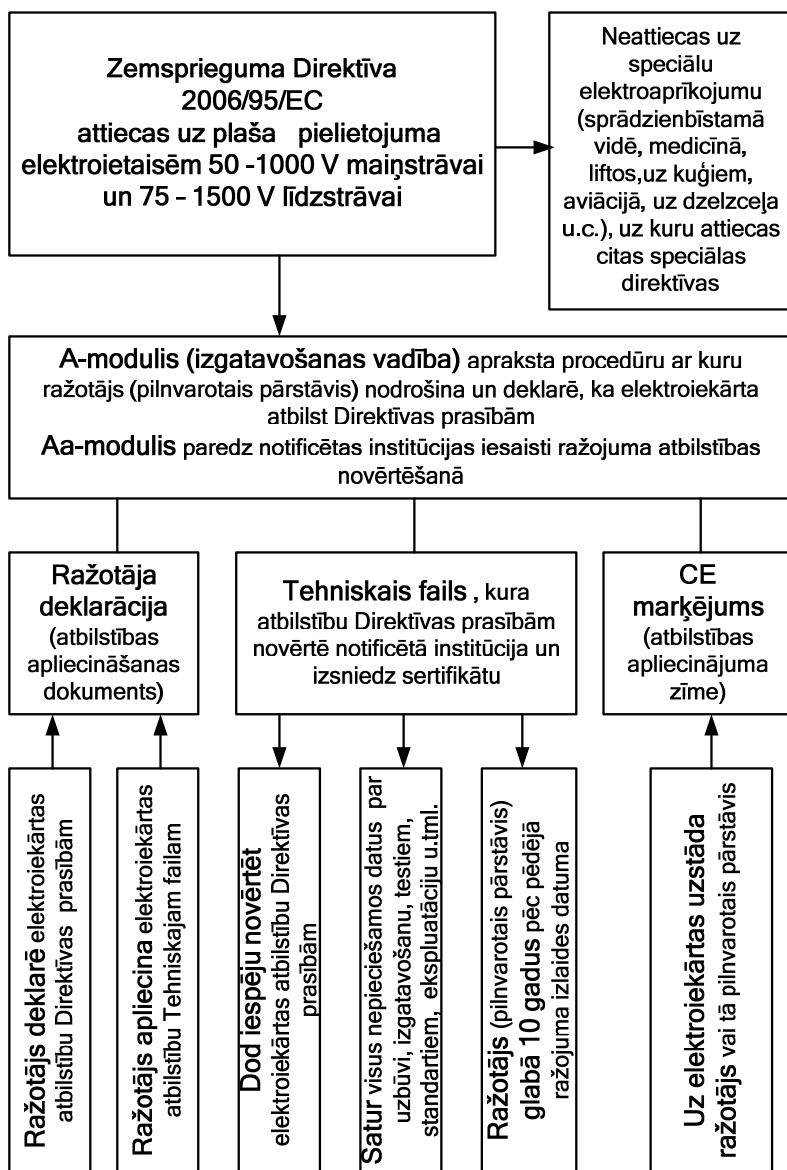
10. Kā izpaužas notifikācijas tehniskais un politiskais raksturs? Kas var iegūt notificētas institūcijas statusu? Kam pakļaujas notificētās institūcijas?

2. Zemsprieguma elektroiekārtu direktīva

Ar 1999.gada 1.jūliju stājās spēkā LR Ministru kabineta noteikumi par iekārtu elektrodrošību (**Noteikumi Nr.140 no 21.04.1998.**) un elektromagnētisko savietojamību (**Noteikumi Nr.161 no 05.05.1998.**), kas paredzēja noteikumus, ka Latvijas tirgū atļauts piedāvāt tikai tādas iekārtas, kas neapdraud cilvēku, mājdzīvnieku vai īpašuma drošību, ja tās tiek lietotas atbilstoši ekspluatācijas noteikumiem.

Šo noteikumu prasības ir līdzvērtīgas ES **Zemsprieguma un Elektromagnētiskās savietojamības Direktīvu** prasībām. Vietējiem ražotājiem ir jāievēro noteikta atbilstības nodrošināšanas procedūra:

- ☐ jāizstrādā ražojuma tehniskā koncepcija un jāsalīdzina ar harmonizēto standartu prasībām;
- ☐ ja koncepcijai ir *pielietojami harmonizētie standarti*, tad dokumentācijas izstrāde un iekārtas ražošana *jāveic*, ievērojot šos standartus;
- ☐ ja iekārtai *nevar pielietot harmonizētos standartus*, tad ražotājam vai importētājam ir *jāgriežas pie kompetentas iestādes*, lai tā izvērtē iekārtas atbilstību MK noteikumiem;
- ☐ *MK Noteikumi Nr. 161 nosaka*, ka tehniskajā dokumentācijā ir jābūt pilnvarotas institūcijas (trešās personas) novērtējumam un izdotam pārskatam vai sertifikātam par iekārtas atbilstību;
- ☐ pamatojoties uz kompetentas iestādes izsniegto testa pārskatu vai sertifikātu, ražotāji vai eksportētāji aizpilda ražotāja vai piegādātāja *Deklarāciju un marķē iekārtu ar CE zīmi* saskaņā ar Latvijas standartu LVS EN 45014.

2.1.att Zemsprieguma direktīvas kopsavilkums

2.1. Zemsprieguma direktīvas galvenās prasības

1. Vispārējie nosacījumi:

- a) uz aprīkojuma vai, ja tas nav iespējams, pavaddokumentiem **jābūt norādītiem galvenajiem parametriem**, kuru atzīšana un ievērošana nodrošina elektriskā aprīkojuma lietošanas drošību un izmantošanu tam paredzētajiem mērķiem;
- b) uz aprīkojuma vai, ja tas nav iespējams, iepakojuma jābūt attēlotai skaidri salasāmai **izgatavotāja vai fabrikas zīmei, vai tirgus zīmei**;
- c) elektriskajam aprīkojumam un tā sastāvdaļām jābūt izgatavotām tādā veidā, lai **garantētu drošu un pareizu montāžu un savienošanu**;
- d) elektriskajam aprīkojumam **jābūt konstruētam un izgatavotam** tā, lai nodrošinātu aizsardzību pret 2. un 3. punktā izklāstītajiem negadījumiem, ja aprīkojums lietots tam paredzētajiem mērķiem un atbilstoši uzturēts.

2. Aizsardzībai pret negadījumiem, kurus var radīt elektriskais aprīkojums saskaņā ar 1. punktu jābūt norādītiem tehniskās vides parametriem, lai nodrošinātu, ka:

- a) personas **un mājdzīvnieki ir pietiekami aizsargāti pret fizisku ievainojumu iespēju** vai citiem kaitējumiem, ko var izraisīt tiešs vai netiešs elektrisks kontakts;
- b) netiek radītas **bīstamas temperatūras, elektriskais loks vai radiācija**;
- c) personas, mājdzīvnieki un privātīpašums ir pietiekami **aizsargāti pret neelektriskiem**, ar pieredzi atklātiem **negadījumiem**, kurus var radīt elektriskais aprīkojums;
- d) paredzētajos lietošanas apstākļos **ir piemērota izolācija**.

3. Aizsardzībai pret negadījumiem, kurus var radīt ārēja iedarbība uz elektrisko aprīkojumu saskaņā ar 1. punktu ir noteikti tehniskie pasākumi, lai nodrošinātu, ka:

- a) elektriskais aprīkojums **izpilda paredzētās mehāniskās prasības** tādā veidā, ka netiek apdraudētas personas, mājdzīvnieki un privātīpašums;
- b) elektriskais aprīkojums ir **izturīgs pret nemehānisku ietekmi** paredzētajos vides apstākļos tādā veidā, ka netiek apdraudētas personas, mājdzīvnieki un privātīpašums;
- c) elektriskais aprīkojums **neapdraud personas, dzīvniekus un privātīpašumu** paredzamajos pārslodzes apstākļos.

4. Atbilstības deklarācija

Atbilstības deklarācijā jānorāda:

- ☐ ražotāja vai tā Eiropas Savienībā iedibinātā pilnvarotā pārstāvja nosaukums un adrese;
- ☐ produkta apraksts (identifikācija, tips, lietošana u.c.);
- ☐ precīza un pilnīga norāde (nosaukums, numurs, izdošanas gads) uz normatīviem dokumentiem, kuru prasībām produkts atbilst (nolikumi, harmonizētie standarti, citi pielietotie standarti un tehniskie noteikumi, citas pielietotās Eiropas Savienības direktīvas);
- ☐ personas, kura pilnvarota uzņemties saistības ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja vārdā, uzvārds, ieņemamais amats, paraksts vai cita to aizstājoša zīme;
- ☐ atbilstības deklarācijas izdošanas datums;
- ☐ paziņojums par to , ka deklarācijas izdevējs ir pilnīgi atbildīgs;
- ☐ Deklarācija var būt izpildīta kā atsevišķs dokuments, vai iespiesta katalogā, lietošanas instrukcijā, etiķetē u.tml.

Lai ražotājs apliecinātu atbilstību noteiktu standartu vai citām prasībām, tam jābūt pārliecinātam, ka viņš izpildījis šīs prasības.

Šim nolūkam ražotāja rīcībā jābūt līdzekļiem, kas nepieciešami, lai varētu garantēt izgatavošanas procesu kvalitāti.

Elektriskajam aprīkojumam jābūt konstruētam un izgatavotam atbilstoši procedūrai, kuru nosaka **A- modulis** tā, lai nodrošinātu aizsardzību pret 2. un 3. punktā izklāstītajiem negadījumiem, ja aprīkojums lietots tam paredzētajiem mērķiem un tā tehniskā apkope veikta atbilstoši.

Lai ražotājs būtu pārliecināts par veikto pasākumu atbilstību, viņš iesaista **notificēto (pilnvaroto) institūciju** – testēšanas laboratoriju vai sertificēšanas organizāciju, kas reģistrēta ES, ko paredz **Aa – modulis**.

A - modulis (Izgatavošanas vadība)

1. Šis modulis apraksta procedūru, ar kuru ražotājs vai tā Kopienā iedibinātais pilnvarotais pārstāvis nodrošina un deklarē, ka saistītie ražojumi apmierina uz tiem attiecošās **Zemsprieguma direktīvas** prasības. Ražotājam vai tā Kopienā atzītajam pilnvarotajam pārstāvim uz katra ražojuma jāattēlo **CE marķējums** un jā sastāda rakstiska **atbilstības deklarācija**.

2. **Ražotājam jāveido tehniskā dokumentācija un** viņam vai tā Kopienā atzītajam pilnvarotajam pārstāvim kontroles nolūkos **jāglabā to**, lai tā būtu pieejama oficiālām nacionālām institūcijām, uz laika periodu, kas beidzas ne ātrāk kā **10 gadus pēc pēdējā ražojuma izgatavošanas datuma**. Kur ne ražotājs, ne tā pilnvarotais pārstāvis nav iedibināti Kopienā, izmantojamās tehniskās dokumentācijas glabāšana ir tās personas pienākums, kura novieto ražojumu tirgū.

3. Tehniskajai dokumentācijai jānodod iespēju novērtēt ražojuma atbilstību

direktīvas prasībām. Ciktāl attiecināms uz novērtēšanu, tai jāietver ražojuma projektēšana, ražošana un darbība.

4. Ražotājam jāpieņem visi nepieciešamie pasākumi, lai ražošanas process nodrošinātu izgatavoto ražojumu atbilstību tehniskai dokumentācijai un uz tiem attiecošās direktīvas prasībām.

Aa - modulis (notificētās institūcijas iesaiste)

Šis modulis sastāv no **moduļa A** plus vairākām papildprasībām:

1. ražotājam vai tā vārdā katram izgatavotajam ražojumam jāveic vienu vai vairākus testus, par vienu vai vairākiem šā produkta aspektiem. Par testu veikšanu atbildīga ražotāja izvēlētā notificētā institūcija;

2. ražotāja izvēlētajai notificētajai institūcijai ar gadījuma intervāliem jāveic vai jāliek veikt ražojuma pārbaudes. Pabeigtu ražojumu atbilstošu (adekvātu) paraugu, kuru izvēlas notificētā institūcija, jāpārbauda un jāveic atbilstošus testus, kā noteikts attiecīgajos standartos, vai jāveic līdzvērtīgus testus, lai kontrolētu ražojuma atbilstību attiecīgajām šīs direktīvas prasībām;

3. ražojuma kontrolei jāietver un jābūt sīki aprakstītiem veikto pārbažu svarīgākajiem aspektiem, tādiem kā, piemēram, pielietotā statistiskā metode, paraugu izvēles plāns ar to darbības parametriem, utt.);

4. gadījumos, kur viens vai vairāki kontrolētie produkti neatbilst direktīvas prasībām, notificētajai institūcijai jāpieņem atbilstoši slēdzieni.

2.2. Elektroiekārtu drošības klauzula

Drošības klauzula tiek ierosināta, ja ir pamatotas šaubas par elektroiekārtas atbilstību galvenajām Direktīvas prasībām. **Drošības klauzula nosaka veidu, kādā var iesaistīties oficiālās sabiedriskās**

institūcijas, kuras var nodot lietu citām ieinteresētajām personām:

- ☐ elektroiekārtu ražotājiem;
- ☐ notificētajām (paziņotajām) institūcijām;
- ☐ iestādēm, kas atbildīgas par tirgus uzraudzību;
- ☐ organizācijām, kas pārstāv ekonomiskās aprindas (rūpniekus, strādniekus, izplatītājus, lietotājus, patērētājus).

Drošības klauzula iedalāma četrās stadijās:

1. ierosināšana;

2. ieviešana;

3. izpildīšana;

4. secinājumi.

2.2.1. Nosacījumi drošības klauzulas ierosināšanai

Drošības klauzulu var ierosināt, ja ir **izpildīti divi priekšnosacījumi**:

- ☐ ražojums ir **marķēts ar CE zīmi**;
- ☐ ražojums ir **izmantots paredzētajiem mērķiem**.

Tikai tie ražojumi, kas izpilda šos divus priekšnosacījumus var tikt pakļauti drošības klauzulai. Šī klauzula var tikt ierosināta tikai **saskaņā ar strikti noteiktiem nosacījumiem**.

A. Dalībvalstīm jākonstatē pārkāpums:

- ☐ to var konstatēt vai nu **tirgus uzraudzības institūcijas** pašas, vai pēc **trešās puses** (eksperta, patērētāja) iniciatīvas;
- ☐ šim konstatācijas faktam jāparāda jautājuma būtība, tam jābūt **objektīvam un balstītam uz novērtējamiem pierādījumiem**;

- ❑ šim faktam jābūt balstītam nevis uz atsevišķu gadījumu, bet uz **atkārtotām kļūmēm**.

B. Ražojumam jābūt tādām, kas varētu apdraudēt personu veselību, dzīvību un vidi. Noteikt šo potenciālo bīstamību ir dalībvalstu pienākums.

2.2.2. Drošības klauzulas ieviešana

Kad konstatēts, ka, **lietojot ražojumu tam paredzētajiem mērķiem**, apdraudēta personu **veselība, dzīvība vai vide**, dalībvalsts pieņem administratīvos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu šādu ražojumu realizāciju. Šos pasākumus pieņem dalībvalsts **tirgus uzraudzības institūcijas**.

Drošības klauzulas mērķis ir nodrošināt, ka ražojumi, kas atbilst galvenajām prasībām, var tikt laisti brīvā apritē ES tirgū vēlreiz, kad tiek sasniegts tāds aizsardzības līmenis, kāds ir visā EEA. Šī iemesla dēļ dalībvalstij jāinformē Eiropas Komisija par pieņemtajiem pasākumiem. Informācija Eiropas Komisijai jānosūta **tūlīt pēc bīstamības atklāšanas**.

Drošības klauzulas pieprasījuma iemesli galvenokārt ir sekojoši:

- ❑ **neatbilstība** galvenajām **Direktīvas prasībām**;
- ❑ **nepareiza** tehniskā **standarta pielietošana**;
- ❑ **kļūme** pielietotajos tehniskajos **standartos**.

2.2.3. Drošības klauzulas izpildīšana

Dalībvalstīm savā teritorijā **jāizpilda ierosinātā drošības klauzula**. Eiropas Komisijai jā rūpējas par **drošības klauzulas vadīšanu ES līmenī** un jānodrošina, lai tā pēc iespējas ātrāk pārņemtu visu EEA.

Eiropas Komisija konsultē ieinteresētās puses. Tiklīdz par Direktīvas jomu atbildīgais EK departaments ir informēts, tam jākontaktējas ar:

- ☐ *attiecīgo dalībvalsti un tirgus uzraudzības institūcijām*, kuras ierosinājušas drošības klauzulas procedūru;
- ☐ *citām dalībvalstīm*, kuras vistiešāk saistītas ar aplūkojamo gadījumu;
- ☐ iespējams arī ar *ražotāju(iem) un notificētām institūcijām* (vai citām trešajām personām), kuras iesaistītas atbilstības novērtēšanas procedūrā.

Ja minētās konsultācijas EK uzskata par neadekvātām, var tikt pielietots vēl kādas ***citas neiesaistītas institūcijas slēdziens***.

Tā kā konsultācijas var būt diezgan plašas, jāņem vērā problēmas neatliekamību un procedūru jāveic cik ātri vien iespējams.

Pēc konsultācijām EK jānosaka vai pasākumi, kurus pieņēmusi dalībvalsts, kas ierosinājusi drošības klauzulu, ir pieņemami.

Secinājumi

1.Ja konstatēts, ka ražojums, uz kura attēlota CE zīme neatbilst drošības Direktīvu prasībām, jāveic pasākumi pret ražotāju, pārstāvi, vai par ražojuma ievietošanu tirgū atbildīgo personu.

2.Jāaizstāv arī ražotāju. Nedrīkst izvirzīt pretenzijas tikai uz aizdomu pamata. Tām jābūt stingri pamatotām un apliecinātām ar pierādījumiem.

3.Ja atklājas kļūme standartā, EK pēc Tehniskās Komitejas slēdziena saņemšanas informē dalībvalstis par standarta likvidāciju vai pārstrādi.

Kontroles jautājumi

1.Kāds elektriskais aprīkojums ir iekļauts zemsprieguma direktīvas darbības sfērā? Uz kādu zemsprieguma aprīkojumu direktīva neattiecas? Kas reglamentē direktīvā neiekļautā aprīkojuma atbilstību drošības prasībām?

2.Kādas ir direktīvas izvirzītās prasības? Kādi ir elektroiekārtas radīti riski un kādi pasākumi jāveic to novēršanai? Kādus riskus var radīt ārēja ietekme uz elektroiekārtu un kādi pasākumi jāveic, lai novērstu sekas?

3.Pēc kā var novērtēt elektroiekārtas atbilstību direktīvas prasībām? Kas un kādā veidā apliecina elektroiekārtas atbilstību direktīvas prasībām? Kas un cik ilgu laiku glabā atbilstību apliecinājošo dokumentāciju?

4.Kāds atbilstības apliecināšanas modulis apraksta zemsprieguma direktīvas prasību apmierināšanai veicamos pasākumus, procedūru un līdzekļus? Kādi pasākumi jāveic elektroiekārtas ražotājam atbilstības nodrošināšanai? Kas ir atbilstības deklarācija un kāds ir tās saturs?

5.Kādus pasākumus zemsprieguma direktīvas prasību izpildes novērtēšanai un atbilstības apstiprināšanai paredz Aa-modulis? Kādas darbības jāveic notificētajai institūcijai, lai novērtētu un apstiprinātu direktīvas prasību izpildi?

6.Kāds ir drošības klauzulas ierosināšanas iemesls un ko tā nosaka? Kādas elektroiekārtas var tikt pakļautas drošības klauzulai? Kādi ir drošības klauzulas ierosināšanas galvenie nosacījumi?

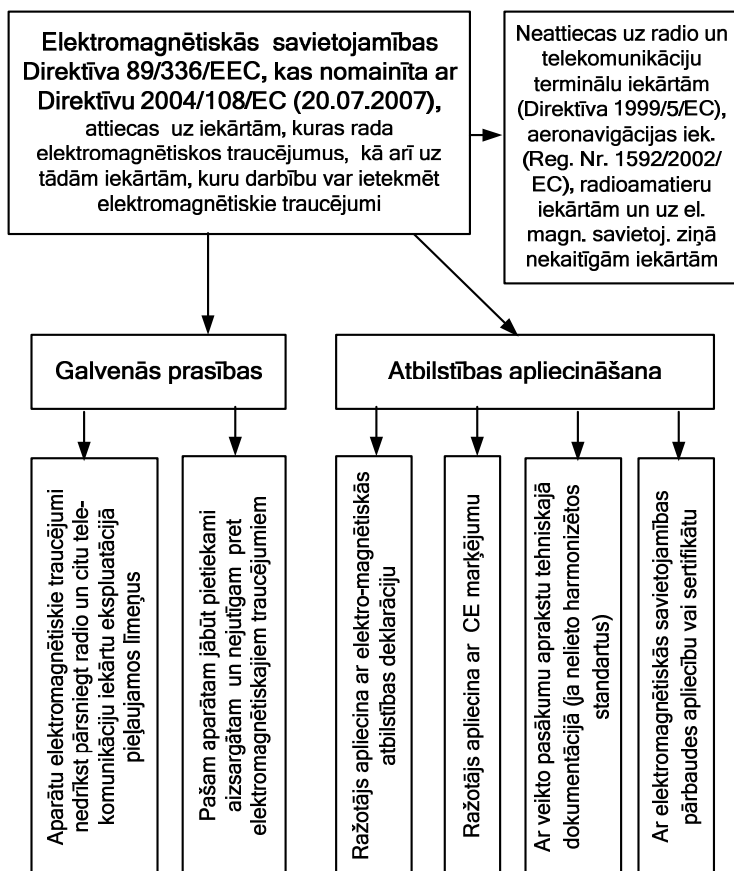
7.Kāds ir drošības klauzulas ieviešanas mērķis? Kas var pieprasīt drošības klauzulas ieviešanu? Kādi ir tās pieprasījuma galvenie iemesli?

8.Kam jāizpilda ierosinātā drošības klauzula? Kāda institūcija atbild par drošības klauzulas vadīšanu ES līmenī un kādus pasākumus veic tās korektai realizācijai? Kā rīkojas, ja tiek konstatēta kļūme standartos?

3. ES Direktīva par elektromagnētisko savietojamību

3.1. Direktīvas prasību un apliecinājumu kopsavilkums

Elektromagnētiskā savietojamība (Electromagnetic Compatibility) ir elektroiekārtas spēja darboties elektromagnētisko lauku vidē. Tai jābūt pietiekami imūnai pret ārēja elektromagnētiskā lauka ietekmi, tās radītais elektromagnētiskais lauks nedrīkst traucēt citu elektroiekārtu darbību.

3.1.att Elektromagnētiskās savietojamības direktīvas kopsavilkums

3.2. Direktīvas saturs un atbilstības apliecināšanas procedūra

1989. gada 3. maijā Eiropas Kopienas Padome pieņem **Direktīvu 89/336/EEC par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz elektromagnētisko savietojamību.**

Šajā direktīvā ir noteikts, ka nepieciešami **Eiropas līmenī saskaņoti standarti elektromagnētiskās savietojamības jomā.** Eiropas Elektrotehniskā komiteja (CENELEC) atzīta kā iestāde, kas kompetenta šīs direktīvas darbības jomā, lai pieņemtu saskaņotus standartus.

Direktīva attiecas uz iekārtām, kuras **var radīt elektromagnētiskos traucējumus**, vai arī uz tādu iekārtu darbību, kuru var ietekmēt šādi traucējumi (2.pants).

Šādām iekārtām **jābūt konstruētām tā**, ka:

- 1) to radītie **elektromagnētiskie traucējumi nepārsniedz** radio un telekomunikāciju iekārtu, kā arī citu iekārtu normālai darbībai *pieļaujamo* šo traucējumu *līmeni*;
- 2) **tām ir pietiekams imunitātes līmenis** pret citu iekārtu radītiem **elektromagnētiskajiem traucējumiem**, kas ļauj šīm iekārtām normāli darboties (4.pants).

Visa direktīvas būtība ir izteikta 7. panta 1. punktā – dalībvalstis paļaujas uz to, ka 4. pantā minēto iekārtu gadījumā aizsardzības prasības atbilst:

- 1) attiecīgo dalībvalstu standartiem, kuras pārņem **saskaņotos (harmonizētos) standartus** ar atsauču numuriem, kas publicēti EK Oficiālajā Vēstnesī;

- 2) vai arī **dalībvalstu standartiem**, kurus tās uzskata par atbilstīgiem 4. pantā minētajām aizsardzības prasībām.

Iekārtas, kurai ražotājs piemērojis 7.panta 1.p. minētos standartus, atbilstību Direktīvas prasībām apliecina ar:

- 1) **Atbilstības deklarāciju**, kuru sagatavo un glabā 10 gadus pēc pēdējās iekārtas izlaides datuma ražotājs vai viņa reģistrētais pilnvarotais pārstāvis Eiropas ekonomiskajā apgabalā (EEA);
- 2) **CE atbilstības zīmi**, ko uzstāda ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis uz iekārtas un pavadošās dokumentācijas.

Direktīvu 89/336/EEC laika gaitā izmainīja un papildināja ar sekojošām direktīvām : **91/236/EEC ; 92/31/EEC ; 93/68/EEC**. 2004.gadā to nomainīja ar **Direktīvu 2004/108/EC**, kuru pilnībā ieviesa sākot ar **20.07.2007**. Direktīva **2004/108/EC** ir izstrādāta ievērojami detalizētāka un konkrētāka atbilstoši mūsdienu prasībām elektromagnētiskās savietojamības jomā. Tā satur 18 pantus un 7 pielikumus (3.pielikums).

Kontroles jautājumi

1. Kādas iekārtas ir iekļautas elektromagnētiskās savietojamības direktīvas 2004/108/EC darbības sfērā? Uz kādu aprīkojumu direktīva neattiecas un kādēļ? Kas reglamentē direktīvas darbības sfērā neiekļautā aprīkojuma atbilstību elektromagnētiskās savietojamības prasībām?
2. Kas ir iekārtu elektromagnētiskā savietojamība un elektromagnētiskie traucējumi? Ar ko atšķiras aparāts no stacionāra kompleksa? Kas ir kopējs un kas atšķirīgs aparāta un stacionāra kompleksa atbilstības novērtēšanā un apliecināšanas procedūrā?

3. Kādas ir Direktīvas 2004/108/EC izvirzītās prasības attiecībā uz elektrisko aparātu aizsardzību pret elektromagnētiskajiem traucējumiem? Ar kādiem tehniskiem pasākumiem tos var samazināt? Kādas ir prasības stacionāriem kompleksiem? Cik ilgi jāglabā stacionāra kompleksa tehniskā dokumentācija?
4. Kas dod iespēju novērtēt aparāta atbilstību elektromagnētiskās savietojamības prasībām? Kas un kādā veidā apliecina aparāta atbilstību direktīvas prasībām? Kas un cik ilgi glabā atbilstību apliecinošo dokumentāciju?
5. Kādas prasības aparāta ražotājam izvirza modulis A (iekšējā ražošanas kontrole) attiecībā uz elektromagnētiskās savietojamības novērtēšanas un apliecināšanas procedūru? Kādi pasākumi jāveic ražotājam atbilstības nodrošināšanai?
6. Kādus pasākumus aparāta elektromagnētiskās savietojamības prasību izpildes novērtēšanai un apstiprināšanai paredz Aa modulis? Kādas darbības jāveic notificētajai institūcijai, lai novērtētu un apstiprinātu direktīvas prasību izpildi? Vai šīs institūcijas iesaiste ir obligāta?
7. Kādi aparāta elektromagnētiskās savietojamības apliecinājumi un tās konstatācijas dokumenti tiek iekļauti tehniskajā failā? Kas ir atbildīgs par CE marķējuma uzstādīšanu? Vai to uzstāda arī stacionāriem kompleksiem? Vai drīkst uzstādīt arī citas zīmes?
8. Kas un kādā gadījumā var izņemt aparātu no tirgus un ierobežot tā brīvu apriti? Kādas darbības veic dalībvalsts, izņemot aparātu no tirgus? Kas akceptē vai noraida dalībvalsts veiktos pasākumus pret konkrēta elektriskā aparāta brīvu apriti ES ekonomiskajā apgabalā?

4. Elektriskais aprīkojums lietošanai potenciāli sprādzienbīstamās vidēs - Direktīva 94/9/EK

4.1. Direktīvas darbības sfēra un definīcijas

1. Šī direktīva attiecas uz ***aprīkojumu un aizsardzības sistēmām, kuras paredzētas lietošanai potenciāli sprādzienbīstamās vidēs.***
2. Direktīvai pakļautas arī ***drošības ierīces, vadības ierīces un ierīces regulēšanai***, kuras paredzētas lietošanai ārpus potenciāli sprādzienbīstamām vidēm, bet nepieciešamas, lai sekmētu aprīkojuma un aizsardzības sistēmu drošu funkcionēšanu, attiecībā uz eksplozijas draudiem.
3. Šajā direktīvā lietotās ***definīcijas.***

Aprīkojums

Mašīnas, aparāti, fiksētas un pārvietojamas ierīces, vadības sastāvdaļas, tai skaitā instrumentāriji, kā arī kavēšanas un novēršanas sistēmas, kas atsevišķi vai kopā ir paredzētas, lai ģenerētu, pārvadītu, glabātu, mērītu, vadītu (kontrolētu) un pārveidotu enerģiju, un kuras tām piemītošu potenciālu aizdedzināšanas avotu rezultātā var izraisīt eksploziju.

Aizsardzības sistēmas

Konstrukcijas vienības, kuras paredzētas, lai nekavējoši ierobežotu un/vai apturētu sākotnējās eksplozijas liesmu un spiedienu efektīvo zonu. Tās var būt iebūvētas aprīkojumā vai novietotas tirgū atsevišķi, lai tiktu lietotas kā autonomas sistēmas.

Daļas

Jebkurš priekšmets, kas ir būtisks aprīkojuma aizsardzības sistēmu drošai funkcionēšanai, bet ar autonomu darbību.

Sprādzienbīstama vide

Uzliesmojošu vielu (gāzu, tvaiku, miglu vai putekļu) un gaisa maisījums, kas veidojies atmosfēras nosacījumos, un kurā pēc degšanas ierosināšanas, tā izplatās pa visu nedegošo maisījumu.

Potenciāli sprādzienbīstama vide

Vide, kura var kļūt sprādzienbīstama lokālos vai darba nosacījumos.

Aprīkojuma grupas un kategorijas (4.1.att.)

Aprīkojuma I grupa attiecas uz aprīkojumu, kurš paredzēts lietošanai raktuvju apakšzemes daļās, un uz tām šādu raktuvju virszemes ietaisēm, kuras var apdraudēt gāze un /vai viegli uzliesmojoši putekļi.

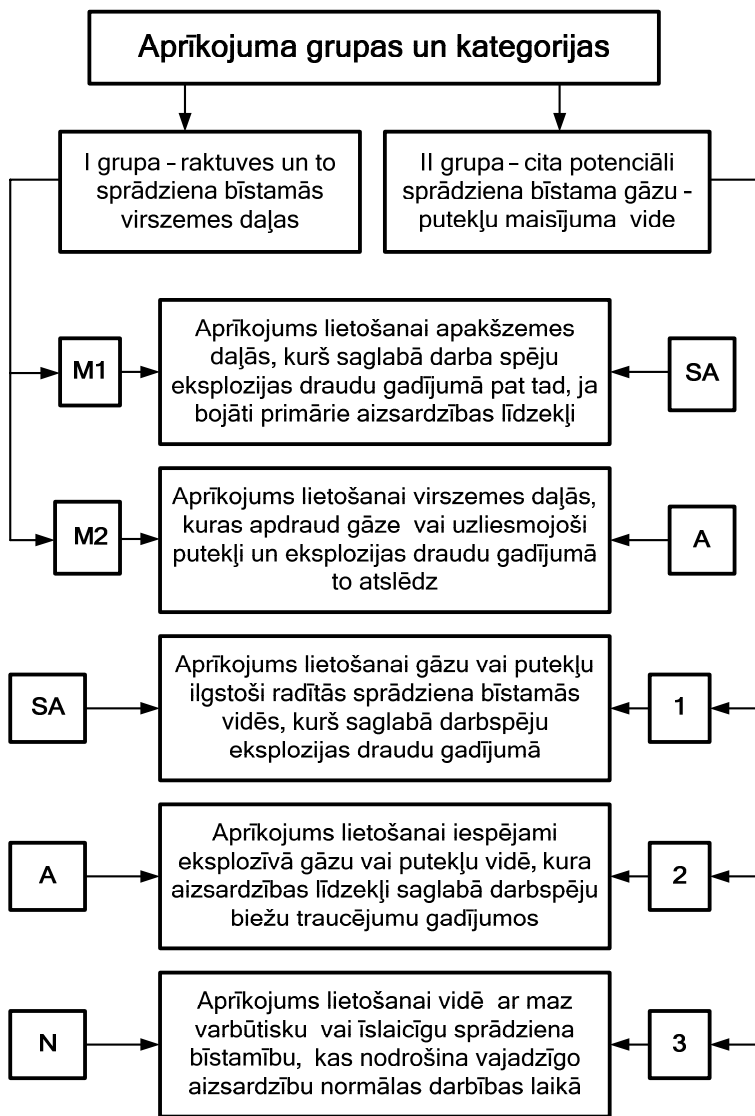
Aprīkojuma II grupa attiecas uz aprīkojumu, kurš paredzēts lietošanai citās vietās, kuras sprādzienbīstamas vides var apdraudēt.

Aprīkojuma kategorijas, kas nosaka nepieciešamās aizsardzības pakāpes ir aprakstītas I pielikumā.

Aprīkojums un aizsardzības sistēmas var tikt izstrādātas kādai konkrētai sprādzienbīstamai videi. Šajā gadījumā, tām jābūt atbilstoši marķētām.

Paredzētais pielietojums

Aprīkojuma un aizsardzības sistēmu pielietojums saskaņā ar aprīkojuma grupu un kategoriju un ko apliecina ražotāja piegādātā informācija, kas nepieciešama drošai aprīkojuma, aizsardzības sistēmu un ierīču funkcionēšanai.

4.1. att. Direktīvas 94/9/EK satura kopsavilkums

Direktīvas darbības sfērā neiekļautais aprīkojums:

- ☐ ***medicīniskās ierīces***, kuras paredzēts lietot medicīniskā vidē;
- ☐ aprīkojums un aizsardzības sistēmas, kur ***eksplozijas draudi rodas vienīgi no sprādzienbīstamu vielu vai nestabilu ķīmisku vielu klātbūtnes***;
- ☐ aprīkojums, kuru paredzēts lietot ***sadzīves un nekomerciālās vidēs***, kur potenciāli sprādzienbīstamas vides var tikt radītas reti un tikai deggāzes noplūdes negadījuma rezultātā;
- ☐ ***personiskais aizsargaprīkojums***, kas pakļauts direktīvai 89/686/EEC;
- ☐ ***jūras kuģu un mobilo krasta apsardzes vienību aprīkojums***, kas atrodas uz šādu kuģu un vienību klāja;
- ☐ ***aprīkojums, kas paredzēts militārām vajadzībām***.

4.2. Atbilstības novērtēšanas procedūras dažādām elektriskā aprīkojuma grupām un kategorijām

I un II grupas aprīkojums, aprīkojuma - kategorija MI un I (4.2.att.)

Ražotājam vai viņa Kopienā iedibinātajam pilnvarotajam pārstāvim, lai apliecinātu atbilstību direktīvas prasībām un uzstādītu CE marķējumu, nepieciešams veikt ražojuma parauga pārbaudes procedūru kopā ar:

- ☐ ***procedūru, kas attiecas uz ražošanas kvalitātes nodrošināšanu (modulis B+D)***;
- ☐ ***vai procedūru, kas attiecas uz ražojuma izvērtēšanu (modulis B+F)***.

I un II grupas aprīkojums, aprīkojuma - kategorija M2 un 2 (4.2.att.)

Šo grupu un kategoriju elektriskā aprīkojuma gadījumā, ražotājam vai viņa Kopienā iedibinātajam pilnvarotajam pārstāvim, lai piešķirtu CE marķējumu, nepieciešams sekot parauga pārbaudes procedūrai kopā ar:

- ☐ procedūru, kas attiecas uz ražojuma atbilstību paraugam (***modulis B+C***);
- ☐ vai procedūru, kas attiecas uz ražojuma kvalitātes nodrošināšanu (***modulis B+E***).

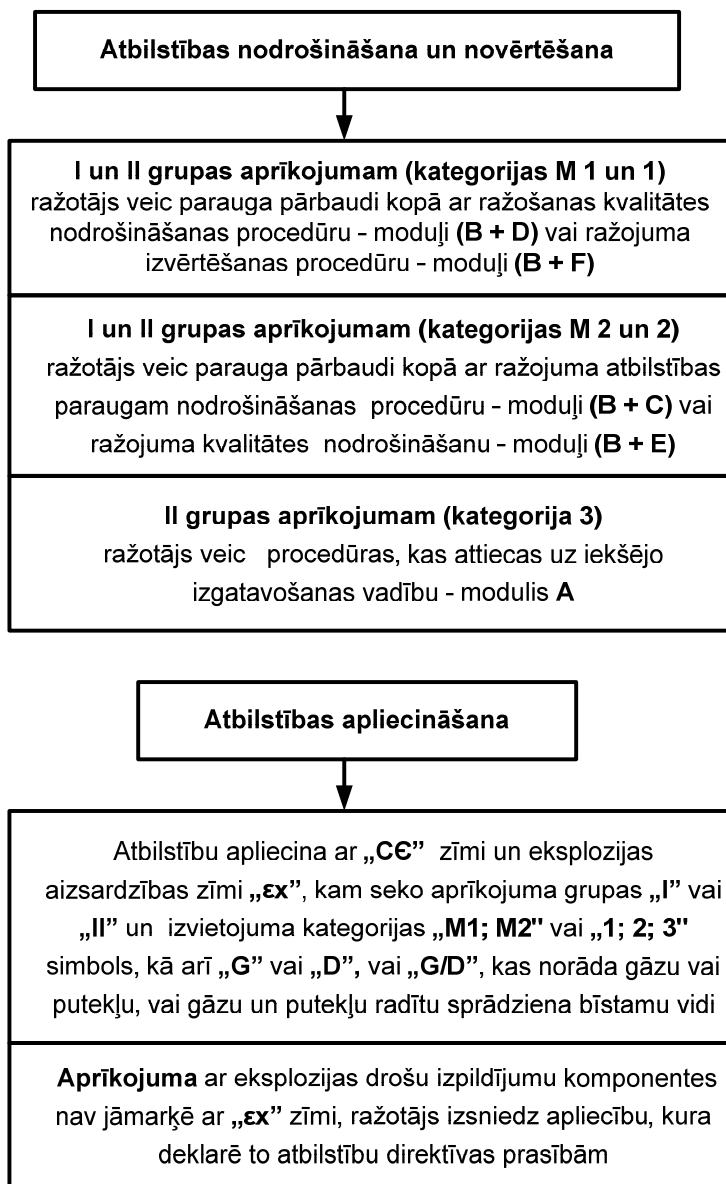
II grupas aprīkojums- aprīkojuma kategorija 3

Ražotājam vai viņa Kopienā iedibinātajam pilnvarotajam pārstāvim, lai piešķirtu CE marķējumu, nepieciešams sekot procedūrai, kas attiecas uz iekšējo izgatavošanas vadību (***modulis A***).

Eksplozijas droša izpildījuma ***elektriskā aprīkojuma komponentiem*** arī tiek lietotas šīs novērtēšanas procedūras, ***izņemot marķējuma piešķiršanu***.

Ražotājam jāiesniedz apliecība, kurā deklarēta elektriskā aprīkojuma komponentu atbilstība direktīvas prasībām, norādīti to raksturojumi un kā tiem jābūt iekļautiem aprīkojumā, lai veicinātu tā atbilstību direktīvas prasībām.

Ja elektriskās aparatūras skapis, kurš darbojas potenciāli sprādziena bīstamā vidē un ir sprādziena drošā izpildījumā, un ir ***marķēts ar eksplozijas drošā izpildījuma „ex” zīmi***, tad tajā izvietotajai aparatūrai nav jābūt marķētai ar šo zīmi un tā var būt komplektēta no vispārējā izpildījuma ierīcēm, kas paredzētas lietot vidē, kurā nerodas potenciāli sprādziena draudi.

4.2. att. Atbilstības nodrošināšanas, novērtēšanas un apliecināšanas procedūru kopsavilkums

4.3. Elektriskā aprīkojuma grupu klasificēšanas kritēriji

Aprīkojuma grupa I

Kategorija M1 ietver aprīkojumu, kas konstruēts un, kur tas nepieciešams, apgādāts ar papildus speciāliem aizsardzības līdzekļiem, lai nodrošinātu funkcionēšanu saskaņā ar darbības parametriem, kurus noteicis ražotājs, un kas nodrošina *ļoti augstu aizsardzības pakāpi (SA)*.

Šīs kategorijas aprīkojums ir paredzēts lietošanai **raktuvju apakšzemes daļās, un raktuvju virszemes ietaisēs**, kuras apdraud gāze un /vai viegli uzliesmojoši putekļi.

Šīs kategorijas aprīkojumam ir prasība **palikt darboties spējīgam pat neparedzētu** uz šo aprīkojumu attiecināmu **incidentu gadījumā**, dotajā sprādzienbīstamajā vidē. Šis aprīkojums apgādāts ar tādiem **aizsardzības līdzekļiem**, ka:

- ☐ pat gadījumā, **ja tiek bojāti primārie aizsardzības līdzekļi**, vismaz **neatkarīgi papildus līdzekļi nodrošina vajadzīgo aizsardzības pakāpi**;
- ☐ vajadzīgā **aizsardzības pakāpe tiek nodrošināta vismaz divu** , vienu no otra neatkarīgu **defektu gadījumā**.

Kategorija M2 ietver aprīkojumu, kas konstruēts tā, lai spētu funkcionēt saskaņā ar ražotāja noteiktajiem darbības parametriem un nodrošinātu **augstu aizsardzības pakāpi (A)**.

Šīs kategorijas aprīkojums ir paredzēts lietošanai **raktuvju apakšzemes daļās**, un to **virszemes ietaisēs**, kuras var **apdraudēt gāze un /vai viegli uzliesmojoši putekļi**. Šo aprīkojumu paredzēts **atslēgt sprādzienbīstamās vides gadījumā**.

Uz šo aprīkojuma kategoriju attiecināmie **aizsardzības līdzekļi nodrošina vajadzīgo aizsardzības līmeni normālas darbības laikā**, kā arī smagāku darbības apstākļu gadījumā, it īpaši tādos, kurus rada neadekvāta apiešanās un vides nosacījumu maiņa.

Aprīkojuma grupa II

Kategorija I attiecas uz aprīkojumu, kas konstruēts tā, lai nodrošinātu funkcionēšanu saskaņā ar darbības parametriem, kurus noteicis ražotājs, un kas nodrošina **ļoti augstu aizsardzības pakāpi(SA)**.

Šīs kategorijas aprīkojums ir paredzēts lietošanai vietās, kur **sprādzienbīstamas vides**, ko izraisa gāzu, tvaiku, miglu vai putekļu un gaisa maisījumi, **tiek radītas nepārtraukti , uz ilgstošu laiku vai bieži**.

Šīs kategorijas aprīkojumam **jānodrošina vajadzīgo aizsardzības pakāpi** pat **neparedzētu**, uz šo aprīkojumu attiecināmu **incidentu gadījumā**. Tas tiek apgādāts ar tādiem aizsardzības līdzekļiem, ka:

- ☐ pat gadījumā, **ja tiek bojāti primārie aizsardzības līdzekļi**, vismaz **neatkarīgi papildus līdzekļi nodrošina vajadzīgo aizsardzības pakāpi**;
- ☐ vajadzīgā **aizsardzības pakāpe tiek nodrošināta vismaz divu**, vienu no otra neatkarīgu **defektu (kļūmju) gadījumā**.

Kategorija 2 ietver aprīkojumu, kas konstruēts tā, lai nodrošinātu funkcionēšanu saskaņā ar ražotāja noteiktajiem darbības parametriem un nodrošinātu **augstu aizsardzības pakāpi**. Šīs kategorijas aprīkojumu ir paredzēts lietot vietās, **kur varētu būt iespējama gāzu, tvaiku, miglu vai putekļu un gaisa maisījumu rašanās**.

Šīs kategorijas aprīkojuma **aizsardzības līdzekļi nodrošina vajadzīgo aizsardzības līmeni pat bieži notiekošu traucējumu** vai aprīkojuma

defektu **gadījumā**, ar ko parasti jārēķinās.

Kategorija 3 ietver aprīkojumu, kas konstruēts tā, lai nodrošinātu funkcionēšanu saskaņā ar ražotāja noteiktajiem darbības parametriem un nodrošinātu **normālu aizsardzības pakāpi**.

Šīs kategorijas aprīkojums ir paredzēts lietošanai vietās, kur **sprādzienbīstamai videi**, ko rada gāzu, tvaiku, miglu vai putekļu un gaisa maisījumi, **nevajadzētu rasties, vai iespējama tikai reta un īslaicīga tās rašanās**.

Šīs kategorijas aprīkojums nodrošina vajadzīgo aizsardzības pakāpi normālas darbības laikā.

4.4. Galvenās drošības prasības aprīkojumam un aizsardzības sistēmu konstrukcijai

Kopējās prasības aprīkojumam un aizsardzības līdzekļiem ietver sekojošas sadaļas: vispārējās prasības, sprādziena drošības principus, pārbaužu un tehnisko apkopju noteikumus, apkārtējās vides nosacījumus un marķēšanu (pielikums).

Visa aprīkojuma un aizsardzības sistēmu marķējumam jābūt skaidram un nenodzēšamam un jāsaturs sekojošais:

- ☐ **ražotāja nosaukums un adrese;**
- ☐ **CE marķējums;**
- ☐ **sērijas vai tipa apzīmējums;**
- ☐ **sērijas numurs, ja tāds ir;**
- ☐ **konstruēšanas gads;**
- ☐ **eksplozijas aizsardzības zīme** , kurai seko aprīkojuma grupas un kategorijas simbols, II grupas aprīkojumam burts **"G"**

*(sprādzienbīstamām vidēm, kuras izraisa gāzes, tvaiki vai miglas)
un/vai burts "D" (sprādzienbīstamām vidēm, kuras izraisa putekļi).*

Īpaša nozīme ir **lietošanas instrukcijai elektroiekārtām un to aizsardzības sistēmām** (sastāda ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis), kas garantē drošu to nodošanu ekspluatācijā un apkalpošanu (montāžu, demontāžu un regulēšanu).

4.5. Materiālu izvēle, projektēšana un atbilstības novērtēšana

Materiāli, ko izmanto elektroiekārtu un to aizsardzības sistēmu izgatavošanai nedrīkst izraisīt sprādzienu, ņemot vērā paredzamo slodzi ekspluatācijas laikā.

Jāizvērtē un jāizmanto tehnikas jomā gūtās atziņas sprādziendrošības jomā, lai projektētās elektroiekārtas un to aizsardzības sistēmas droši kalpotu visu paredzamo to resursa laiku:

- ☐ jāizmanto slēgtas konstrukcijas, atbilstošu hermetizāciju un ugunsdrošas apvalka sistēmas;
- ☐ īpašas slodzes un pārslodžu gadījumos jāparedz papildus aizsardzības līdzekļi pārslodzes draudu novēršanai;
- ☐ jānodrošina elektroiekārtu un aizsardzības līdzekļu korpusu drošu atvēršanu;
- ☐ jāparedz aizsardzība pret ārējiem faktoriem (mehāniska, termiska, ķīmiska u.c. iedarbība).

Direktīvā detalizēti tiek izvērtēti faktori, kas iespaido un nosaka elektroiekārtu un to aizsardzības sistēmu darbību potenciāli sprādzienbīstamā vidē.

1. Potenciālie aizdegšanās avoti:

- ☐ apdraudējums, ko izraisa dažādi **aizdedzināšanas avoti** (liesmas, dzirksteles, elektriskā loka izlāde, starojums u.c.);
- ☐ apdraudējums no **statiskās elektrības**, kas var uzkrāties uz iekārtu korpusiem, radot bīstamu elektrisko izlādi;
- ☐ apdraudējums, ko izraisa **klejojošās un noplūdes elektriskās strāvas** iekārtu detaļās, kas var izraisīt bīstamu pārkaršanu, dzirksteļošanu un aizdegšanos;
- ☐ apdraudējums **no berzes un trieciena** radītas pārkaršanas;
- ☐ apdraudējums **no spiediena izlīdzināšanas** radītas pārkaršanas.

2. Apdraudējums, ko izraisa ārējas izcelsmes ierosinātāji

Iekārtām un to aizsardzības sistēmām pilnīgi droši jāveic savas funkcijas pat tad, ja mainās ārējie apstākļi:

- ☐ parazitiskais spriegums, mitrums, vibrāciju līmenis u.c. fizikālie faktori, ņemot vērā ražotāja noteiktos ierobežojumus;
- ☐ iekārtu detaļām jābūt izturīgām pret samērojamu mehānisko un termisko slodzi, un varbūtēju agresīvo vielu iedarbību.

Direktīva izvirza vairākas papildprasības iekārtām to drošības ierīcēm un aizsardzības sistēmām:

- ☐ drošības vadības un indikācijas ierīcēm jāpiemēro ***bezatteices princips ar augstu ekspluatācijas drošības līmeni*** sprādzienbīstamā vidē;
- ☐ sistēmdrošības prasības paredz iespēju ***manuāli izslēgt automātiski vadāmas iekārtas un aizsardzības sistēmas***

apdraudējuma gadījumā, ko var radīt enerģijas padeves pārtraukums, bojājumi instalācijā, atteices programmatūrā u.c.

Iekārtu un aizsardzības sistēmu atbilstības izvērtēšanas, apliecināšanas un apstiprināšanas procedūras un tajās izmantojamo moduļu detalizēts apraksts dots pielikumos:

- ☐ III pielikums – iekārtas modeļa (parauga) pārbaude (modulis B);
- ☐ IV pielikums – ražošanas kvalitātes nodrošināšana (modulis D);
- ☐ V pielikums – iekārtas verifikācija (modulis F);
- ☐ VI pielikums – iekārtas atbilstība modelim (modulis C);
- ☐ VII pielikums – ražojumu kvalitātes nodrošināšana (modulis E);
- ☐ VIII pielikums – ražošanas iekšējā kontrole (modulis A);
- ☐ IX pielikums – vienības (eksemplāra) verifikācija (modulis G);

Kontroles jautājumi

1. Kādas iekārtas ir iekļautas direktīvas 94/9/EC darbības sfērā? Uz kādām iekārtām direktīva neattiecas un kādēļ? Kas ir aprīkojums un tā aizsardzības sistēma? Kādi ir aizsardzības sistēmas uzdevumi?

2. Kas ir sprādzienbīstama vide un potenciāli sprādzienbīstama vide? Kas rada šādas vides? Nosauciet elektriskā aprīkojuma darbības sprādzienbīstamas vides un potenciāli sprādziena bīstamas vides piemērus Latvijā.

3. Uz kādu elektrisko aprīkojumu un tā aizsardzības sistēmām attiecas grupa II. Kādas ir šīs grupas izvietojuma kategorijas? Uz kādām darba vidēm tās attiecas un kāda līmeņa aizsardzības pakāpe jānodrošina minēto kategoriju elektroiekārtu aizsardzības sistēmām?

4. Uz kādu elektrisko aprīkojumu un tā aizsardzības sistēmām attiecas izvietojuma kategorija M1 un M2. Kāda līmeņa aizsardzības pakāpe jānodrošina minēto kategoriju elektroiekārtu aizsardzības sistēmām sprādziena draudu gadījumā?

5. Kādi ir aizsardzības sistēmu uzdevumi elektroiekārtu darbības saglabāšanai un eksplozijas draudu novēršanai sprādzienbīstamā vai potenciāli sprādzienbīstamā vidē? Nosauciet eksplozijas novēršanas vai tās izplatīšanās ierobežošanas tehnisko risinājumu piemēru?

6. Kādas procedūras veic ražotājs, lai novērtētu II grupas visu kategoriju elektriskā aprīkojuma un tā aizsardzības sistēmu atbilstību drošības un kvalitātes prasībām? Kādi atbilstības moduļi vai to kombinācija jāpielieto, lai novērtētu direktīvas prasību izpildi?

7. Ar kādām obligātajām zīmēm un papildus informāciju jāmarķē elektroiekārtu, kas paredzēta darbam potenciāli sprādzienbīstamā vidē? Kas ir atbildīgs par marķējuma uzstādīšanu? Ja elektroiekārtas vadības skapis ir marķēts ar „Ex” zīmi, vai tajā var uzstādīt aparāturu bez šāda marķējuma?

8. Kādas ir direktīvas prasības attiecībā uz materiālu izvēli iekārtu un aizsardzības sistēmu izgatavošanai? Kādi jāizvēlas konstruktīvie risinājumi un aizsardzības pasākumi, lai veicinātu iekārtu drošu ekspluatāciju potenciāli sprādzienbīstamā vidē?

9. Kādi galvenie faktori iespaido un nosaka iekārtu darbību potenciāli sprādzienbīstamā vidē? Kā samazināt aizdegšanās draudus un ārējas izcelsmes faktoru iespaidu uz iekārtu drošu darbību?

5. Drošības vadlīnijas mašīnām – Mašīnu direktīva

Ievads

Jaunā mašīnu direktīva 2006/42/EK stājās spēkā 2009. gada decembrī. Tā neparedz radikālas izmaiņas attiecībā pret iepriekšējo direktīvu **98/37/EK** un tās mērķis ir konsolidēt mašīnu noteikumus, kas attiecas uz mašīnu brīvu apgrozījumu un drošību.

5.1. Mašīnu direktīvas vispārējais saturs – definīcijas, normatīvie akti, drošības integrācijas principi

Mašīnu direktīva nosaka **būtiskās veselības un drošības prasības**, lietojot mašīnas. Tā veicina mašīnu **brīvu kustību** vienotā tirgus ietvaros un garantē ES strādniekiem un pilsoņiem **augstu** aizsardzības līmeni. Tā ir "**jaunās pieejas**" direktīva, kas nodrošina saskaņotību, kombinējot obligātās veselības aizsardzības prasības un brīvprātīgos saskaņotos standartus. Direktīva tādējādi attiecas tikai uz tiem produktiem, kurus paredzēts laist tirgū vai apkalpošanā.

Dalībvalstīm ir atbildība ieviest direktīvu, ražotājiem ir jāpaziņo par iecerēm laist konkrētus produktus tirgū un tirgus uzraudzības iestādēm ir jāsazinās ar ražotājiem gadījumos, ja rodas aizdomas par to, ka produkti neatbilst direktīvas prasībām.

Mašīnas definīcija

Mašīna ir jebkura ierīce vai mehānisms, kas atbilst ikvienam no šādiem Direktīvas definējumiem:

- ☐ savienotu mezglu vai detaļu kopums, kurā vismaz viens mezgls vai detaļa kustas, ja attiecīgie spēka pievadi, vadības ierīces un elektriskās ķēdes u. tml. ir savienoti konkrētam lietojumam, jo īpaši kāda materiāla apstrādei, pārvietošanai vai iepakojšanai;

- ☐ mašīnu kopums, kurā viena mērķa sasniegšanai mašīnas sakārto un vada tā, ka tās darbojas kā viens vesels;
- ☐ maināma iekārta, ar ko maina mašīnas funkciju un ko piedāvā tirgū ar mērķi komplektēt ar mašīnu vai vairākām dažādām mašīnām, komplektēšanu veicot pašam operatoram, ciktāl šī iekārta nav rezerves daļa vai instrumenti.

Latvijas normatīvie akti

Mašīnu drošību Latvijā regulē šādi normatīvie akti:

- ☐ patērētāju tiesību aizsardzības likums, 1999. gads;
- ☐ preču un pakalpojumu drošuma likums, 2004. gads;
- ☐ 2000. gada 30. maija Ministru Kabineta Nr.186 "Noteikumi par mašīnu drošību".
- ☐ 2002. gada 30. jūlija Grozījumi, MK not. Nr. 325, Ministru Kabineta noteikumos Nr. 186 "Noteikumi par mašīnu drošību";
- ☐ 2003. gada 12. augusta Grozījumi, MK not. Nr.450, Ministru Kabineta noteikumos Nr. 186 "Noteikumi par mašīnu drošību";
- ☐ 2004. gada 22. aprīļa Grozījumi, MK not. Nr. 383, Ministru Kabineta noteikumos Nr. 186 "Noteikumi par mašīnu drošību".

Drošības prasības

Mašīnas vai drošības sastāvdaļas, uz kurām attiecas direktīva ***var tikt laistas tirgū vai nodotas apkalpošanā tikai tādā gadījumā, ja, pie nosacījuma, ka tās ir pareizi uzstādītas, uzturētas un lietotas paredzētajiem mērķiem:***

- ☐ ***tās neapdraud personu veselību un drošību;***
- ☐ ***kā arī mājdzīvniekus un personas mantu;***

Mašīnu direktīvā iekļautas **48 „Būtiskās prasības”** (būtiskās veselības aizsardzības un drošības prasības).

Šīs prasības nosaka nepieciešamos elementus patērētāju, strādnieku, mantas un vides aizsardzībai. ***Atbilstība šīm prasībām ir obligāta.***

Pirmā mašīnu direktīvas prasība ir pēc iespējas samazināt apdraudējumus. Ražotājiem jāidentificē mašīnai visapkārt bīstamās zonas, kā arī jebkuru apdraudējumu, ko mašīna var izraisīt tās operatoram vai jebkurai citam lietotājam.

Drošības integrācijas principi

Mašīnas jākonstruē tā, lai tās būtu piemērotas to funkcijām un tās varētu regulēt un apkopt, nepakļaujot cilvēkus apdraudējumam, ja šīs darbības veic saskaņā ar ražotāja nosacījumiem:

- ☐ pasākumi jāveic ar mērķi novērst jebkādu nelaimes gadījuma varbūtību visā **iespējamā mašīnu kalpošanas laikā**, tostarp montāžas un demontāžas stadijā, pat ja nelaimes gadījuma varbūtību nosaka iespējamās ārkārtas situācijas;
- ☐ piemērojot „**paredzamā kalpošanas laika un ārkārtas situāciju**” jēdzienu, ražotājam jāņem vērā viņa veiktais riska novērtējums, bet arī pieredze, atsauksmes no pircējiem un veselais saprāts;
- ☐ ražotājam jāņem vērā paredzamais mašīnu kalpošanas laiks tikai tad, ja tam ir tieša ietekme uz iekārtu drošību;
- ☐ lietošanas ilgums nav iekļauts šīs direktīvas piemērošanas jomā, ja vien tas nav saistīts ar iekārtas drošību.

CE marķējums mašīnām

CE atbilstības marķējumā jābūt iniciāļiem „CE”.

CE marķējumam jābūt piestiprinātam mašīnai un uz tā jānorāda:

- ☐ ražotāja vārdu (nosaukumu) un adresi;
- ☐ „CE” marķējumu;
- ☐ sēriju vai tipu;
- ☐ sērijas numuru, ja tāds ir;
- ☐ ražošanas gadu.

5.2. Mašīnu direktīva 2006/42/EK un tās ieviešanas kārtība

Direktīva tika publicēta 2006. gada 9. jūnijā un **stājās spēkā 2006. gada 29. jūnijā**. Dalībvalstīm, līdz 2008. gada 29. jūnijam tika atļauts pieņemt un publicēt valsts normatīvos aktus, transponējot tajos jaunajā direktīvā iekļautās prasības, kuras pilnībā **sāka piemērot sākot ar 2009. gada 29.decembri**.

PRODUKTU, UZ KURIEM ATTIECAS MAŠĪNU DIREKTĪVA, PIEMĒRI

Mini motocikls

Mini motocikls

Elektriskais ripzāģis

Elektriskais profilētājs vai ēvele

Kēdes zāģis

Rotējošs zāles pļāvējs

5.1. att. Mašīnu direktīvai pakļauto iekārtu piemēri

Mašīnu direktīvas 2006/42/EK galveno izmaiņu kopsavilkums:

- ☐ izskaidrota saikne ar ***zemsprieguma direktīvu***;
- ☐ dalījums vairs netiek veikts, balstoties uz “***galveno risku***”;
- ☐ uzskaitītas vismaz 6 elektrisko mašīnu kategorijas, uz kurām attiecas tikai ***zemsprieguma direktīva***;
- ☐ uz citām elektrisko mašīnu kategorijām, zemsprieguma direktīvas drošības mērķi attiecas uz elektriskajiem riskiem, bet ***prasības attiecībā uz atbilstības novērtējumu un laišanu apgrozībā ir noteiktas mašīnu direktīvā***;
- ☐ lifti, kas pārvietojas ne ātrāk par 0.15 m/s tiek izslēgti no liftu direktīvas un uz tiem attiecas ***mašīnu direktīva***.

5.2.1. Mašīnas tehniskās dokumentācijas - tehniskā faila izveide

Tehniskā dokumentācija, t.s.:

- ☐ vispārīgs mašīnas rasējums kopā ar vadības ķēžu rasējumiem;
- ☐ pilnīgi, precīzi rasējumi kopā ar aprēķinu pierakstiem un testu rezultātiem, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu mašīnas atbilstību veselības aizsardzības un drošības būtiskajām prasībām;
- ☐ saraksts, kurā uzskaitītas šīs direktīvas galvenās prasības, standarti, un citi mašīnas projektēšanā lietotie tehniskie parametri;
- ☐ mašīnas radīto apdraudējumu novēršanas metožu apraksts;
- ☐ kompetentas iestādes vai laboratorijas tehnisks ziņojums vai sertifikāts par mašīnas atbilstību direktīvas prasībām un veikto testu rezultāti;

- ☐ ja ražotājs deklarē mašīnas atbilstību harmonizētajam standartam – jā sagatavo tehnisks ziņojums par paša vai kompetentas iestādes (laboratorijas) veikto testu rezultātiem;
- ☐ uz mašīnu attiecināmo instrukciju eksemplārs un līdzekļi mašīnas identificēšanai, kam jābūt pieejamiem, lai tos varētu uzrādīt, ja tiek veiktas valsts uzraudzības iestāžu pārbaudes.

Ražotājam jāizdara vajadzīgie daļu, piederumu vai visas mašīnas izmēģinājumi vai testi, lai noteiktu, vai tās projekts vai konstrukcija ļauj to droši samontēt un nodot ekspluatācijā. Jāveic nepieciešamās pārbaudes, lai nodrošinātu, ka mašīnas uzbūve un konstrukcija ir droša, lai to varētu laist tirgū.

5.2.2. Mašīnas atbilstības sertifikācija

Sertifikācijā jāiekļauj:

- ☐ parakstīta EK atbilstības deklarācija;
- ☐ produktam redzamā vietā jābūt piestiprinātai CE atbilstības zīmei.

JA mašīna vai tās drošības sastāvdaļas **nav uzskaitītas** direktīvas IV. pielikumā, tad to var **pašsertificēt kā savu oriģinālu iekārtu**, apliecinot atbilstību EK atbilstības deklarācijā.

JA mašīna vai tās **drošības sastāvdaļas ir uzskaitītas** mašīnu direktīvas IV. Pielikumā, nepieciešama neatkarīga palīdzība no **notificētās institūcijas**, kas veic mašīnas testēšanu un sertificēšanu.

Ja pastāv harmonizētie standarti un ražotājs tos ievēro, tad notificētajai institūcijai nepieciešams iesniegt tehniskās uzbūves dokumentus. Institūcija apstiprina to saņemšanu un vēlāk veic pārbaudes, vai atbilstošie standarti ir pareizi piemēroti.

Ja nav lietoti harmonizētie standarti, vai arī, ja šādi standarti neeksistē, tad ir jāiesniedz mašīnas paraugs notificētajai iestādei EK tipa pārbaudes veikšanai.

Ja institūcija apstiprina, ka konkrētā mašīna atbilst direktīvā noteiktajām prasībām, tad ražotājs to apliecina atbilstības deklarācijā un marķē ražojumu ar **CE zīmi**.

Instrukcijas pievienošana katrai mašīnai

Lietotāja instrukcijā ir jāiekļauj:

- ☐ mašīnas izmantošanas apstākļu apraksts;
- ☐ mašīnas uzstādīšanas, apkopes un uzturēšanas instrukcijas;
- ☐ specifiski riski, kuri lietotājam ir jāapzinās.

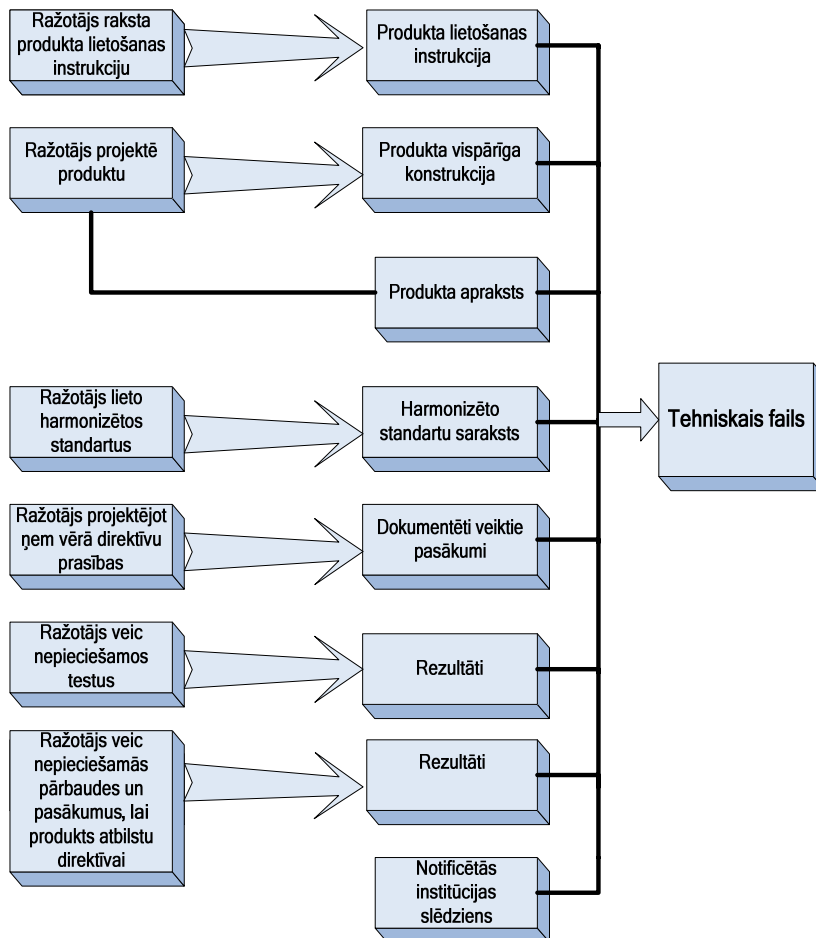
5.3. Tehniska faila veidošanas struktūra un izmantošanas noteikumi

5.3.1. Tehniskā faila mērķis, saturs un forma

Lielākā daļa jaunās pieejas direktīvu uzliek par pienākumu ražotājam veidot un nodrošināt tehnisko dokumentāciju (tehnisko failu), kurā ietverta informācija, kas nepieciešama, lai parādītu produkta atbilstību direktīvu prasībām.

Kaut gan katrā direktīvā dokumentācijas saturs ir noteikts, visai piegādātajai informācijai pēc apjoma, satura un formas jābūt tādā veidā, lai nodrošinātu ***labāku tehniskā faila lietošanu nacionālo inspekciju vajadzībām*** un atvieglotu ražotāja darbu tehniskā faila sastādīšanas fāzē. Dažās direktīvās tehniskais fails ir ***galvenais atbilstības nodrošināšanas līdzeklis***. Šajos gadījumos atbilstības novērtēšana balstās tikai uz ražotāja deklarāciju, bez ***notificētās institūcijas iesaistīšanās (A modulis)***.

Ražotāja sastādītā atbilstības deklarācija būtībā ir domāta nacionālajām inspekciju institūcijām, kurām ir tiesības prasīt, lai produkta ražotājs vai importieris paziņo ar drošību saistīto veikto testu rezultātus, ja nacionālajām institūcijām ir pietiekošs pamats uzskatīt, ka produkts neatbilst nepieciešamajām drošības prasībām. Atteikšanās sniegt šos datus ir pamatots iemesls, lai apšaubītu atbilstības esamību.

5.2.att. Mašīnas ražotāja sastādītā tehniskā faila struktūra un saturs

Tātad, kad produkts ir ievietots kopienas tirgū **tehniskajam failam jābūt pieejamam pēc nacionālās institūcijas pieprasījuma.**

Dažās direktīvās dokumentācija vai tehniskais fails ir viens no līdzekļiem kā veikt noteiktu atbilstības procedūru ar trešās puses (notificēto institūciju) iesaistīšanos (**Aa modulis**).

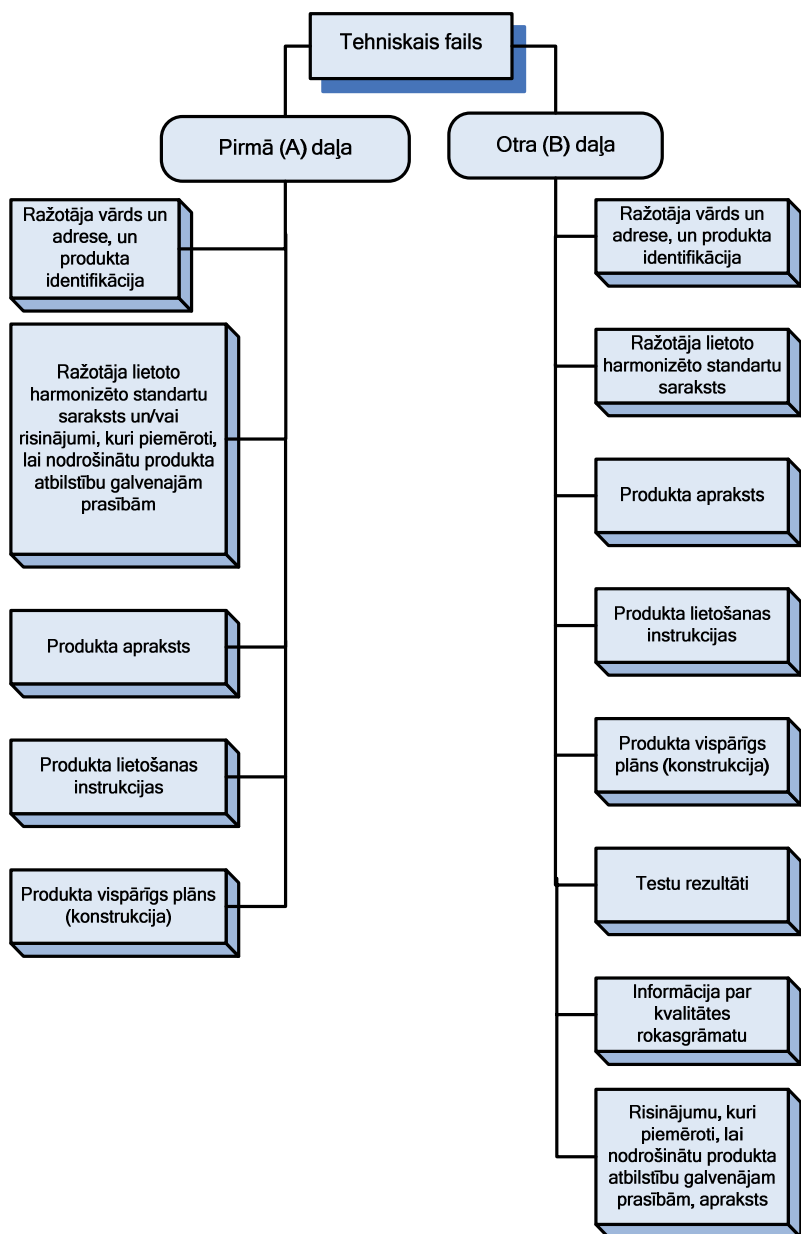
Tehniskā faila detaļas vienmēr ir atkarīgas no produkta, kuru tas apraksta, lai parādītu tā atbilstību, vai nu harmonizētajiem standartiem, ja ražotājs tos lieto, vai attiecīgo direktīvu galvenajām prasībām, ja harmonizētos standartus nelieto nemaz vai lieto tikai daļēji.

Lai tehnisko failu varētu efektīvi lietot tirgus uzraudzības vajadzībām, jāizvairās no liekas birokrātijas. Lai sasniegtu šo mērķi un atvieglotu ražotāja uzdevumu, paredzēts, ka inspekcijas institūcijām ir jāpieņem tehniskā faila sadalīšana divās daļās: **A-daļā un B-daļā.**

Pirmajai daļai (A), kuru iesniedz nacionālajai institūcijai, jāietver būtiskākie tehniskie dati attiecībā uz atbilstības novērtēšanu:

- ☐ ražotāja vārds, adrese un produkta identifikācija;
- ☐ ražotāja lietoto harmonizēto standartu saraksts un/vai risinājumi, kuri piemēroti, lai nodrošinātu produkta atbilstību prasībām;
- ☐ produkta apraksts;
- ☐ lietošanas instrukcijas, ja nepieciešams;
- ☐ produkta vispārīgs plāns (konstrukcija), ja nepieciešams.

Otrai daļai (B) jāietver pilns tehniskais fails, kurā ir iekļauti visi testu rezultāti, informācija par kvalitātes rokasgrāmatu, plānu (konstrukciju), produkta un procesa aprakstu, lietoto standartu sarakstu.

5.3.att. Tehniskā faila A un B daļu struktūras bloki un to saturs

Ja ražotājs nelieto šādu tehniskā faila sadalījumu, inspekcijas institūcijas **var prasīt pilno tehnisko failu** vai daļu no tā, saskaņā ar inspekcijas mērķi un prasībām, ja izrādās, ka atbilstības deklarācijā vai atbilstības sertifikātā esošā informācija ir nepietiekama, lai veiktu inspekciju.

5.3.2. Tehniskā faila pieejamība

Tehniskais fails ir jāglabā tā, lai tas **būtu pieejams nacionālajām institūcijām pārbaužu un inspekcijas mērķiem**. Vismaz vienam tehniskā faila eksemplāram ir jāatrodas ES teritorijā no brīža, kad produkts tiek ievietots tirgū. Šis pienākums ir saistošs ražotājam vai ražotāja pārstāvim kopienā.

Ja ne ražotājs, ne viņa pārstāvis nav iedibināts Eiropas kopienā, tad **šie pienākumi ir saistoši personai, kura produktu ievieto kopienas tirgū**. Jebkurai personai, kas atbildīga par produkta ievietošanu kopienas tirgū, bet kuras īpašumā nav tehniskais fails, ir jāspēj:

- ☐ **uzrādīt, kur kopienā atrodas tehniskais fails;**
- ☐ **pēc iespējas ātrāk piegādāt tehnisko failu, kad to pieprasa nacionālās institūcijas.**

Tehnisko failu nevar pieprasīt sistemātiski. Parasti to var pieprasīt tikai Dalībvalsts tirgus uzraudzības pārbaudes laikā.

Sākotnēji tirgus uzraudzības institūcijai ir jāiesniedz tehniskā faila **A daļa**. Vienu (vairākus) specifiskus punktus no **B daļas** var pieprasīt gadījumā, ja ir nopietnas šaubas par produkta atbilstību drošības prasībām. Tehniskā faila **(A daļu)** ir jāiesniedz tirgus uzraudzībai nekavējoties saprātīgi īsā laikā.

Tehniskais fails ir **jāglabā vismaz 10 gadus** pēc pēdējā ražojuma izgatavošanas, ja vien direktīvās nav paredzēts savādāk.

5.3.3. Tehniska faila valoda un konfidencialitāte

Dalībvalsts var prasīt uzrādīt tehniskā faila pirmo daļu (A daļa) tās oficiālajā valodā, bet nedrīkst to darīt, ja nacionālā institūcija saprot failu vai tā saturu citā valodā.

Kad tiek prasīts tehniskā faila tulkojums, inspekcijas institūcijai ir jādod papildus laiks tehniskā faila iesniegšanai. Turklāt, nevar būt citi papildus noteikumi attiecībā uz tulkojumu, tādi kā, tulkotāja akreditācija vai atzīšana, oficiāls tulks vai līdzīgas prasības.

Ikvienam, kas iesaistīts izvērtēšanā, inspekcijā un uzraudzībā, un kuram ir zināms tehniskā faila saturs, ir ***saistoša profesionālā slepenība***. Kur nepieciešams ir jābūt precīziem noteikumiem, kuros norādīts, kā ***dalībvalsts garantē konfidencialitāti***. Īpaši tas attiecas uz dalībvalsts notificētajām institūcijām.

Dalībvalstīm ir jānodrošina, ka notificētās institūcijas nodrošina konfidencialitāti. Konfidencialitāti prasa arī EN 45000 standartu sērija, kas kalpo par pamatu dalībvalstu institūciju notifikācijai.

5.3.4. ES atbilstības deklarācijai nepieciešamā tehniskā dokumentācija

IEKŠĒJA TEHNISKĀ DOKUMENTĀCIJA par:

- ☐ koncepciju un izstrādāšanu;
- ☐ pētījumiem;
- ☐ konstrukciju;
- ☐ nekaitīguma analīzi;
- ☐ atbilstības novērtējumu (risinājumu apraksts);
- ☐ lietotāja instrukcijas testēšanu no lietotāja viedokļa.

ARĒJĀ TEHNISKĀ DOKUMENTĀCIJA (Lietotāja instrukcija):

- ☐ montāžai;
- ☐ nodošanai ekspluatācijā;
- ☐ atbilstošai lietošanai;
- ☐ apkopei;
- ☐ bojājumu identifikācijai.

INFORMĀCIJA LIETOTĀJIEM:

- ☐ pie un uz mašīnas;
- ☐ grīdas marķēšana u.c.

Ražotājam jā sagatavo atbilstoša tehniskā dokumentācija, kas **būs pieejama vēl 10 gadus pēc pēdējā ražojuma izlaides.**

1. Mašīnas kopskats.

Vēlams kopskatā parādīt drošības pasākumus, tos pozicionēt un uzrādāt pielikumā. Jānodrošina brīva piekļūšana detalizētai dokumentācijai tās arhivēšanas vietā.

2. Detalizēti plāni, ja nepieciešams, aprēķini, pētījumu rezultāti.

Tiem jābūt piemērotiem un saprotamiem, lai veiktu mašīnas atkārtotu pārbaudes un atbilstības noteikšanu. Šiem dokumentiem nav jā satur detalizēti ražošanas plāni un dati. Tajos esošām ziņām jābūt pietiekamām, lai varētu pārbaudīt atbilstību direktīvai. Kā piemēru var minēt uz mašīnas izvietojamo informācijas zīmju plānu.

3. Uz ražojumu attiecināts uzskaitījums:

- ☐ direktīvas pamatprasības;
- ☐ harmonizētie un citi standarti;
- ☐ citas tehniskās specifikācijas, kuras jāievēro, konstruējot un ražojot produktu.

4. *Risinājumu apraksts aizsardzībai no iespējamās mašīnas bīstamības*

5. *Ja atbilstības pierādījums pieprasīts harmonizētā standartā,* tad dokumentācijā jāiekļauj visas tehniskās atskaites par iekšēju vai ārēju pārbaūžu rezultātiem.

6. *Ražotāja brīva izvēle*

Jebkurš produkta atbilstību apliecinošs dokuments vai jebkurš kompetentas laboratorijas izsniegts sertifikāts.

7. *Sērijas ražošanas gadījumā*

Iekšēji veiktu pasākumu uzskaitījums, kuri garantē sērijā ražotā produkta atbilstību direktīvu prasībām. Līdz ar to tiek nodrošināta sērijā ražoto mašīnu atbilstība pārbaudītam prototipam.

5.4. Galvenās prasības mašīnas lietotāja instrukcijai

1. *Mērķim atbilstoša produkta lietošana:*

- ☐ ražotāja sniegtās ziņas attiecībā uz lietošanu vai piemērotību, kāda ir paredzēta atkarībā no konstrukcijas, uzbūves un funkcijām;
- ☐ saprātīgā veidā jāievēro iepriekš paredzama nepareiza lietošana;
- ☐ brīdinājums par risku produkta neparedzētas lietošanas gadījumā.

2. *Inspekcija un apkope:*

- ☐ ar drošību saistīto inspekcijas un apkopes darbu veidi un to intervāli;
- ☐ norādījumi par dilstošām detaļām un to nomaiņas kritērijiem.

3. Ziņas par sekojošu darbu drošu realizāciju (minimālās prasības):

- ☐ ekspluatācijas uzsākšana;
- ☐ lietošana, rīkošanās;
- ☐ instalācija, salikšana / izjaukšana (montāža / demontāža);
- ☐ ieregulēšana (sagatavošana darbam);
- ☐ uzturēšana kārtībā, ieskaitot apkopi un traucējumu novēršanu ekspluatācijā.

4. Valoda:

- ☐ jāizstrādā lietotājas valsts valodā (s);
- ☐ uzsākot ekspluatāciju, jāpiegādā lietotāja instrukcija oriģinālā un tulkojums lietotāja valsts valodā (s);
- ☐ apkopes instrukcija ražotāja personālam pietiekama vienā no ES valodām.

5. Plāni, shēmas un dati, īpaši, kuri attiecas uz drošību:

- ☐ apkopē;
- ☐ inspekcijā;
- ☐ funkcionēšanas spēju pārbaudē;
- ☐ mašīnas remontā.

6. Dati par troksni un traucējumiem: dati par mašīnas radīto skaņu (faktiskā vai no citas identiskas mašīnas izzinātā vērtība).

7. Lietotāja instrukcijas izvērtēšana

Jautājumi aptver tikai svarīgākos lietotāja instrukcijas aspektus. Tomēr tie kalpo kā orientieris. ***Ja katram kritērijam uz trešo daļu no jautājumiem atbildēts ar "nē", tad iespējams, ka instrukcija neatbilst prasībām.***

Šajā gadījumā **lietotāja instrukcija ir jāpārstrādā**, iespējams jāmeklē eksperti, kuri palīdzēs pārstrādāt vai izstrādāt jaunu instrukciju.

Ja ir šaubas par instrukcijas atbilstību, tad ekonomiski izdevīgākais un drošākais ceļš ir pirms iespieddarbu veikšanas iegūt novērtējumu.

5.5. Tehniskās dokumentācijas arhivēšana

Gan sarakstā gan arī elektroniskajos datos **jānosauc vārdā dokumentācijas arhivēšanas autors** un pilnvarotā kontaktpersona ar atbilstošu kvalifikāciju.

Dokumentāciju saturošajai datorprogrammai un tās lietotāja instrukcijai jābūt iekļautai iekārtas dokumentācijā.

Ir jābūt garantijai un pierādījumiem, ka lietotās programmas un datus nav iespējams nomainīt vai izdzēst.

Arhivēšanas veids	Prasības atbilstoši arhivēšanas veidam
1. Uz papīra	Jānosauc atbildīgais, jā saglabā vismaz 10 gadus pēc ražošanas beigām
2. Uz mikrofilmas	Jāprotokolē darbības ar mikrofilmām, jānodrošina pastāvīga pieeja
3. Datorā	Jābūt datorprogrammas lietotāja instrukcijai, jānodrošinās pret manipulācijām

5.6. Notificētās institūcijas iesaiste projekta tehniskās dokumentācijas pārbaudē

Ražotājs iesniedz notificētai institūcijai pieteikumu projekta pārbaudei. Pieteikumam jānodrošina iespēja novērtēt projekta atbilstību direktīvas prasībām. Tam **jāietver**:

- ☐ **tehniskā projekta noteikums**, tai skaitā standartus, kuri tiks lietoti;
- ☐ nepieciešamo to **adekvātuma pamatojumu**, sevišķi, kur harmonizētie standarti nav lietoti;
- ☐ šim pamatojumam **jāietver izmēģinājumu rezultāti**, kas iegūti atbilstošā ražotāja laboratorijā vai tā vārdā.

Notificētajai institūcijai jāpārbauda pieteikums un, kur projekts atbilst uz to attiecošās direktīvas prasībām, jāizsniedz pieteicējam EK **projekta pārbaudes sertifikāts**.

Sertifikātam jāsaturs slēdziens, tā ticamības nosacījumi, dati projekta identificēšanai un, ja svarīgi, ražojuma darbības apraksts.

Pieteicējam jāinformē notificētā institūcija, kas izsniegusi EK pārbaudes sertifikātu, par jebkuru apstiprinātā projekta modifikāciju, visām projekta modifikācijām jāsaņem papildus apstiprinājums par projekta modifikāciju atbilstību, šis papildus apstiprinājums tiek izdots kā pielikums oriģinālam EK projekta pārbaudes sertifikātam.

Notificētajai institūcijai jāsniedz citām notificētām institūcijām būtisku informāciju par izsniegtajiem EK pārbaudes sertifikātiem un to pielikumiem, kā arī par anulētajiem EK pārbaudes sertifikātiem un to pielikumiem. Speciālas direktīvas var paredzēt citādu kārtību.

5.7. Iekārtas lietotāja instrukcijas testēšana

ES direktīvās, likumos un priekšrakstos ir definēti **ražotāja pienākumi attiecībā uz saprotamām instrukcijām**. Ir definētas lietotāja tiesības uz drošām, no apkalpošanas viedokļa, instrukcijām. Ir doti testi, lai ražotājs pārliecinātos par instrukciju pareizību.

Turpmāk dotas saīsinātas testa programmas, kurās ietverti **144 kritēriji**. Arī pozitīvs novērtējums šajā testā negarantē drošu lietotāja instrukciju.

Novērtēti tiek sekojoši kritēriji:

- ☐ izkārtojums (sadalījums sadaļās);
- ☐ saprotamība, skaidrība;
- ☐ attēlojums - uzskatāmība;
- ☐ ekspluatācijas drošība;
- ☐ noformējums (izkārtojums).

Skaidrojumi:

- ☐ **"Izkārtojums"** - kopējā koncepcija instrukcijai, ievērojot pārskatāmu pasniegšanas veidu;
- ☐ **"Saprotamība"** - aptver valodas jomu, kā arī instrukcijas pilnīgumu;
- ☐ **"Attēlojums"** - teksta un attēlu saskaņa, zīmējumu un teksta tiešās attiecības;
- ☐ **"Ekspluatācijas drošība"** - norādījums, ka visi nosauktie kritēriji drošības jomā ir ievēroti;
- ☐ **"Noformējums"** - labas fotogrāfijas uz sliktā papīra vai svarīga informācija, uzrakstīta ar sīkiem burtiem, padara instrukciju nekvalitatīvu.

Tehniski drošs produkts ar nesaprotamu lietotāja instrukciju var kļūt bīstams. Līdz ar to palielināts risks attiecībā uz atbildību, var radīt sekas ražotājam vai uzņēmējam.

5.7.1. Informācijas izkārtojuma novērtējums

Jebkura informācija ir vieglāk un ātrāk saprotama, ja tā ir pareizi izkārtota. Atsevišķo informācijas sadaļu (paragrāfu) svarīgumam jābūt izzināmam no nodaļu nosaukumiem.

Testējot izkārtojumu, jādod atbilde uz sekojošiem jautājumiem.

1. Vai ir satura rādītājs?
2. Vai no satura rādītāja var izzināt skaidru lietotāja instrukcijas izkārtojumu?
3. Vai nodaļu virsraksti satura rādītājā sakrīt ar virsrakstiem instrukcijas tekstā?
4. Vai sakrīt norādes par lapaspusēm satura rādītājā un instrukcijas tekstā?
5. Vai sadaļas, kas attiecas uz ieregulēšanu, darbināšanu un apkopi ir skaidri atdalītas viena no otras?
6. Vai apkalpošanas posmi ir aplūkoti, ievērojot atbilstošo secību?
7. Vai svarīgākā informācija no mazāk svarīgās ir skaidri atdalīta (piemēram, ar krāsu, ierāmējumu, treknākiem vai kursīvā rakstītiem burtiem, pasvītrojumiem, nodaļu iedalījumiem)?
8. Vai svešvalodas ir skaidri atdalītas viena no otras, ja lietotāja instrukcija uzrakstīta vairākās valodās?

5.7.2. Iekārtas apraksta saprotamības novērtējums

Apmēram 80% lietotāju instrukciju ir grūti saprotamas. Tas notiek tādēļ, ka daudzi autori - tehniķi, rakstot lietotāja instrukcijas, tās paredz tikai ekspertam. Tādēļ instrukcijas izpratnei nepieciešamas specifiskas tehniskās zināšanas. Bieži ir neprecīzi un virspusēji formulējumi.

Testējot saprotamību, jādod atbilde uz sekojošiem jautājumiem.

1. Vai atsevišķo sadaļu mērķis ir skaidri definēts?
2. Vai atsevišķās sadaļas ir uzrakstītas viennozīmīgi un saprotami tikai atbilstoši definētam mērķim?
3. Vai darbības apraksts ir tā formulēts, ka nezinātājs varētu saprast iekārtas darbības veidu?
4. Vai visas rīcības instrukcijas ir formulētas pavēles izteiksmē?
5. Vai lietotāja instrukcijā ir norādes par pastāvīgu iekārtas atrašanos noteiktā vietā?
6. Vai apkalpošanā lietojamo elementu pozīciju numuri instrukcijas tekstā ir identiski?
7. Vai visos teikumos instrukcijas tekstā ir mazāk par 14 vārdiem?
8. Vai visi speciālie termini ir izskaidroti skaidrojošā vārdnīcā? Vai ir dots pamatvārdu rādītājs?

5.7.3. Iekārtas uzbūves un apkalpošanas attēlojuma novērtējums

Komplicētu informāciju tikai tad iespējams ātri un droši saprast, ja teksts paskaidrots ar attēliem.

Priekšnoteikums ir **saskaņots** teksts un attēli. Tas noskaidrots daudzos zinātniskos pētījumos par mācīšanās psiholoģiju.

Testējot attēlojumu, jānodod atbilde uz sekojošiem jautājumiem.

1. Vai lietotāja instrukcijā ir visas iekārtas kopskata attēls, kuru, veicot apkopi, var redzēt bez lapaspušu pāršķiršanas?
2. Vai apkalpošanas elementiem kopskata attēlā ir viennozīmīgi pakārtoti pozīciju numuri?
3. Vai pozīciju numuri kopskata attēlā ir doti pulksteņa rādītāja kustības virzienā?
4. Vai attēlu skaits atbilst sniegtās informācijas daudzumam?
5. Vai visi attēli un tiem atbilstošais teksts ir aptverami vienā skatienā?
6. Vai visi iekārtas apkalpošanas posmi ir ilustrēti ar attēliem?
7. Vai ir izmantotas piktogrammas?
8. Vai tabulas ir izveidotas pārskatāmas un paskaidrotas ar piemēru tekstā?

5.7.4. Iekārtas ekspluatācijas drošības novērtējums

Visās ES direktīvās, likumos un standartos, kuri attiecas uz tehniskām iekārtām, tiek prasīta augsta darbības un apkalpošanas drošība. Atbilstoši tiesiskai atbildībai, lietotāja instrukcija ir produkta sastāvdaļa. Nesaprotama instrukcija ir līdzvērtīga produkta tehniskai kļūmei. Īpaši ekspluatācijas drošības instruktāžas jomā ražotājam ir jādara vairāk, nekā no viņa prasa likums.

Testējot ekspluatācijas drošību, jānodod atbilde uz sekojošiem jautājumiem.

1. Vai šī lietotāja instrukcija attiecas tikai uz vienu iekārtas tipu (nevis uz dažādu iekārtu tipu sēriju)?

2. Vai iekārtas paredzētais lietošanas veids ir definēts viennozīmīgi un noteikti?
3. Ja standartos attiecībā uz šo iekārtu ir minētas īpašas prasības drošai lietošanai, vai tās ir ievērotas lietotāja instrukcijā?
4. Vai ir minētas visas bīstamās situācijas, kuras varētu radīt šī iekārta?
5. Vai visi drošībai paredzētie norādījumi ir apkopoti lietotāja instrukcijas sākumā?
6. Vai drošībai paredzētajos norādījumos ir sniegta pilnīga informācija par bīstamo situāciju veidu, iespējamību un sekām?
7. Vai saprotami ir izskaidrotas traucējumu novēršanas iespējas?
8. Vai daļu nomaiņas vai kontroles bīstamās pozīcijas ir parādītas attēlos?

5.7.5. Lietotāja instrukcijas noformējuma novērtējums

Lietotāja instrukcijas kvalitāte ir atkarīga no noformējuma jeb piemērotības lietošanai. Liels formāts pozitīvi ietekmē atbilstošu uztveri. Iesējums un papīra kvalitāte ir svarīgi. Labs tipogrāfisks noformējums izraisa patīku lasīt. Svarīga ir attēlu kvalitāte un izšķiršanas spēja.

Testējot noformējumu, jādod atbilde uz sekojošiem jautājumiem.

1. Vai formāts atbilst prasībām?
2. Vai lietotāja instrukcijas sadaļas ir atdalītas ar īkšķa platuma atstarpi (apjomīgām lietotāja instrukcijām)?
3. Vai iesējums atbilst lietotāja instrukcijas lietošanas prakses nosacījumiem?
4. Vai papīra kvalitāte atbilst lietotāja instrukcijas nosacījumiem?

5. Vai iespieddarba kvalitāte ir tāda, ka teksts ir labi salasāms un attēli skaidri saprotami?
6. Vai instrukcijas salikuma makets ir pārskatīts?
7. Vai rindas ir īsākas par 13 cm?
8. Vai burti ir vismaz 11 punktu lielumā?

5.8. Mašīnu direktīvai neatbilstošu iekārtu piemēri

Ātrās ziņošanas sistēma **RAPEX** (*Rapid Alert System* for non - food products), kas iedibināta ES, ziņo par nepārtikas preču neatbilstību direktīvu prasībām un par šo neatbilstību iemesliem. Neatbilstošu iekārtu piemēri parādīti 5.4, 5.5. attēlos.

5.4.att. Drošības prasībām neatbilstošs ripzāģis un stūru slīpētājs

Ripzāģa ekspertīzē konstatētas sekojošas neatbilstības: iekšējie vadi var nonākt saskarē ar asajām virsmām, kas var izraisīt elektrisku īssavienojumu

un šoku; var notikt griezuma šķautnes neatgriezeniska deformācija; testa laikā notikusi ierīces aizdegšanās; ierīcei trūkst nepieciešamā marķējuma.

Secinājums: šāda ripzāģa ekspluatācija var radīt elektriskā šoka, aizdegšanās un ievainojuma risku.

Elektriskais ēvelsola zāģis	Hidrauliskais domkrats
 ✓ Virsējais aizsargs pārāk plats ✓ Virsējā aizsarga novirze pārāk liela, kad tiek grūsts sāniski ar 5N lielu spēku ✓ Maksimālais attālums starp šķejamo nazi un zāģa asmeni pārāk liels ✓ Nepietiekams mehāniskā jauda kombinētajam ārkārtas slēdzim ✓ Produktam piemīt nopietns savainojumu risks šādu iemeslu dēļ: ○ Kontakta iespējas ar kustīgajām daļām ○ Aizsargu kļūdas iespējamība Ārkārtas slēdža kļūdas iespējamība PRODUKTS NEATBILST MAŠĪNU DIREKTĪVAS PRASĪBĀM	 ✓ Trūkst lietošanas instrukciju nepieciešamajā valodā ✓ Nepilnīgas lietošanas instrukcijas angļu valodā ✓ Neatbilstošs preces marķējums - Neatbilst Eiropas standartam EN 1494 PRODUKTS NEATBILST MAŠĪNU DIREKTĪVAS PRASĪBĀM

5.5.att. Drošības prasībām neatbilstošs ēvelsola zāģis un domkrats

Ēvelsola zāģim konstatētas vairākas neatbilstības: zāģa aizsargs pārāk plats un tā sāniskas deformācijas novirze pārāk liela, neatbilstošs attālums starp šķejamo nazi un zāģa asmeni, nepietiekama mehāniskā jauda kombinētajam ārkārtas slēdzim, kas var radīt kontakta iespējas ar mašīnas rotējošām daļām un izraisīt savainojuma risku.

Secinājums: šādas iekārtas ekspluatācija nav pieļaujama.

Kontroles jautājumi

1. Kādas iekārtas iekļaujas mašīnas definīcijā? Kādas ir mašīnu direktīvas galvenās prasības? Uz kādām iekārtām ar elektrisko piedziņu attiecas mašīnu direktīva?
2. Kādas galvenās sadaļas jāietver mašīnas tehniskajā failā ? Kā notiek mašīnas sertifikācijas procedūra, ja tās ražotājs lieto harmonizētos standartus? Kas un kādā veidā apliecina mašīnas atbilstību direktīvas prasībām?
3. Kāds ir tehniskā faila mērķis un galvenais uzdevums? Kādas daļas veido tehniskā faila struktūru, ar ko tās atšķiras? Kādā gadījuma tehniskais fails vai tā daļa nekavējoties jāiesniedz nacionālajai tirgus uzraudzības inspekcijai?
4. Kam un cik ilgi jāglabā tehniskais fails? Kas atbild par tehniskā faila vai tā daļas savlaicīgu iesniegšanu tirgus uzraudzības institūcijai? Kādā valodā jā sagatavo tehniskais fails? Kādi ir tehniskā faila lietošanas konfidencialitātes noteikumi?
5. Kādas galvenās sadaļas jāiekļauj mašīnas atbilstības deklarācijai nepieciešamajā tehniskajā dokumentācijā? Kāds dokuments apstiprina tehniskā faila atbilstību direktīvas prasībām? Kas šo dokumentu izsniedz?
6. Kādas prasības tiek izvirzītas mašīnas lietotāja instrukcijai? Kādas sadaļas jāiekļauj lietotāja instrukcijā ? Kura sadaļa no mašīnas ekspluatācijas drošības viedokļa ir īpaši svarīga?
7. Kāda daļa no vērtēšanas kritērijiem jāizpildās, lai varētu pieņemt, ka mašīnas lietotāja instrukcija atbilst prasībām? Kā rīkojas mašīnas ražotājs, ja nav pārliecināts par lietotāja instrukcijas atbilstību?

8. Kādi ir lietotāja instrukcijas testēšanas galvenie kritēriji? Kādēļ īpaša uzmanība tiek pievērsta mašīnas lietošanas mērķa precīzai norādei un tās ekspluatācijas noteikumu saprotamam izklāstam neprofesionālam lietotājam? Kādas pozīcijas lietotāja instrukcijā jānorāda ar brīdinājuma zīmēm?
9. Kādēļ ražotājs iesaista notificētu institūciju projekta tehniskās dokumentācijas pārbaudē? Kādas sadaļas jāiekļauj pārbaudes pieteikumā? Kādā gadījumā jāiesniedz arī ražojuma parauga izmēģinājuma rezultāti?

INFORMĀCIJAS AVOTI

1. http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/welcdir.htm. Mašīnu direktīva (2006/42/EK).
2. http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/revdir.htm. Bieži uzdoti jautājumi par 2006. gada direktīvu (angļu valodā).
3. http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/faq2006-42-ec.pdf. Informācija par notificētajām iestādēm attiecībā uz mašīnu direktīvu.
4. http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/nb.htm
5. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:166:0003:0017:EN:PDF>. Harmonizētie standarti – atjaunināts saraksts Eiropas mājas lapā.
6. http://ec.europa.eu/consumers/index_lv.htm. Produktu drošuma paziņojumi - RAPEX mājas lapa – latviešu valodā:
7. <http://www.newapproach.org/Directives/DirectiveList.asp>. Informācija par jaunās pieejas direktīvām EK mājas lapā.
8. <http://www.ce-marking.org/directive-9368eec-ce-marking.html>. CE marķēšanas direktīva.

1. Pielikums. Atbilstības novērtēšanas moduļi

Ražojumu atbilstības novērtēšanas, kvalitātes nodrošināšanas un atbilstības apliecināšanas moduļi **projektēšanā, izgatavošanā un sērijveida ražošanā.**

P r o j e k t ē š a n ā I z g a t o š a n ā R a ž o š a n ā	A.Izgatavošanas vadība	B. Ražojuma parauga pārbaude			
	Ražotājs izstrādā un izsniedz tehnisko failu, kurā apliecina atbilstību Direktīvām	Ražotājs iepazīstina notificēto institūciju ar: ☐ tehnisko failu; ☒ ražojuma paraugu.			
	Aa. Notificētā institūcija iesaistās atbilstības novērtēšanā	Notificētā institūcija: ☒ nosaka atbilstību galvenajām prasībām; ☒ veic parauga pārbaudes; ☒ izsniedz parauga pārbaudes sertifikātu.			
	A. Ražotājs: ☒ apliecina atbilstību Direktīvām ☒ markē ražojumus ar CE zīmi	C. Atbilstība paraugam	D.Ražošanas kvalitātes nodrošināšana	E.Ražojuma kvalitātes nodrošināšana	F.Ražojuma novērtēšana
		Ražotājs: ☒ apliecina ražojuma atbilstību paraugam; ☒ markē ražojumus ar CE zīmi	Ražotājs ☒ uztur kvalitātes sistēmu (KS) ražošanā un izmēģinājumos; ☒ apliecina atbilst.paraug.; ☒ markē ražoj. ar CE zīmi	Ražotājs ☒ uztur KS noslēguma kontrolē un izmēģināj.; ☒ apliecina atbilst.paraug. un galv. prasīb.; ☒ markē ražoj. ar CE zīmi	Ražotājs: ☒ apliecina atbilstību apstiprinātajam paraugam vai galv. prasībām; ☒ markē ražojumus ar CE zīmi
	Aa. Notificētā institūcija: ☒ pārbauda atbilstību speciālajām Direktīvu prasībām; ☒ izvēlas kontroles intervālus	Notificētā institūcija: ☒ pārbauda atbilstību spec. prasīb.; ☒ izvēlas kontroles intervālus	Notificētā institūcija: ☒ apstiprina KS; ☒ pārbauga KS	Notificētā institūcija: ☒ apstiprina KS; ☒ pārbauga KS	Notificētā institūcija: ☒ novērtē atbilstību; ☒ izsniedz atbilstības sertifikātu

Individuālo un sīksēriju ražojumu atbilstības novērtēšana un apliecināšana, kā arī kvalitātes nodrošināšana iekārtu projektēšanā, izgatavošanā un ražošanā.

P r o j e k t ē š a n a	A.Izgatavošanas vadība	G.Eksemplāra novērtēšana	H.Kvalitātes nodrošināšana
	Ražotājs izstrādā un izsniedz tehnisko failu, kurā apliecina atbilstību Direktīvām	Individuālai un sīksēriju ražošanai	Ražotājs ⊗ uztur kvalitātes sistēmu (KS) projektēšanā. Notificētā institūcija: ⊗pārbauga KS; ⊗izsniedz proj. pārbaudes sert.
	Aa. Notificētā institūcija iesaistās atbilstības novērtēšanā	Ražotājs izstrādā un izsniedz tehnisko failu, apliecinot atbilstību	
I z g a t a o š a n a	A. Ražotājs: ⊗ apliecina atbilstību Direktīvām ⊗marķē ražojumus ar CE zīmi	Ražotājs: ⊗piegādā ražojumu ⊗ apliecina atbilstību galvenajām prasībām; ⊗marķē ražojumus ar CE zīmi	Ražotājs ⊗ uztur kvalitātes sistēmu (KS) ražošanā un izmēģinājumos; ⊗ apliecina atbilstību prasībām; ⊗marķē ražojumu ar CE zīmi
R a ž o š a n a	Aa. Notificētā institūcija: ⊗pārbauda atbilstību speciālajām Direktīvu prasībām; ⊗ izvēlas kontroles intervālus	Notificētā institūcija: ⊗novērtē atbilstību prasībām; ⊗ izsniedz atbilstības sertifikātu	Notificētā institūcija: ⊗pārbauga kvalitātes sistēmu

2. Pielikums. Zemsprieguma elektroiekārtu direktīva

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2006/95/EK

(2006. gada 12. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz elektroiekārtām, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās (kodificēta versija)
(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu, ņemot vērā Eiropas ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (1), saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru (2), tā kā (1) Padomes Direktīva 73/23/EEK (1973. gada 19. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz elektroiekārtām, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās (3) ir būtiski grozīta (4). Skaidrības un lietderības dēļ minētā direktīva būtu jākodificē.

(2) Dalībvalstīs spēkā esošie noteikumi, kas izstrādāti, lai nodrošinātu noteiktās sprieguma robežās lietojamu elektroiekārtu drošu lietošanu, var atšķirties, tādējādi kavējot tirdzniecību.

(3) Atsevišķās dalībvalstīs attiecībā uz konkrētām elektroiekārtām likumdošana drošības pasākumu jomā izpaužas kā saistoši noteikumi par preventīviem un represīviem pasākumiem.

(4) Pārējās dalībvalstīs tiesību aktos attiecībā uz drošības pasākumiem, lai sasniegtu to pašu mērķi, paredz norādes uz standartizācijas iestāžu izstrādātiem tehniskajiem standartiem. Šādas sistēmas priekšrocība ir strauja pielāgošanās tehnikas attīstībai, ievērojot arī drošības prasības.

(5) Dažas dalībvalstis veic administratīvas darbības standartu apstiprināšanai. Šāda apstiprināšana nekādā veidā neietekmē standartu

tehnisko saturu, nedz arī ierobežo to lietošanas nosacījumus. No Kopienas viedokļa šāda apstiprināšana tādēļ nevar izmainīt saskaņotu un publicētu standartu ietekmi.

(6) Kopienā būtu jāievieš elektroiekārtu brīva aprīte, ja šīs iekārtas atbilst visās dalībvalstīs atzītām konkrētām drošības prasībām. Neierobežojot pārējos pierādījumu veidus, attiecībā uz šīm prasībām var noteikt atbilstības pierādījumu ar norādi uz saskaņotiem standartiem, kuros iekļauti šie nosacījumi. Šie saskaņotie standarti būtu jānosaka kopīgi vienojoties iestādēm, kuras katra dalībvalsts paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, un tie būtu pēc iespējas vairāk jāpopularizē. Šādai saskaņošanai būtu jālikvidē neērtības tirdzniecībā, kas rodas valstu standartu atšķirību dēļ.

(7) Neierobežojot pārējos pierādījuma veidus, par pierādījumu elektroiekārtu atbilstībai saskaņotajiem standartiem var izmantot kompetento iestāžu piestiprinātu marķējumu vai izdotus sertifikātus vai, ja tādu nav, ražotāja atbilstības deklarāciju. Lai veicinātu tirdzniecības šķēršļu likvidāciju, dalībvalstīm būtu jāatzīst šāds marķējums, sertifikāti vai deklarācijas par pierādījumu. Tālab minētais marķējums vai sertifikāti būtu jāpopularizē, jo īpaši publicējot tos ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***.

(8) Lai panāktu tādu elektroiekārtu brīvu aprīti, attiecībā uz kurām vēl nav saskaņotu standartu, kā pārejas posma pasākumu var izmantot to drošības noteikumu vai standartu piemērošanu, kurus izstrādājušas citas starptautiskas organizācijas vai viena no iestādēm, kas nosaka saskaņotus standartus.

(9) Ir iespējams, ka elektroiekārtu laiž brīvā apgrozībā pat tad, ja tā neatbilst drošības prasībām, un tā kā tādēļ vēlams izstrādāt atbilstīgus noteikumus, lai mazinātu šādu risku.

L 374/10 LV Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis 27.12.2006.

(1) OV C 10, 14.1.2004., 6. lpp.

(2) Eiropas Parlamenta 2003. gada 21. oktobra Atzinums (OV C 82 E, 1.4.2004., 68. lpp.) un Padomes 2006. gada 14. novembra lēmums.

(3) OV L 77, 26.3.1973., 29. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 93/68/EEK (OV L 220, 30.8.1993., 1. lpp.).

(4) Skat. V pielikuma A daļu.

(10) Padomes Lēmums 93/465/EEK (1) nosaka tehniskās saskaņošanas direktīvās paredzēto atbilstības vērtēšanas procedūru dažādo stadiju modeļus.

(11) Procedūru izvēlei nevajadzētu izraisīt visā Kopienā jau pieņemto elektroierīču drošības standartu pazemināšanos.

(12) Šai direktīvai nevajadzētu skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos un tās piemērošanai, kā izklāstīts V pielikuma B daļā, ***IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.***

1. pants

Šajā direktīvā “elektroiekārtas” ir visas iekārtas, kas paredzētas lietošanai ar nominālo spriegumu ***50 līdz 1 000 V maiņstrāvai un 75 līdz 1 500 V līdzstrāvai***, izņemot II pielikumā uzskaitītās iekārtas un elementus.

2. pants

1. Dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka elektroiekārtas var laist tirgū tikai tad, ja tās, izgatavotas saskaņā ar Kopienā spēkā esošu labu inženiertehnisko praksi drošības jautājumos

un atbilstīgi uzstādītas, apkalpotas un lietotas paredzētajiem mērķiem, neapdraud cilvēkus, mājdzīvniekus vai īpašumu.

2. Šīs direktīvas 1. punktā norādīto drošības mērķu galvenie elementi ir uzskaitīti I pielikumā.

3. pants

Dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja elektroiekārtas atbilst 2. panta noteikumiem, saskaņā ar 5., 6., 7. vai 8. pantā paredzētajiem nosacījumiem šo iekārtu brīva aprīte Kopienā drošības apsvērumu dēļ netiek kavēta.

4. pants

Saistībā ar elektroiekārtām dalībvalstis nodrošina, ka elektropiegādes uzņēmumi nenosaka stingrākas drošības prasības nekā 2. pantā izklāstītās attiecībā uz pieslēgumu tīklam vai elektroenerģijas piegādi elektroiekārtu lietotājiem.

5. pants

Dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai jo īpaši nodrošinātu, ka to kompetentās administratīvās iestādes atzīst visas elektroiekārtas, kas atbilst saskaņoto standartu drošības prasībām, par atbilstīgām 2. panta noteikumiem, lai šīs iekārtas varētu laist tirgū un brīvā aprītē, kā attiecīgi norādīts 2. un 3. pantā.

Standartus uzskata par saskaņotiem, ja tie ir izstrādāti, kopīgi vienojoties dalībvalstu paziņotajām iestādēm saskaņā ar 11. panta pirmās daļas a) punktu, un publicēti saskaņā ar attiecīgajās valstīs spēkā esošo kārtību. Standartus atjaunina, ņemot vērā tehnoloģisko attīstību un labas inženiertehniskās prakses sasniegumus drošības jautājumos. Informācijas nolūkā saskaņoto standartu sarakstu un norādes par tiem publicē **Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī**.

6. pants

1. Ja saskaņotie standarti, kā noteikts 5. pantā, vēl nav izstrādāti un publicēti, dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka nolūkā laist tirgū vai brīvā aprītē, kā attiecīgi norādīts 2. un 3. pantā, to kompetentās administratīvās iestādes uzskata par atbilstīgām 2. panta noteikumiem arī tādas elektroiekārtas, kas atbilst Starptautiskās komisijas par elektroiekārtu aprobācijas noteikumiem (CEE) vai Starptautiskās elektrotehniskās komisijas (IEC) drošības noteikumiem, kuriem piemērota 2. un 3. punktā izklāstītā publicēšanas procedūra.

2. Panta 1. punktā minētos drošības noteikumus Komisija paziņo dalībvalstīm tūlīt pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, bet pēc tam ikreiz, kad tos publicē. Komisija, apspriedusies ar dalībvalstīm, norāda noteikumus un jo īpaši to variantus, kurus tā iesaka publicēt.

3. Dalībvalstis trijos mēnešos dara Komisijai zināmus iebildumus, kas tām varētu rasties pret šādi paziņotiem noteikumiem, norādot drošības pamatojumu, kā dēļ noteikumi nebūtu atzīstami. Informācijas nolūkā tos drošības noteikumus, pret kuriem nav nekādu iebildumu, publicē

Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

7. pants

Ja saskaņotu standartu 5. panta nozīmē vai saskaņā ar 6. pantu publicētu drošības noteikumu vēl nav, dalībvalstis veic visus attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka nolūkā laist tirgū vai brīvā aprītē, kā attiecīgi norādīts 2. un 3. pantā, to kompetentās administratīvās iestādes uzskata par atbilstīgām 2. panta noteikumiem arī tādas elektroiekārtas, kas ražotas saskaņā ar ražošanas dalībvalstī spēkā esošo standartu drošības noteikumiem, ja šīs iekārtas nodrošina šo dalībvalstu teritorijā pieprasītajai drošības pakāpei līdzvērtīgu drošību.

(1) Padomes Lēmums 93/465/EEK (1993. gada 22. jūlijs) par atbilstības novērtējuma procedūru dažādu posmu moduļiem un noteikumiem par to, kā piestiprināt CE atbilstības zīmi, ko paredzēts izmantot tehniskas saskaņošanas direktīvās (OV L 220, 30.8.1993., 23. lpp.).

8. pants

1. Pirms laišanas tirgū pie elektroierīcēm jāpiestiprina 10. pantā paredzētais CE marķējums, kas liecina par elektroierīces atbilstību šīs direktīvas noteikumiem, ieskaitot IV pielikumā aprakstītās atbilstības vērtēšanas procedūras.

2. Domstarpību gadījumā ražotājs vai preču ievadējs var iesniegt ziņojumu, ko sastādījusi iestāde, kuru informē saskaņā ar 11. panta pirmās daļas b) punktu, par elektroiekārtas atbilstību 2. panta noteikumiem.

3. Ja uz elektroierīcēm attiecas citas direktīvas, kas nosaka citus aspektus un kas arī paredz **CE** marķējumu, tad pēdējais liecina arī par attiecīgo elektroierīču atbilstības prezumpciju šīm direktīvām. Tomēr, ja viena vai vairākas no šīm direktīvām pārejas periodā ļauj izgatavotājam izvēlēties piemērojamās nostādnes, tad **CE** marķējums liecina par atbilstību tikai to direktīvu noteikumiem, kuras izgatavotājs ir piemērojis ražojumam. Šajā gadījumā informācijai par piemērotajām direktīvām, kuras publicētas **Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī**, jābūt direktīvās noteiktajos dokumentos, paziņojumos vai instrukcijās, ko pievieno šīm elektroierīcēm.

9. pants

1. Ja drošības apsvērumu dēļ dalībvalsts aizliedz laist tirgū kādu elektroiekārtu vai kavē tās brīvu apriti, tā tūlīt informē pārējās attiecīgās dalībvalstis un Komisiju, pamatojot šādu lēmumu un jo īpaši norādot:

a) vai iekārtas neatbilstība 2. pantam ir attiecināma uz 5. pantā norādīto saskaņoto standartu, 6. pantā minēto noteikumu vai 7. pantā norādīto standartu nepilnībām;

b) vai iekārtas neatbilstība 2. pantam ir attiecināma uz šādu standartu vai publikāciju kļūdainu piemērošanu vai uz minētajā pantā minētās labas inženiertehniskās prakses neievērošanu.

2. Ja pārējām dalībvalstīm ir iebildumi pret 1. punktā minēto lēmumu, Komisija tūlīt apspriežas ar attiecīgajām dalībvalstīm.

3. Ja vienošanās nav panākta trijos mēnešos no informācijas paziņošanas dienas, kā noteikts 1. punktā, Komisija pieprasa atzinumu vienai no iestādēm, kas informētas saskaņā ar 11. panta pirmās daļas b) punktu, kuras juridiskā adrese nav attiecīgās dalībvalsts teritorijā un kura nav iesaistīta 8. pantā paredzētajā procedūrā. Atzinumā konstatē, kādā apmērā nav izpildīti 2. panta noteikumi.

4. Komisija paziņo 3. pantā minētās iestādes atzinumu visām dalībvalstīm, kuras trijos mēnešos var darīt Komisijai zināmus savus apsvērumus. Komisija minētajā atzinumā vienlaicīgi atzīmē visus attiecīgo pušu apsvērumus.

5. Ņēmusi vērā šos apsvērumus, Komisija vajadzības gadījumā izstrādā attiecīgus ieteikumus vai atzinumus.

10. pants

1. Izgatavotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā, piestiprina III pielikumā minēto **CE** atbilstības marķējumu pie elektroierīces vai, ja tas nav iespējams, tad pie tās iepakojuma, instrukcijas vai garantijas sertifikāta tā, lai tas būtu redzams, viegli salasāms un neizdzēšams.

2. Aizliegts pie elektroierīcēm piestiprināt tādus marķējumus, kurus, pēc nozīmes un formas, trešās personas var sajaukt ar **CE** marķējumu. Tomēr jebkuru citu marķējumu drīkst piestiprināt pie elektroierīces, tās iepakojuma, instrukcijas vai garantijas sertifikāta, ja tas nemazina **CE** marķējuma redzamību un salasāmību.

3. Neskarot 9. pantu:

a) ja kāda dalībvalsts konstatē, ka **CE** marķējums ir piestiprināts nepamatoti, izgatavotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā, pienākums ir nodrošināt elektroierīces atbilstību saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz **CE** marķējumu, un izbeigt pārkāpumu saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts nosacījumiem;

b) ja neatbilstība turpinās, dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu attiecīgās elektroierīces laišanu tirgū vai nodrošinātu tās izņemšanu no tirgus saskaņā ar 9. pantu.

11. pants

Katra dalībvalsts dara pārējām dalībvalstīm un Komisijai zināmu šādu informāciju:

a) iestādes, kas minētas 5. panta otrajā daļā;

b) iestādes, kas var sagatavot ziņojumu saskaņā ar 8. panta 2. punktu vai dot atzinumu saskaņā ar 9. pantu;

c) publikācijas atsauci, kas minēta 5. panta otrajā daļā. Katra dalībvalsts dara pārējām dalībvalstīm un Komisijai zināmus visas izmaiņas iepriekš minētajā informācijā.

12. pants

Šī direktīva neattiecas uz elektroiekārtām, kas paredzētas izvešanai uz trešajām valstīm.

13. pants

Dalībvalstis dara Komisijai zināmus tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

14. pants

Ar šo Direktīva 73/23/EEK tiek atcelta, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un direktīvu piemērošanai, kā izklāstīts V pielikuma B daļā. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās būtu jālasa saskaņā ar atbilstības tabulu VI pielikumā.

15. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas **Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī**.

16. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm. Strasbūrā, 2006. gada 12. decembris.

Eiropas Parlamenta vārdā – priekšsēdētājs

J. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā – priekšsēdētājs

M. PEKKARINEN

27.12.2006. LV Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 374/13

I PIELIKUMS. Drošības principu galvenie elementi elektroiekārtām, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās

1. Vispārēji nosacījumi

Saskaņā ar Zemsprieguma direktīvas prasībām būtu jānodrošina sekojoši vispārēja rakstura nosacījumi:

- a) būtiskie parametri, kuru atzīšana un ievērošana nodrošinās elektroiekārtas drošu lietošanu tai paredzētajā nolūkā, ir jānorāda uz iekārtas vai, ja tas nav iespējams, tai pievienotā paziņojumā;
- b) tirdzniecības nosaukums vai preču zīme būtu skaidri jāuzdrukā uz elektroiekārtas vai, ja tas nav iespējams, uz iepakojuma;
- c) elektroiekārtai kopā ar tās sastāvdaļām jābūt izgatavotai tā, lai to varētu droši un pienācīgi samontēt un pieslēgt;
- d) elektroiekārtai jābūt konstruētai un izgatavotai tā, lai nodrošinātu garantētu aizsardzību pret šā pielikuma 2. un 3. punktā minētajiem riskiem, ja iekārtu lieto tai paredzētajā nolūkā un veic atbilstīgu tehnisko apkopi.

2. Aizsardzība pret elektroiekārtas radītiem riskiem

Saskaņā ar 1. punktu būtu jānosaka tehniska rakstura pasākumi, lai nodrošinātu:

- a) cilvēku un mājdzīvnieku pietiekamu aizsardzību pret fiziska kaitējuma risku vai citādu kaitējumu, ko varētu radīt tiešs vai netiešs kontakts;
- b) ka iekārta nerada temperatūru, elektrisko loku vai starojumu, kas izraisītu apdraudējumu;
- c) cilvēku, mājdzīvnieku un īpašuma pienācīgu aizsardzību pret elektroiekārtas radītu neelektriska rakstura apdraudējumu;
- d) izolāciju, kurai ir jābūt atbilstīgai paredzamiem apstākļiem.

3. Aizsardzība pret riskiem, ko var radīt ārēja ietekme uz elektroiekārtu

Saskaņā ar 1. punktu jānosaka tehniski pasākumi, lai nodrošinātu:

- a) ka elektroiekārta atbilst paredzētajām mehāniskajām prasībām, neapdraudot cilvēkus, mājdzīvniekus un īpašumu;
- b) ka elektroiekārta ir izturīga pret nemehānisku ietekmi paredzētajos vides apstākļos, neapdraudot cilvēkus, mājdzīvniekus un īpašumu;
- c) ka elektroiekārta neapdraud cilvēkus, mājdzīvniekus un īpašumu paredzamos pārslodzes apstākļos.

II PIELIKUMS. Iekārtas un elementi, kas neietilpst šīs Direktīvas darbības jomā:

- ☐ elektroiekārtas lietošanai sprādzienbīstamā vidē;
- ☐ elektroiekārtas radioloģijas un medicīnas vajadzībām;
- ☐ kravas un pasažieru liftu elektriskās daļas;
- ☐ elektrības skaitītāji;
- ☐ kontaktdakšas un kontaktligzdas mājāsaimniecības vajadzībām;
- ☐ elektrisko žogu elektroiekārtas;
- ☐ radio traucējumi;
- ☐ specializētas elektroiekārtas lietošanai uz kuģiem, aviācijā vai uz dzelzceļiem, kas atbilst to starptautisko organizāciju izstrādātiem drošības noteikumiem, kuros piedalās dalībvalstis.

III PIELIKUMS. CE marķējums un EK atbilstības deklarācija

A. **CE** atbilstības marķējums sastāv no lielajiem burtiem **CE**:

- ☐ ja **CE** marķējumu samazina vai palielina, iepriekš sniegtajā graduētajā zīmējumā noteiktās proporcijas jā saglabā;

- ☐ **CE** marķējuma komponentu vertikālajam izmēram jābūt vienādam, un tas nedrīkst būt mazāks par 5 mm.

B. EK atbilstības deklarācijā jābūt šādiem elementiem:

- ☐ izgatavotāja vai viņa pilnvarota pārstāvja Kopienā nosaukumam un adresei;
- ☐ elektroierīces aprakstam;
- ☐ norādei uz saskaņotajiem standartiem;
- ☐ ja vajadzīgs, norādēm uz specifikācijām, uz kurām attiecas deklarētā atbilstība;
- ☐ tās personas identifikācijas datiem, kurai ir paraksta tiesības un kura ir pilnvarota uzņemties saistības izgatavotāja vai viņa pilnvarota pārstāvja, kas reģistrēts Kopienā, vārdā;
- ☐ **CE** marķējuma piestiprināšanas gada skaitļa pēdējiem diviem cipariem.

IV PIELIKUMS

Iekšējā ražošanas kontrole

1. Iekšējā ražošanas kontrole ir procedūra, ar kuru izgatavotājs vai pilnvarots pārstāvis, kas reģistrēts Kopienā, kurš izpilda 2. punktā noteiktās saistības, nodrošina un deklarē elektroierīces atbilstību uz to attiecināmajām šīs direktīvas prasībām. Izgatavotājam vai viņa pilnvarotam pārstāvim, kas reģistrēts Kopienā, pie katra ražojuma jāpiestiprina **CE** marķējums un jāasastāda rakstiska **atbilstības deklarācija**.

2. Izgatavotājam jāasastāda 3. punktā aprakstītā **tehniskā dokumentācija**, kas viņam vai viņa pilnvarotam pārstāvim, kas reģistrēts

Kopienā, tās teritorijā jāglabā attiecīgo valsts iestāžu vajadzībām inspekcijas nolūkā **vismaz 10 gadus**, skaitot no pēdējā ražojuma izgatavošanas dienas. Ja ne izgatavotājs, ne viņa pilnvarots pārstāvis nav reģistrēts Kopienā, par šo dokumentāciju atbild persona, kas elektroierīci piedāvā Kopienas tirgū.

3. Tehniskajai dokumentācijai jānodrošina elektroierīces atbilstības šīs direktīvas prasībām vērtējums. Tai jāattiecas uz elektroierīces projektu, izgatavošanu un darbību, ciktāl tas skar minēto vērtējumu. Tajā jāiekļauj:

- ☐ elektroierīces vispārīgs apraksts;
- ☐ konceptuāli projekta un izgatavošanas zīmējumi un detaļu, detaļu bloku, ķēžu u.c. shēmas;
- ☐ minēto zīmējumu un shēmu un elektroierīces darbības izpratnei vajadzīgi apraksti un paskaidrojumi;
- ☐ pilnībā vai daļēji piemēroto standartu saraksts un šajā direktīvā noteikto drošības aspektu risinājumu apraksts, ja nav piemēroti standarti;
- ☐ projekta aprēķinu un izdarīto pārbaužu rezultāti utt.;
- ☐ testa ziņojumi.

4. Izgatavotājam vai viņa pilnvarotam pārstāvim jāglabā atbilstības deklarācijas eksemplārs un tehniskā dokumentācija.

5. Izgatavotājam jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai izgatavošanas procesā nodrošinātu izgatavoto ražojumu atbilstību 2. punktā minētajai tehniskajai dokumentācijai un uz tiem attiecināmajām šīs direktīvas prasībām.

3. Pielikums. Elektromagnētiskās savietojamības direktīva

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2004/108/EK (2004. gada 15. decembris) par to, kā tuvināt dalībvalstu tiesību aktus, kas attiecas uz elektromagnētisko savietojamību, un par Direktīvas 89/336/EEK atcelšanu (dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. pantu, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu, ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu 1, saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru 2, tā kā:

1. Padomes Direktīva 89/336/EEK (1989. gada 3. maijs par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz elektromagnētisko savietojamību (1) ir pārskatīta saskaņā ar iniciatīvu, kas pazīstama kā Iekšējā tirgus noteikumu vienkāršošana (SLIM), gan SLIM process, gan tam sekojošās padziļinātās apspriedes ir atklājušas vajadzību pilnīgot, stiprināt un precizēt Direktīvā 89/336/EEK paredzēto sistēmu;

2. dalībvalstis ir atbildīgas par to, lai nodrošinātu, ka radiosakari, tostarp radiopārraižu uztveršana un amatieru radiosakari, kas darbojas saskaņā ar Starptautiskās telekomunikāciju savienības (ITU) noteikumiem par radiosakariem, kā arī elektroapgādes tīkli un telekomunikāciju tīkli, un iekārtas, kuras tiem pieslēgtas, ir aizsargātas no elektromagnētiskajiem traucējumiem;

3. būtu jāsaskaņo valstu tiesību akti, kas nodrošina aizsardzību pret elektromagnētiskiem traucējumiem, lai nodrošinātu elektrisko un elektronisko iekārtu brīvu apriti, nepazeminot dalībvalstīs pamatoti pieņemtos aizsardzības līmeņus;

4. aizsardzība pret elektromagnētiskajiem traucējumiem rada vajadzību paredzēt saistības dažādiem saimnieciskās darbības subjektiem, lai panāktu šādu aizsardzību, minētās saistības būtu jāpiemēro taisnīgi un efektīvi;

5. iekārtu elektromagnētiskā savietojamība būtu jāreglamentē tā, lai nodrošinātu, ka darbojas iekšējais tirgus, proti, telpa bez iekšējām robežām, kurā nodrošināta brīva preču, personu, pakalpojumu un kapitāla aprīte;

6. iekārtām, uz ko attiecas šī direktīva, būtu jāietver gan aparāti, gan stacionāri kompleksi, tomēr būtu jāparedz attiecīgi noteikumi gan vieniem, gan otriem, tas ir tādēļ, ka uz aparātiem kā tādiem attiecas brīva aprīte Kopienā, taču stacionāri kompleksi ir uzstādīti pastāvīgai lietošanai iepriekš noteiktā vietā kā dažādu tipu aparātu un, attiecīgos gadījumos, citu ierīču kopums, tādu kompleksu sastāvs un funkcija vairumā gadījumu atbilst lietotāju vajadzībām;

7. šai direktīvai nevajadzētu attiekties uz radioiekārtām un telekomunikāciju terminālu iekārtām, jo uz tām jau attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/5/EK par radioiekārtām un telekomunikāciju terminālu iekārtām un to atbilstības savstarpēju atzīšanu (2), jo abās direktīvās paredzētās elektromagnētiskās savietojamības prasības nodrošina tādu pašu aizsardzības līmeni;

8. šai direktīvai nevajadzētu attiekties uz lidaparātiem vai iekārtām, ko paredzēts uzstādīt lidaparātos, jo uz tām jau attiecas īpaši Kopienas vai starptautiski noteikumi, kas reglamentē elektromagnētisko savietojamību;

9. šai direktīvai nav jāreglamentē iekārtas, kas elektromagnētiskās savietojamības ziņā ir būtībā nekaitīgas;

10. šai direktīvai nevajadzētu attiekties uz iekārtu drošumu, jo uz to attiecas īpaši Kopienas vai attiecīgo valstu tiesību akti;

11. ja šī direktīva reglamentē aparātus, tai būtu jāattiecas uz gataviem aparātiem, kas ir pirmo reizi komerciāli pieejami Kopienas tirgū, konkrētos gadījumos dažas sastāvdaļas un montāžas mezgli būtu jāuzskata par aparātiem, ja tos dara pieejamus tiešajam patērētājam;

12. principi, uz kuriem balstīta šī direktīva, ir tie, kas izklāstīti Padomes 1985. gada 7. maija Rezolūcijā par jaunu pieeju tehniskai saskaņošanai un standartiem (1), saskaņā ar šo pieeju uz iekārtu projektēšanu un ražošanu attiecas pamatprasības saistībā ar elektromagnētisko savietojamību, šīs prasības ir tehniski izklāstītas saskaņotajos Eiropas standartos, ko pieņem dažādas Eiropas standartizācijas organizācijas, **Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN)**, **Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komiteja (CENELEC)** un **Eiropas Telekomunikāciju standartu institūts (ETSI)**, šīs direktīvas piemērošanas jomā **CEN**, **CENELEC** un **ETSI** ir atzītas par kompetentajām iestādēm, kas pieņem saskaņotus standartus, ko tās izstrādā saskaņā ar vispārējām pamatnostādnēm par šo iestāžu savstarpēju sadarbību un to sadarbību ar Komisiju, kā arī saskaņā ar procedūru, kura paredzēta **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK** (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas Sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā;

13. saskaņotie standarti atspoguļo vispārārtzītos jaunākos tehnikas sasniegumus Eiropas Savienībā elektromagnētiskās savietojamības jomā, tādējādi tas ir iekšējā tirgus darbības interesēs, lai pastāvētu Kopienas līmenī saskaņoti elektromagnētiskās savietojamības standarti, ja šāda standarta atsauce ir publicēta **“Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”**, tā ievērošanai būtu jārada pieņēmums par atbilstību

attiecīgajām pamatprasībām, kaut būtu jāļauj šādu atbilstību pierādīt arī citādi, atbilstība saskaņotam standartam nozīmē ievērot tā noteikumus un pierādīt to, izmantojot saskaņotajā standartā aprakstītās vai minētās metodes;

14. tīkliem pieslēdzamu iekārtu izgatavotājiem šādas iekārtas būtu jākonstruē tā, lai normālos darbības apstākļos pakalpojumu kvalitāte nepieņemami nepasliktinātos, tīklu operatoriem būtu jāizveido tīkli tā, lai tīkliem pieslēdzamo iekārtu izgatavotājiem neradītu nesamērīgu slogu, aizsargājot tīklus no pakalpojumu kvalitātes nepieņemamas pasliktināšanās, izstrādājot saskaņotus standartus, ***Eiropas Standartizācijas organizācijām*** būtu atbilstoši jāņem vērā šis mērķis (tostarp attiecīgu tipu elektromagnētisko parādību kumulatīvā ietekme);

15. vajadzētu nodrošināt, ka aparātus var laist tirgū vai ekspluatēt vienīgi tad, ja attiecīgie izgatavotāji ir pierādījuši, ka aparāti ir projektēti un ražoti atbilstoši šīs direktīvas prasībām, aparātiem, kas laisti tirgū, vajadzētu būt ar ***CE*** marķējumu, kas apliecina atbilstību šai direktīvai, kaut arī atbilstības novērtējums būtu jānodrošina izgatavotājam, neizmantojot neatkarīgu atbilstības novērtēšanas struktūru, ražotājiem vajadzētu būt brīvai izvēlei izmantot šādu struktūru pakalpojumus;

16. saistībā ar pienākumu novērtēt atbilstību izgatavotājam būtu jāveic ***aparāta elektromagnētiskās savietojamības novērtējums***, pamatojoties uz atbilstošām parādībām, lai noteiktu, vai attiecīgais aparāts atbilst šajā direktīvā paredzētajām aizsardzības prasībām;

17. ja aparātam var būt dažādas konfigurācijas, elektromagnētiskās savietojamības novērtējumam būtu jāapstiprina, ***vai aparāts atbilst aizsardzības prasībām konfigurācijās***, ko izgatavotājs uzskata par tādām, kuras raksturo paredzēto lietojumu normālos apstākļos, šādos

gadījumos būtu jāpietiek ar novērtējumu, izmantojot konfigurāciju, kas vistīcāmāk varētu radīt vislielākos traucējumus, un konfigurāciju, kas varētu būt visjutīgākā pret traucējumiem;

18. **stacionāri kompleksi, tostarp lielas iekārtas un tīkli**, var radīt elektromagnētiskos traucējumus, vai elektromagnētiskie traucējumi var tos ietekmēt, var būt saskarne starp stacionāriem kompleksiem un aparātiem, un stacionāro kompleksu radītie elektromagnētiskie traucējumi var ietekmēt aparātus, un otrādi, attiecībā uz elektromagnētisko savietojamību nav svarīgi, vai elektromagnētiskos traucējumus rada aparāti vai stacionārs komplekss, tālab uz stacionāriem kompleksiem un aparātiem būtu jāattiecinā saskaņots un visaptverošs pamatprasību režīms, būtu jāpastāv iespējai izmantot saskaņotus standartus stacionāriem kompleksiem, lai pierādītu atbilstību pamatprasībām, ko aptver šādi standarti;

19. ģpašo parametru dēļ **stacionāri kompleksi nebūtu jāmarķē ar CE marķējumu, un attiecībā uz tiem nebūtu jāsapagatavo atbilstības deklarācija**;

20. **aparātiem, ko laiž tirgū, lai iekļautu kādā konkrētā stacionārā kompleksā**, un kas citādi nav komerciāli pieejami, nav lietderīgi veikt atbilstības novērtēšanu atsevišķi no stacionārā kompleksa, kurā tos paredzēts iekļaut, šādos aparātus tālab būtu jāatbrīvo no atbilstības novērtēšanas procedūrām, kuras parasti piemēro aparātiem, tomēr nebūtu pieļaujams, ka šādi aparāti apdraudētu tā stacionārā kompleksa atbilstību, kurā tie ir iekļauti, ja aparātu iekļauj vairākos identiskos stacionāros kompleksos, pietiktu ar šo kompleksu elektromagnētiskās savietojamības parametru noteikšanu, lai nodrošinātu atbrīvojumu no atbilstības novērtēšanas procedūras;

21. ir vajadzīgs pārejas posms, lai izgatavotāji un citas iesaistītās personas varētu pielāgoties jaunajai reglamentācijai;

22. ņemot vērā to, ka šīs direktīvas **mērķi** - proti, iekšējā tirgus darbības nodrošināšanu, prasot, lai iekārtām būtu elektromagnētiskā savietojamība atbilstošā līmenī – **nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka mēroga un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī**, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu, saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā **direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai**.

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

1. pants

Temats un darbības joma

1. Šī direktīva reglamentē iekārtu elektromagnētisko savietojamību. Tās mērķis ir nodrošināt iekšējā tirgus darbību, prasot, lai iekārtām būtu elektromagnētiskā savietojamība atbilstošā līmenī. Šī direktīva attiecas uz iekārtām, kā tās definētas 2. pantā.

2. Šī direktīva neattiecas uz:

a) **iekārtām, uz ko attiecas direktīva 1999/5/EK;**

b) **aeronavigācijas ražojumiem, daļām un ierīcēm**, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes **Regulā (EK) Nr. 1592/2002** (2002. gada 15. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi (1);

c) **radioiekārtām, ko izmanto radioamatieri**, kā paredzēts noteikumos par radiosakariem, kuri pieņemti saskaņā ar ITU statūtiem un konvenciju (2), ja vien iekārtas nav komerciāli pieejamas.

Komplektus, kuru sastāvdaļas jāsamontē radioamatieriem, un komerciālās iekārtas, **ko modificē un izmanto radioamatieri, neuzskata par komerciāli pieejamām iekārtām.**

3. **Šī direktīva neattiecas uz iekārtām, kuru fizisko parametru raksturs ir tāds, ka:**

a) tās **nespēj radīt** vai papildināt **elektromagnētisku starojumu**, kas augstāks par līmeni, kādā paredzētajā veidā darbojas radio un telekomunikāciju iekārtas un citas iekārtas;

b) **tās darbojas bez nepieņemamas pasliktināšanās, ja pastāv tādi elektromagnētiskie traucējumi, kas parasti rodas to paredzētajā lietojumā.**

4. Ja attiecībā uz 1. punktā minētajām iekārtām pamatprasības, kas izklāstītas I pielikumā, pilnīgi vai daļēji tiek sīkāk izklāstītas citās Kopienas direktīvās, šo direktīvu šīm iekārtām nepiemēro vai pārtrauc piemērot attiecībā uz šādām prasībām dienā, kad stājas spēkā attiecīgās direktīvās.

5. Šī direktīva **neskar** to Kopienas vai attiecīgo valstu tiesību aktu piemērošanu, kuri reglamentē **iekārtu drošību.**

2. pants

Definīcijas

1. **Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:**

a) **“iekārta”** ir jebkurš aparāts vai stacionārs komplekss;

b) **“aparāts”** ir jebkura gatava pierīce vai to kombinācija, kas ir komerciāli pieejama kā viena funkcionāla vienība, kura paredzēta tiešajam patērētājam un kura var radīt elektromagnētiskos traucējumus, vai kuras darbību var ietekmēt elektromagnētiskie traucējumi;

c) **“stacionārs komplekss”** ir dažādu veidu aparātu un, attiecīgos gadījumos, citu ierīču noteikta kombinācija, ko montē un uzstāda iepriekš noteiktā vietā, kur to paredzēts lietot pastāvīgi;

d) **“elektromagnētiska savietojamība”** ir iekārtas spēja normāli darboties elektromagnētiskā vidē, neradot nepieņemamus elektromagnētiskus traucējumus citām iekārtām šajā vidē;

e) **“elektromagnētiski traucējumi”** ir jebkura elektromagnētiska parādība, kas var pasliktināt iekārtas darbību. Elektromagnētiskie traucējumi var būt elektromagnētisks troksnis, nevēlams signāls vai pārmaiņas pašā elektromagnētisko viļņu izplatības vidē;

f) **“imunitāte”** ir iekārtas spēja elektromagnētisko traucējumu klātbūtnē bez traucējumiem darboties, kā paredzēts;

g) **“drošības vajadzības”** ir vajadzības sargāt cilvēka dzīvību vai īpašumu;

h) **“elektromagnētiskā vide”** ir visas elektromagnētiskās parādības, kas novērojamas kādā konkrētā vietā.

2. Šajā direktīvā par aparātiem 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē uzskata:

a) **“sastāvdaļas”** vai **“montāžas mezglus”**, kuri paredzēti tam, lai tiešais patērētājs tos iekļautu kādā aparātā, un kuri var radīt elektromagnētiskos traucējumus, vai kuru darbību var ietekmēt elektromagnētiskie traucējumi;

b) **“pārvietojami kompleksi”**, kas ir aparātu un, attiecīgos gadījumos, citu ierīču kombinācijas, kuras paredzēts pārvietot un lietot vairākās vietās.

3. pants

Laišana tirgū un/vai laišana ekspluatācijā

Dalībvalstis veic visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka iekārtas laiž tirgū un/vai laiž ekspluatācijā vienīgi tad, ja tās - pareizi uzstādot, uzturot un lietojot paredzētajam mērķim - atbilst šīs direktīvas prasībām.

4. pants

Iekārtu brīva aprīte

1. Tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar elektromagnētisko savietojamību, dalībvalstis **nedrīkst kavēt tādu iekārtu, kuras atbilst šīs direktīvas prasībām, laišanu tirgū un laišanu ekspluatācijā savā teritorijā.**

2. Šīs direktīvas prasības **neliedz jebkurā dalībvalstī piemērot šādus īpašos pasākumus attiecībā uz iekārtu laišanu ekspluatācijā vai lietošanu:**

a) pasākumus, lai pārvarētu esošu vai paredzamu elektromagnētiskās savietojamības problēmu konkrētajā objektā;

b) drošības apsvērumu dēļ paredzētus pasākumus, lai aizsargātu publiskos telekomunikāciju tīklus vai uztvērējstacijas vai raidstacijas, ko lieto drošības vajadzībām un izmanto stingri noteiktā spektrā.

Neskarot Direktīvu 98/34/EK, dalībvalstis **par šiem īpašajiem pasākumiem paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm.** Īpašos pasākumus, kas ir akceptēti, Komisija publicē “Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”.

3. Dalībvalstis nerada šķēršļus tam, ka tirdzniecības izstādēs, izstādēs un līdzīgos pasākumos izstāda un/vai demonstrē iekārtas, kas neatbilst šīs direktīvas prasībām, ja labi redzama zīme skaidri norāda, ka šādas iekārtas nedrīkst laist tirgū un/vai ekspluatācijā tikmēr, kamēr nav nodrošināta to atbilstība šīs direktīvas prasībām. Demonstrāciju var veikt vienīgi ar nosacījumu, ka tiek veikti piemēroti pasākumi elektromagnētisko traucējumu novēršanai.

5. pants

Pamatprasības

Šīs direktīvas 1. pantā minētās iekārtas atbilst I pielikumā izklāstītajām pamatprasībām.

6. pants

Saskaņotie (harmonizētie) standarti

1. **“Saskaņots standarts”** ir tehniskā specifikācija, ko pieņēmusi atzīta Eiropas standartizācijas organizācija, kurai Komisija piešķīrusi pilnvaras, atbilstoši procedūrām, kas Direktīvā 98/34/EK paredzētas tam, lai noteiktu Eiropas mēroga prasību.

Atbilstība “saskaņotajam standartam” nav obligāta.

2. Iekārtu **atbilstība attiecīgajiem saskaņotajiem standartiem**, kuru atsauces ir **publicētas “Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī”**, dalībvalstīm rada pieņemumu, ka attiecīgās iekārtas atbilst tām I pielikumā minētajām pamatprasībām, uz ko konkrētie standarti attiecas.

Šis atbilstības pieņemums attiecas tikai uz piemērotā saskaņotā standarta apjomu un attiecīgajām pamatprasībām, uz ko attiecas šāds saskaņotais standarts.

3. Ja dalībvalsts vai Komisija uzskata, ka saskaņotais standarts pilnībā neatbilst I pielikumā minētajām pamatprasībām, tā konkrēto jautājumu, izklāstot šādas rīcības iemeslus, nodod Pastāvīgajai komitejai (turpmāk "Komiteja"), kas izveidota ar Direktīvu 98/34/EK. Komiteja nekavējoties sniedz atzinumu.

4. Saņēmusi Komitejas atzinumu, Komisija par attiecīgā saskaņotā standarta atsauci pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

a) npublicēt;

b) publicēt ar ierobežojumiem;

c) saglabāt atsauci "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī";

d) atsaukt atsauci "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī". Komisija nekavējoties paziņo dalībvalstīm par savu lēmumu.

II NODAĻA

APARĀTI

7. pants

Aparātu atbilstības novērtēšanas procedūra

Aparātu atbilstību I pielikumā minētajām pamatprasībām pierāda, izmantojot II pielikumā aprakstīto procedūru (iekšējā ražošanas kontrole). Tomēr izgatavotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis Kopienā var izlemt izmantot III pielikumā aprakstīto procedūru.

8. pants

CE marķējums

1. Aparātiem, kuru atbilstība šai direktīvai ir pierādīta, izmantojot 7. pantā izklāstīto procedūru, ir **CE marķējums**, kas to apliecina. Izgatavotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis Kopienā ir atbildīgs par CE marķējuma

izvietojumu. CE marķējumu izvieto saskaņā ar V pielikumā izklāstītajiem noteikumiem.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai aizliegtu aparātus vai to iesaiņojumus, vai lietošanas pamācības marķēt ar zīmēm, kas var maldināt trešās personas par CE marķējuma jēgu un/vai formu.

3. Aparātiem vai to iesaiņojumam, vai lietošanas pamācībām drīkst piestiprināt jebkuru citu marķējumu, ja tas nepasliktina CE marķējuma redzamību un salasāmību.

4. Neskarot 10. pantu, ja kompetenta iestāde konstatē, ka CE marķējums ir uzlikts nepamatoti, izgatavotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim Kopienā ir jānodrošina aparāta atbilstība noteikumiem, kas attiecas uz CE marķējumu, saskaņā ar attiecīgās

dalībvalsts paredzētajiem nosacījumiem.

9. pants

Citi marķējumi un informācija

1. Katru aparātu identificē attiecībā uz tā tipu, partiju, sērijas numuru vai jebkuru citu informāciju, kas ļauj aparātu identificēt.

2. Katram aparātam pievieno izgatavotāja vārdu vai nosaukumu un adresi, un, ja viņš Kopienā neveic uzņēmējdarbību, vārdu vai nosaukumu un adresi viņa pilnvarotam pārstāvim vai personai Kopienā, kas atbild par aparāta laišanu Kopienas tirgū.

3. Izgatavotājs nodrošina informāciju par visiem īpašiem piesardzības pasākumiem, kas -montējot, uzstādot, lietojot aparātu vai veicot tā apkopi - jāievēro, lai nodrošinātu to, ka aparāts, sākot tā lietošanu, atbilst I pielikuma 1. punktā izklāstītajām aizsardzības prasībām.

4. Aparātam, kura atbilstība aizsardzības prasībām nav nodrošināta dzīvojamajos rajonos, pievieno skaidru norādi, attiecīgos gadījumos arī uz iesaiņojuma, ka tā lietojums ir šādām veidā ierobežots.

5. Informāciju, kas vajadzīga, lai aparātu varētu lietot atbilstoši paredzētajiem mērķiem, ietver aparāta lietošanas instrukcijā.

10. pants

Aizsardzības pasākumi

1. ***Ja dalībvalsts pārliecinās, ka aparāts ar CE marķējumu neatbilst šajā direktīvā ietvertajām prasībām, tā veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atsauktu aparātu no tirgus***, aizliegta to laist tirgū vai ekspluatācijā, vai ierobežotu tā brīvu apriti.

2. Attiecīgā dalībvalsts tūlīt ***informē Komisiju un pārējās dalībvalstis*** par visiem šādiem pasākumiem, norādot to iemeslus un īpaši uzsverot to, vai neatbilstību rada:

a) neatbilstība I pielikumā minētajām pamatprasībām, ja aparāts neatbilst 6. pantā minētajiem saskaņotajiem standartiem;

b) nepareiza 6. pantā minēto saskaņoto standartu piemērošana;

c) trūkumi 6. pantā minētajos saskaņotajos standartos.

3. Komisija cik drīz vien iespējams apspriežas ar attiecīgajām pusēm un pēc tam paziņo dalībvalstīm, vai tā atzīst veikto pasākumu par pamatotu.

4. Ja 1. punktā minētais pasākums ir paredzēts tāpēc, ka saskaņotajos standartos ir kāds trūkums, un ja attiecīgā dalībvalsts paredz pasākumu uzturēt spēkā, Komisija, apspriedusies ar pusēm, nodod attiecīgo lietu Komitejai un sāk 6. panta 3. un 4. punktā izklāstīto procedūru.

5. Ja attiecībā uz aparātu, kas neatbilst standartiem, ir veikta III pielikumā minētā atbilstības vērtēšanas procedūra, tad attiecīgā dalībvalsts atbilstoši vēršas pret III pielikuma 3. punktā minētā paziņojuma autoru un informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

11. pants

Lēmumi par aparāta atsaukšanu, lietojuma aizliegšanu vai brīvas aprites ierobežošanu

1. Visos saskaņā ar šo direktīvu pieņemtajos lēmumos, kas paredz atsaukt kādu aparātu no tirgus, aizliegt vai ierobežot tā laišanu tirgū vai ekspluatācijā, vai ierobežot tā brīvu apriti, norāda precīzus to pieņemšanas iemeslus. Par šādiem lēmumiem tūlīt paziņo attiecīgai personai, vienlaikus informējot par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas pieejami saskaņā ar spēkā esošajiem attiecīgas dalībvalsts tiesību aktiem, un par termiņiem, kas attiecas uz šādiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

2. Ja tiek pieņemts 1. punktā minētais lēmums, izgatavotājam, viņa pilnvarotajam pārstāvim vai ikvienai citai ieinteresētai personai ir iespēja iepriekš darīt zināmu savu viedokli, izņemot gadījumus, kad šāda apspriešanās nav neiespējama veicamā pasākuma steidzamības dēļ, ko īpaši attaisno sabiedrības interešu prasības.

12. pants

Paziņotās struktūras

1. Dalībvalstis Komisijai paziņo, kuras struktūras tās ir norīkojušas veikt III pielikumā minētos uzdevumus. Izraugoties struktūras, ko norīkot, dalībvalstis piemēro VI pielikumā noteiktos kritērijus. Paziņojumā norāda, vai struktūras ir norīkotas veikt III pielikumā minētos uzdevumus

attiecībā uz visiem aparātiem, uz ko attiecas šī direktīva, un/vai attiecībā uz visām I pielikumā minētajām pamatprasībām, vai arī norīkojums attiecas tikai uz kādiem noteiktiem aparātu aspektiem un/vai kategorijām.

2. Struktūras, kas atbilst attiecīgajos saskaņotajos standartos paredzētajiem novērtēšanas kritērijiem, uzskata par tādām, kuras atbilst VI pielikumā izklāstītajiem kritērijiem, uz ko attiecas šie saskaņotie standarti. Komisija "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī" publicē minēto standartu atsauces.

3. Komisija "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī" publicē paziņoto struktūru sarakstu. Komisija nodrošina to, ka sarakstu pastāvīgi atjaunina.

4. Ja kāda dalībvalsts konstatē, ka paziņotā struktūra vairs neatbilst VI pielikumā uzskaitītajiem kritērijiem, tā attiecīgi informē Komisiju un pārējās dalībvalstis. Komisija 3. punktā minētajā sarakstā svītro norādi uz šo struktūru.

III NODAĻA

STACIONĀRI KOMPLEKSI

13. pants

1. Aparātiem, kas laisti tirgū un ko var iekļaut stacionārā kompleksā, piemēro visus attiecīgos noteikumus, kas attiecībā uz aparātiem izklāstīti šajā direktīvā. Tomēr 5., 7., 8. un 9. panta noteikumi nav obligāti attiecībā uz aparātu, ko paredzēts iekļaut konkrētā stacionārā kompleksā un kas citādi nav komerciāli pieejams. Tādos gadījumos pavaddokumentos īpaši norāda stacionāro kompleksu un tā elektromagnētiskās savietojamības parametrus, kā arī norāda

piesardzības pasākumus, kas jāveic, lai aparātu iekļautu stacionārā kompleksā, neapdraudot attiecīgā kompleksa atbilstību. Tajā ietver arī 9. panta 1. un 2. punktā minēto informāciju.

2. Ja pazīmes liecina, ka **stacionārs komplekss neatbilst prasībām**, jo īpaši, ja ir sūdzības par kompleksa radītiem traucējumiem, **attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes var lūgt pierādījumus** attiecībā uz stacionārā kompleksa atbilstību un, vajadzības gadījumā, ierosināt veikt novērtējumu.

Ja ir konstatēta neatbilstība, kompetentās iestādes var prasīt veikt piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu stacionārā kompleksa atbilstību pielikuma 1. punktā izklāstītajām aizsardzības prasībām.

3. Dalībvalstis paredz vajadzīgos noteikumus, lai noskaidrotu personu vai personas, kas atbildīgas par to, lai nodrošinātu stacionārā kompleksa atbilstību attiecīgajām pamatprasībām.

I PIELIKUMS. DIREKTĪVAS 5. PANTĀ MINĒTĀS PAMATPRASĪBAS

1. Aizsardzības prasības. Iekārtas, ņemot vērā jaunākos tehnikas sasniegumus, izstrādā un izgatavo tā, lai nodrošinātu to, ka:

a) ģenerētie elektromagnētiskie traucējumi nepārsniedz līmeni, virs kā radio un telekomunikāciju iekārtas vai citas iekārtas vairs nevar darboties, kā paredzēts;

b) tās neiespaido tādi elektromagnētiskie traucējumi, kas paredzami to paredzētajā lietojumā, un tas ļauj tām darboties bez paredzētajā lietojumā nepieņemamiem traucējumiem.

2. Konkrētas prasības stacionāriem kompleksiem, Stacionārus kompleksus ***montē, izmantojot labu inženiertehnisko praksi***, un

respektējot informāciju par to sastāvdaļu paredzēto lietojumu, lai atbilstu 1. punktā izklāstītajām aizsardzības prasībām.

Labo inženiertehnisko praksi dokumentē, un atbildīgā persona vai atbildīgās personas **glabā dokumentāciju** pārbaudes nolūkā attiecīgu valsts iestāžu vajadzībām tikmēr, **kamēr darbojas stacionārais komplekss.**

II PIELIKUMS. DIREKTĪVAS 7. PANTĀ MINĒTĀ ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA (iekšējā ražošanas kontrole)

1. Izgatavotājs novērtē aparāta elektromagnētisko savietojamību, pamatojoties uz būtiskām parādībām, lai ievērotu I pielikuma 1. punkta izklāstītās aizsardzības prasības. Pareizi piemērojot attiecīgus **ES saskaņotos (harmonizētos) standartus**, kuru atsauces ir publicētas “ES Oficiālajā Vēstnesī”, ir līdzvērtīgi elektromagnētiskās savietojamības novērtējumam.

2. Elektromagnētiskās savietojamības novērtējumā **ņem vērā visus normālos darbības apstākļus**. Ja aparātam ir iespējamās dažādas konfigurācijas, elektromagnētiskās savietojamības novērtējums apstiprina to, vai aparāts atbilst I pielikuma 1. punktā izklāstītajām aizsardzības prasībām visās iespējamās konfigurācijās, ko izgatavotājs uzrāda kā tādas, kas raksturo paredzēto lietojumu.

3. Ievērojot IV pielikumā izklāstītos noteikumus, **izgatavotājs izstrādā tehnisku dokumentāciju**, kas liecina par aparāta atbilstību šīs direktīvas pamatprasībām.

4. Izgatavotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis Kopienā glabā tehnisko dokumentāciju kompetentu iestāžu vajadzībām vismaz desmit gadus no pēdējās dienas, kad tāds aparāts izgatavots.

5. Aparāta **atbilstību** visām būtiskām pamatprasībām **apliecina ar EK atbilstības deklarāciju**, ko izdod izgatavotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis Kopienā.

6. Izgatavotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis Kopienā **glabā EK atbilstības deklarāciju kompetentu iestāžu vajadzībām vismaz desmit gadus no pēdējās dienas, kad tāds aparāts izgatavots.**

7. Ja nedz izgatavotājs, nedz viņa pilnvarots pārstāvis Kopienā neveic uzņēmējdarbību, tad pienākums glabāt šo **EK atbilstības deklarāciju un tehnisko dokumentāciju kompetentu iestāžu vajadzībām ir personai, kas laiž aparātu Kopienas tirgū.**

8. **Izgatavotājam jāveic visi vajadzīgie pasākumi**, lai nodrošinātu, ka ražojumus izgatavo atbilstoši 3. punktā minētajai tehniskajai dokumentācijai un šīs direktīvas prasībām, kas attiecas uz attiecīgajiem ražojumiem.

9. Tehnisko dokumentāciju un EK atbilstības deklarāciju sastāda saskaņā ar IV pielikumā izklāstītajām prasībām.

III PIELIKUMS. DIREKTĪVAS 7. PANTĀ MINĒTĀ ATBILSTĪBAS NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA

1. Izgatavotājs vai viņa pilnvarots pārstāvis Kopienā tehnisko dokumentāciju iesniedz 12. pantā minētajai paziņotajai struktūrai un lūdz paziņotās struktūras vērtējumu. Izgatavotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis Kopienā paziņotajai struktūrai norāda, kādi pamatprasību aspekti paziņotajai struktūrai jānovērtē.

2. Paziņotā struktūra izskata tehnisko dokumentāciju un novērtē, vai tehniskā dokumentācija pareizi rāda to, ka direktīvā ietvertās prasības,

ko tai jānovērtē, ir ievērotas. Ja apstiprinās aparāta atbilstība, paziņotā struktūra izgatavotājam vai viņa pilnvarotam pārstāvim Kopienā izdod konstatācijas dokumentu, kas apliecina aparāta atbilstību.

Šis konstatācijas dokuments attiecas tikai uz tiem pamatprasību aspektiem, ko tā izvērtējusi.

3. Izgatavotājs paziņotās struktūras izdoto konstatācijas dokumentu pievieno tehniskajai dokumentācijai.

IV PIELIKUMS. TEHNISKĀ DOKUMENTĀCIJA UN ATBILSTĪBAS DEKLARĀCIJA

1. Tehniskā dokumentācija

Tehniskai dokumentācijai jābūt tādai, kas ļauj novērtēt aparāta atbilstību pamatprasībām. Tai jāaptver aparāta konstrukcija un izgatavošana:

- ☐ aparāta vispārīgs apraksts;
- ☐ apliecinājums saderībai ar saskaņotiem standartiem, ja tādi ir piemēroti pilnībā vai daļēji;
- ☐ ja izgatavotājs nav piemērojis saskaņotos standartus vai piemērojis tos tikai daļēji, apraksts un skaidrojums visiem pasākumiem, kas veikti, lai ievērotu direktīvas prasības, ieskaitot II pielikuma 1. punktā izklāstīto elektromagnētiskās savietojamības novērtējuma aprakstu, projekta aprēķinu rezultātus, veiktās pārbaudes, pārbaužu ziņojumus utt.;
- ☐ paziņotās struktūras izdots konstatācijas dokuments, ja veikta III pielikumā minētā procedūra.

2. EK atbilstības deklarācija

EK atbilstības deklarācijā jāiekļauj vismaz šāda informācija:

- ☐ atsauce uz šo direktīvu;
- ☐ identifikācija aparātam, uz ko tā attiecas, kā izklāstīts 9. panta 1. punktā;
- ☐ izgatavotāja vārds vai nosaukums un adrese, un, vajadzības gadījumā, vārds vai nosaukums un adrese viņa pilnvarotajam pārstāvim Kopienā;
- ☐ datēta atsauce uz parametriem, ar ko saskaņā ir deklarēta atbilstība, apliecinot aparāta atbilstību ar šīs direktīvas prasībām;
- ☐ deklarācijas datums;
- ☐ tas personas dati un paraksts, kura ir tiesīga uzņemties saistības izgatavotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja vietā.

V PIELIKUMS. DIREKTĪVAS 8. PANTĀ MINĒTAIS CE MARKĒJUMS

CE marķējums sastāv no lielajiem burtiem “CE” . ***CE marķējumam jābūt vismaz 5 mm augstam.*** Ja CE marķējumu samazina vai palielina, jāievēro proporcijas, kas iepriekš dotas iedaļās sadalītajā zīmējumā.

CE marķējums jāpiestiprina pie aparāta vai tā datu plāksnītes. Ja tas nav iespējams vai to grūti izdarīt, ņemot vērā aparāta īpašības, tas jāpiestiprina pie iesaiņojuma, ja tāds ir, un pie pavaddokumentiem.

Ja uz aparātu attiecas arī citas direktīvas, kas attiecas uz citiem aspektiem, un tās tāpat paredz CE marķējumu, tad marķējums norāda arī to, ka aparāts atbilst arī pārējo direktīvu prasībām. Ja tomēr viena vai vairākas no minētajām direktīvām ļauj izgatavotājam izvēlēties, kurus

noteikumus piemērot pārejas posmā, **CE marķējums norāda uz atbilstību tikai tām direktīvām, ko ir piemērojis izgatavotājs.**

Tādā gadījumā konkrētie dati, kas ietverti piemērotajās direktīvās, kā tas publicēts "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī", ir **jāietver dokumentos, paziņojumos un lietošanas pamācībās**, ko paredz šīs direktīvas un ko pievieno aparātiem.

VI PIELIKUMS. PAZIŅOTO STRUKTŪRU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

1. Dalībvalstu paziņotajām struktūrām obligāti jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- a) tām ir personāls, vajadzīgie līdzekļi un iekārtas;
- b) to personālam ir tehniskā kompetence un profesionāla godprātība;
- c) tās ir neatkarīgas, sastādot ziņojumus un veicot šajā direktīvā paredzēto pārbaudes funkciju;
- d) to personāls un tehniskais personāls ir neatkarīgs attiecībā pret visām ieinteresētām pusēm, grupām vai personām, kas tieši vai netieši ir saistītas ar attiecīgām iekārtām;
- e) to personāls glabā dienesta noslēpumus;
- f) tām ir civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, ja šādu atbildību neredz attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar tās tiesību aktiem.

2. Kompetentas dalībvalstu iestādes periodiski pārbauda 1. punktā paredzēto nosacījumu izpildi.

4. Pielikums. Direktīva elektroiekārtām, kas darbojas potenciāli sprādzienbīstamā vidē

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 94/9/EK

(1994. gada 23. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz iekārtām un aizsardzības sistēmām, kas paredzētas lietošanai sprādzienbīstamā vidē

Ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100.a pantu, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu (1), ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (2), saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189.b pantā minēto procedūru, ***dalībvalstu pienākums ir aizsargāt savā teritorijā cilvēku drošību un veselību, kā arī, vajadzības gadījumā, mājdzīvniekus un mantu.***

Tas pirmkārt attiecas uz darba ņēmējiem, jo īpaši ņemot vērā apdraudējumu, kas rodas, lietojot iekārtas un sistēmas, kuras nodrošina aizsardzību ***sprādzienbīstamā vidē.***

Sprādzienbīstamā vidē izmantojamo ***aizsardzības iekārtu un sistēmu*** nepieciešamo ***drošības līmeni*** dalībvalstīs ***reglamentē obligāti noteikumi.*** Tie parasti aptver elektrotehnisko un citu specifikāciju, kas ietekmē sprādzienbīstamā vidē izmantojamo iekārtu konstrukciju un uzbūvi.

Tā kā prasības, ko katrā dalībvalstī izvirza attiecībā uz šādām iekārtām, atšķiras gan pēc piemērojuma jomas, gan pēc pārbaudes procedūrām, tāpēc šīs atšķirības var radīt šķēršļus tirdzniecībai Kopienas iekšienē. Valstu tiesību aktu saskaņošana ir vienīgais līdzeklis šādu brīvas tirdzniecības šķēršļu novēršanai. Atsevišķas dalībvalstis vienas pašas

nevar veiksmīgi sasniegt šo mērķi. Šajā direktīvā ir izklāstītas prasības, kas būtiski ietekmē attiecīgo iekārtu brīvu apriti.

Noteikumiem, kam būtu jānovērš tehniski tirdzniecības šķēršļi, ir jābūt saskaņā ar Padomes **1985. gada 7. maija Rezolūcijā izklāstīto jauno pieeju** (3), kas paredz noteikt drošības būtiskās prasības un citas prasības sabiedrības labā, nepazeminot jau esošo pamatoti reglamentēto aizsardzības līmeni dalībvalstīs.

Minētā rezolūcija paredz vienā direktīvā apkopot noteikumus, kas attiecas uz daudziem ražojumiem, lai novērstu biežus grozījumus un direktīvu skaita palielināšanos.

Pašreizējās direktīvas par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz elektroiekārtām, kas izmantojamas sprādziembīstamā vidē, ir veicinājušas sprādziendrošību, paredzot noteikumus, kuri reglamentē šādu iekārtu uzbūvi, un palīdzējušas novērst tirdzniecības šķēršļus šajā jomā. Vienlaikus ir jāpārskata un jāpaplašina pašreizējās direktīvas, jo, skatot lietas kopsakarībā, pirmkārt ir jānodrošinās pret šādu iekārtu radīto potenciālo apdraudējumu.

Tas pirmkārt nozīmē, ka pasākumi, kam jānodrošina lietotāju un trešo personu aizsardzība, ir **jāņem vērā jau projektēšanas un ražošanas gaitā.**

Tā kā apdraudējuma veidi attiecībā gan uz kalnrūpniecības, gan virszemes iekārtām, aizsardzības pasākumi un pārbaudes metodes bieži vien ir ļoti līdzīgi vai pat vienādi, tādēļ vienā direktīvā ir obligāti jāiekļauj noteikumi, kas skar abas šīs aizsardzības iekārtu un sistēmu grupas. Aizsardzības iekārtu un sistēmu drošību var garantēt tikai tad, ja ir panākta **atbilstība drošības un veselības aizsardzības būtiskajām prasībām.**

Minētās prasības, kas ir jāievēro attiecībā uz aizsardzības iekārtām un sistēmām, ietver vispārējas un papildu prasības.

Papildu prasības pirmkārt attiecas gan uz faktisko, gan iespējamo apdraudējumu. Tāpēc **aizsardzības iekārtām un sistēmām** ir jāatbilst vismaz vienai no šīm prasībām, ciktāl tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu to atbilstīgu darbību vai paredzēto izmantošanu.

Izmantošana paredzētiem mērķiem ir galvenais aizsardzības iekārtu un sistēmu **sprādziendrošības priekšnosacījums**.

Izgatavotājiem ir obligāti jānodrošina izsmeļoša informācija, turklāt ir jābūt īpašam un skaidram marķējumam, kas norāda, ka minētās iekārtas ir izmantojamas sprādziembīstamā vidē.

Tā kā iekšējais tirgus ir telpa bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte, tā kā ir jāparedz pārejas pasākumi, kas ļauj tirgot un nodot ekspluatācijā iekārtas, kuras ražotas saskaņā ar valsts noteikumiem, kas bijuši spēkā šīs direktīvas pieņemšanas dienā, **IR PIENĒTA ŠĪ DIREKTĪVA**.

19.4.1994. **EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS** L 100/1

(1) OV C 46, 20.2.1992., 19. lpp.

(2) OV C 106, 27.4.1992., 9. lpp.

(3) OV C 136, 4.6.1985., 1. lpp.

146 LV Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis 13/13. sēj.

I NODAĻA

Darbības joma, preču laišana tirgū un preču brīva aprite

1. pants

1. Šī direktīva attiecas uz **iekārtām un aizsardzības sistēmām**, kas izmantojamas **sprādzienbīstamā vidē**.

2. Šīs direktīvas darbības joma aptver arī **drošības ierīces**, kontrolierīces un regulēšanas ierīces, kas paredzētas izmantošanai ārpus sprādzienbīstamas vides, bet nodrošina vai veicina iekārtu un aizsardzības sistēmu drošu darbību **sprādzienbīstamos apstākļos**.

3. Šajā direktīvā izmanto turpmāk norādītās definīcijas.

Iekārtas un aizsardzības sistēmas, kas izmantojamas sprādzienbīstamā vidē.

a) **“Iekārtas”** ir **mehānismi, aparatūra**, stacionāras vai pārvietojamas ierīces, vadības sistēmas elementi un to aprīkojums, kā arī signālierīces un avārijas novēršanas sistēmas, kas katra atsevišķi vai visas kopā ir paredzētas enerģijas ražošanai, pārraidei, glabāšanai, mērīšanai, regulēšanai un pārveidošanai un/vai materiālu pārstrādei un **kas var izraisīt sprādzienu**, jo tās satur potenciālus aizdegšanās avotus.

b) **“Aizsardzības sistēmas”** ir **ierīces, kam jāaptur** sākotnējs **sprādziens** un/vai **jāierobežo sprādziena darbības diapazons** un ko atsevišķi laiž tirgū izmantošanai kā autonomas sistēmas; tajās neietilpst iepriekš aplūkoti iekārtu komponenti.

c) **“Komponents”** ir jebkura **detaļa, kas būtiski ietekmē iekārtu un aizsardzības sistēmu drošu darbību**, bet kurai nepiemīt autonoma funkcija.

Eksplozīva vide

Viegli uzliesmojošu vielu un gaisa maisījums gāzes, tvaika, miglas vai putekļu veidā, kurā degšanas process pēc aizdegšanās atmosfēras apstākļos aptver visu atlikušo maisījuma daļu.

Sprādzienbīstama vide

Vide, kas var kļūt sprādzienbīstama vietējo un ražošanas apstākļu dēļ.

Iekārtu grupas un kategorijas

I iekārtu grupā ir ietvertas iekārtas, kas paredzētas izmantošanai ***raktuvju apakšzemes daļā*** un tādos ***raktuvju virszemes objektos***, ko var apdraudēt raktuvju gāze un/vai viegli uzliesmojoši putekļi.

II iekārtu grupā ir ietvertas iekārtas, kas paredzētas izmantošanai ***citās vietās, ko var apdraudēt sprādzienbīstama vide***. Iekārtu kategorijas, kas atbilst noteiktam aizsardzības līmenim, ir raksturotas I pielikumā. Dažas iekārtas un aizsardzības sistēmas ir projektētas izmantošanai konkrētā sprādzienbīstamā vidē. Šajā gadījumā tām ir attiecīgs marķējums.

Paredzamā izmantošana

Direktīvas 1. panta 2. punktā minēto iekārtu, aizsardzības sistēmu un ierīču izmantošana atbilstīgi iekārtu grupai un kategorijai, un ņemot vērā visu ražotāja norādīto informāciju, kas ir nepieciešama iekārtu, aizsardzības sistēmu un ierīču drošai darbībai.

4. Šī direktīva neattiecas uz:

- ☐ medicīnas iekārtām, kas paredzētas izmantošanai medicīnas nozarē;

- ❑ iekārtām un aizsardzības sistēmām, ja sprādziena bīstamību izraisa vienīgi sprādziena bīstamu vielu vai nestabilu ķīmisku vielu klātbūtne;
- ❑ iekārtām, kas paredzētas izmantošanai mājas apstākļos un nekomerciālā vidē, kur sprādzienbīstama vide rodas ļoti reti, un vienīgi tad, ja ir nejauši notikusi gāzveida kurināmā noplūde;
- ❑ individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas minēti Direktīvā 9/686/EEK (1);
- ❑ jūras kuģiem un pārvietojamām iekārtām atklātā jūrā, kā arī uz aprīkojumu, kas atrodas uz tādiem kuģiem vai iekārtām;
- ❑ transporta līdzekļiem, ko izmanto vienīgi pasažieru pārvadāšanai pa gaisu vai izmantojot autoceļu, dzelzceļu un ūdensceļu tīklu;
- ❑ transporta līdzekļiem, kas paredzēti kravu pārvadāšanai pa gaisu, izmantojot koplietošanas ceļu vai dzelzceļu tīklu, vai ūdensceļus.

2. pants

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. panta 2. punktā minētās **iekārtas, aizsardzības sistēmas un ierīces**, uz kurām attiecas šī direktīva, **laiž tirgū un nodod ekspluatācijā tikai tad, ja, tās pareizi uzstādot un uzturot kārtībā, kā arī lietojot paredzētajiem mērķiem, tās neapdraud cilvēku veselību un drošību, kā arī mājdzīvniekus vai īpašumu.**

2. Šīs direktīvas noteikumi neskar dalībvalstu tiesības pēc saviem ieskatiem, attiecīgi ievērojot Līguma noteikumus, noteikt nepieciešamās prasības, lai **nodrošinātu cilvēku un jo īpaši darba ņēmēju aizsardzību laikā, kad viņi lieto 1. panta 2. punktā minētās iekārtas,**

aizsardzības sistēmas un ierīces, ar noteikumu, ka šīs iekārtas, aizsardzības sistēmas vai ierīces nav pārveidotas pretēji šīs direktīvas noteikumiem.

3. Dalībvalstis **neliedz izstādīt gadatirgos, izstādēs, skatēs** un citur 1. panta 2. punktā minētās **iekārtas, aizsardzības sistēmas vai ierīces, kas neatbilst šīs direktīvas noteikumiem**, ja vien labi **redzama zīme skaidri norāda** uz to, **ka šīs iekārtas, aizsardzības sistēmas un ierīces**, kas minētas 1. panta 2. punktā, **neatbilst prasībām un nav paredzētas pārdošanai**, kamēr ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis, kurš reģistrēts Kopienā, nav nodrošinājis šo atbilstību. Demonstrējumu laikā ir jāveic drošības pasākumi, kas nodrošina cilvēku aizsardzību.

3. pants

Direktīvas 1. panta 2. punktā minētajām iekārtām, aizsardzības sistēmām un ierīcēm, uz kurām attiecas šī direktīva, ir **jāatbilst attiecīgajām veselības aizsardzības un drošības būtiskajām prasībām**, kas izklāstītas II pielikumā, ņemot vērā to paredzamo izmantošanu.

4. pants

1. **Dalībvalstis nedrīkst savā teritorijā aizliegt**, ierobežot vai kavēt 1. panta 2. punktā minēto iekārtu, aizsardzības sistēmu vai **ierīču laišanu tirgū** un to nodošanu ekspluatācijā, **ja tās atbilst šīs direktīvas prasībām**.

2. **Dalībvalstis nedrīkst aizliegt**, ierobežot vai kavēt **tādu komponentu laišanu tirgū, ko paredzēts iebūvēt šajā direktīvā minētajās iekārtās vai aizsardzības sistēmās**, ja tiem ir **pievienots atbilstības sertifikāts** saskaņā ar 8. panta 3. punktu.

5. pants

1. Dalībvalstis uzskata, ka visiem šīs direktīvas noteikumiem, to skaitā II nodaļā noteiktajām atbilstības novērtēšanas procedūrām, atbilst:

- ☐ 1.panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas un ierīces, ja tām ir pievienota X pielikumā minētā **EK atbilstības deklarācija** un ir nodrošināts 10. pantā paredzētā **CE zīme**;
- ☐ 4.panta 2. punktā minētie komponenti, ja tiem ir pievienots 8. panta 3. punktā minētais **atbilstības sertifikāts**.

2. Ja valsts standarts, kas transponē saskaņoto standartu, attiecībā uz kuru **Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī** ir publicēta norāde, attiecas uz vienu vai vairākām veselības aizsardzības un drošības būtiskajām prasībām, uzskata, ka 1. panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas un ierīces vai 4. panta 2. punktā minētie komponenti, kas izgatavoti saskaņā ar minēto standartu, atbilst attiecīgajām veselības aizsardzības un drošības prasībām, tad dalībvalsts publicē norādes uz valsts standartiem, kuri transponē saskaņotos standartus. **Ja saskaņoto standartu nav**, dalībvalstis pēc saviem ieskatiem veic visus vajadzīgos pasākumus, lai **informētu ieinteresētās puses par valstī spēkā esošajiem tehniskajiem standartiem un specifikācijām, kurus tās uzskata par svarīgiem vai saistītiem ar II pielikumā minēto veselības aizsardzības un drošības būtisko prasību atbilstīgu izpildi**.

3. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, lai valsts mērogā nodrošinātu darba devējiem un darbiniekiem iespēju ietekmēt saskaņoto standartu izstrādāšanu un uzraudzību.

6. pants

1. Ja dalībvalsts vai Komisija uzskata, ka 5. panta 2. punktā minētie saskaņotie standarti tikai daļēji atbilst 3. pantā minētajām veselības aizsardzības un drošības būtiskajām prasībām, tad Komisija vai attiecīgā

dalībvalsts ierosina šo jautājumu izskatīt komitejā, kas izveidota saskaņā ar Direktīvu 83/189/EEK, turpmāk tekstā - "**komiteja**", pamatojot savu rīcību. Komiteja nekavējoties sniedz savu atzinumu. Saņemot komitejas atzinumu, Komisija informē dalībvalstis par to, vai ir jāsvīturo norādes uz šiem standartiem, kas iekļautas 5. panta 2. punktā minētajās publikācijās.

2. Komisija var paredzēt jebkādos piemērotus pasākumus, kas praktiski nodrošina šīs direktīvas vienādu piemērošanu saskaņā ar 3. punktā noteikto procedūru.

3. **Komisijai palīdz pastāvīgā komiteja**, ko veido dalībvalstu iecelti pārstāvji un vada Komisijas pārstāvis. Pastāvīgā komiteja izstrādā savu reglamentu. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par šo projektu, ievērojot termiņu, ko nosaka priekšsēdētājs atkarībā no jautājuma steidzamības, vajadzības gadījumā par to balsojot.

Šo atzinumu ieraksta protokolā, turklāt katrai dalībvalstij ir tiesības pieprasīt, lai protokolā ieraksta tās nostāju.

Komisija īpaši ņem vērā komitejas sniegto atzinumu. Tā informē komiteju par to, kādā veidā tās atzinums ir ņemts vērā.

4. Pastāvīgā komiteja var turklāt izskatīt jebkuru jautājumu saistībā ar šīs direktīvas piemērošanu, ko priekšsēdētājs izvirzījis pēc savas iniciatīvas vai pēc kādas dalībvalsts pieprasījuma.

7.pants

1. Ja dalībvalsts **konstatē**, ka 1. panta 2. punktā minētās iekārtas, **aizsardzības sistēmas vai ierīces ar CE atbilstības zīmi**, ko lieto atbilstīgi paredzētajam mērķim, **var apdraudēt** cilvēku drošību, kā arī mājdzīvniekus vai īpašumu, tā **veic visus vajadzīgos pasākumus**, lai

šādas iekārtas vai aizsardzības sistēmas **izņemt no tirgus**, aizliegtu to laišanu tirgū, nodošanu ekspluatācijā un izmantošanu vai ierobežotu to brīvu apriti.

Dalībvalsts uzreiz informē Komisiju par visiem šiem pasākumiem, pamatojot savu lēmumu un īpaši norādot, vai neatbilstību rada:

- ☐ būtisko prasību neievērošana;
- ☐ standartu nepareiza piemērošana;
- ☐ standartu nepilnības.

2. Komisija nekavējoties konsultējas ar ieinteresētajām pusēm. Ja pēc šīm konsultācijām Komisija uzskata, ka pasākumi ir pamatoti, tā tūlīt par to informē dalībvalsti, kas ierosinājusi šos pasākumus, kā arī pārējās dalībvalstis. Ja pēc šīm konsultācijām Komisija uzskata, ka šāda rīcība ir nepamatota, tā tūlīt par to informē dalībvalsti, kura ierosinājusi šos pasākumus, kā arī ražotāju vai viņa Kopienā reģistrētu pilnvaroto pārstāvi.

Ja 1. punktā minētais lēmums ir izskaidrojams ar standartu nepilnībām, Komisija nekavējoties informē komiteju, lai ierosinātu 6. panta 1. punktā minētās procedūras, ja dalībvalsts, kas ir ierosinājusi šo lēmumu, nemaina savu nostāju.

3. Ja iekārtai vai aizsardzības sistēmai, kas neatbilst prasībām, ir **CE** zīme, tad kompetentā dalībvalsts attiecīgi vēršas pret personu(-ām), kura(-s) ir atbildīga(-s) par šo zīmi, un dara to zināmu Komisijai un pārējām dalībvalstīm.

4. Komisija gādā par to, lai dalībvalstis tiktu pastāvīgi informētas par šīs procedūras norisi un rezultātiem.

II NODAĻA

Atbilstības novērtēšanas procedūras

8. pants

1. Novērtējot iekārtu, tostarp vajadzības gadījumā arī 1. panta 2. punktā minēto ierīču, atbilstību, izmanto šādas procedūras.

a) I un II iekārtu grupa, M 1 un 1. iekārtu kategorija

Nodrošinot **CE zīmi**, ražotājam vai viņa Kopienā reģistrētam pilnvarotajam pārstāvim ir jāievēro III pielikumā minētā CE modeļa pārbaudes procedūra, kā arī:

- ☐ IV pielikumā minētā ražošanas kvalitātes nodrošināšanas procedūra;
- ☐ vai V pielikumā minētā iekārtu verifikācijas procedūra;

b) I un II iekārtu grupa, M 2 un 2. iekārtu kategorija

Nodrošinot CE zīmi šo grupu un kategoriju iekšdedzes dzinējiem un elektroiekārtām, ražotājam vai viņa Kopienā reģistrētam pilnvarotajam pārstāvim ir jāievēro III pielikumā minētā CE modeļa pārbaudes procedūra, kā arī:

- ☐ VI pielikumā minētā procedūra, kas nodrošina atbilstību modelim;
- ☐ vai VII pielikumā minētā iekārtu kvalitātes nodrošināšanas procedūra.

Nodrošinot **CE zīmi** šo grupu un kategoriju iekārtām, ražotājam vai viņa Kopienā reģistrētam pilnvarotajam pārstāvim ir jāievēro VIII pielikumā minētā ražošanas iekšējās kontroles procedūra un jānodod VIII pielikuma 3. punktā paredzētā dokumentācija pilnvarotajai iestādei, kas,

cik drīz vien iespējams, apstiprina tās saņemšanu un patur dokumentāciju sev.

c) II iekārtu grupa, 3. iekārtu kategorija

Nodrošinot **CE zīmi**, ražotājam vai viņa Kopienā reģistrētam pilnvarotajam pārstāvim ir jāievēro VIII pielikumā minētā ražošanas iekšējās kontroles procedūra.

d) I un II iekārtu grupa

Nodrošinot CE zīmi, ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis:

1. papildus 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajām procedūrām var arī ievērot IX pielikumā minēto CE eksemplāra verifikācijas procedūru;

2. **autonomu aizsardzības sistēmu atbilstības novērtēšanai** izmanto

1. punkta a) vai d) apakšpunkta noteikumus;

3. **komponentiem piemēro** 1. punktā minētās procedūras saskaņā ar 4. panta 2. punktu, izņemot CE zīmes nodrošināšanas procedūru, ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis **izsniedz sertifikātu, apliecinot komponentu atbilstību** attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem, lai nodrošinātu atbilstību būtiskajām prasībām, ko piemēro gatavām iekārtām vai aizsardzības sistēmām;

4. **nodrošinot CE zīmi**, ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis var turklāt ievērot VIII pielikumā minēto **iekšējās kontroles procedūru**, kas attiecas uz II pielikuma 1.2.7. punktā minētajiem drošības jautājumiem;

5. neatkarīgi no iepriekšējiem punktiem kompetentās iestādes, balstoties uz attiecīgi pamatotu prasību, var atļaut konkrētas daļībvalsts teritorijā

laist tirgū un nodot ekspluatācijā 1. panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas un atsevišķas ierīces, uz kurām neattiecina iepriekšējos punktos minētās procedūras un kuras izmanto drošības nolūkā;

6. dokumentu sastādīšanu un saraksti saistībā ar iepriekšējos punktos minētajām procedūrām veic tās **dalībvalsts valsts valodā**, kurā šīs procedūras tiek piemērotas, **vai pilnvarotās iestādes noteiktā valodā**;

7.1. ja uz iekārtām un aizsardzības sistēmām attiecas citas Kopienas direktīvas, kas reglamentē citus jautājumus, un tās arī paredz, ka ir jānodrošina 10. pantā minētā CE zīme, šī zīme norāda uz to, ka šīm iekārtām un aizsardzības sistēmām jāatbilst arī minēto direktīvu noteikumiem;

7.2. tomēr ja viena vai vairākas no šīm direktīvām ļauj ražotājam pārejas laikā izvēlēties, kurus noteikumus piemērot, CE zīme norāda tikai uz atbilstību ražotāja piemērotajām direktīvām, tad iekārtām un aizsardzības sistēmām pievienotajos dokumentos, aprakstos vai pamācībās, kas noteikti direktīvās, ir jānorāda minēto direktīvu numuri atbilstīgi publikācijām **Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī**.

9. pants

1. Dalībvalstis paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm, kurām iestādēm tās uzticējušas veikt 8. pantā minētās procedūras un kādi konkrēti uzdevumi tām jāveic, kā arī identifikācijas numurus, ko Komisija iepriekš piešķirusi šīm iestādēm.

Komisija **Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī** publicē pilnvaroto iestāžu sarakstu, norādot to identifikācijas numurus, kā arī uzdevumus, ko tās pilnvarotas veikt. Komisija gādā par šā saraksta atjaunināšanu.

2. Vērtējot šajā paziņojumā iekļaujamās iestādes, dalībvalstis ievēro XI pielikumā noteiktos kritērijus. Uzsaka, ka šiem kritērijiem atbilst iestādes, kas ievēro novērtēšanas kritērijus, kuri ietverti attiecīgajos saskaņotajos standartos.

3. Dalībvalstij, kas apstiprinājusi iestādi, šis pilnvarojums ir jāatsauc, ja atklājas, iestāde vairs neatbilst XI pielikumā minētajiem kritērijiem. Dalībvalsts tūlīt par to informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

III NODAĻA

CE atbilstības zīme

10. pants

1. CE atbilstības zīmi veido lielie sākumburti **“CE”**. Izmantojamās zīmes paraugs ir sniegts X pielikumā. Blakus CE zīmei atrodas pilnvarotās iestādes identifikācijas numurs, ja šī iestāde piedalās ražošanas uzraudzībā.

2. Papildus tam, ka ir jāievēro II pielikuma 1.0.5. punkta noteikumi, iekārtu un aizsardzības sistēmu **CE zīmei** jābūt skaidri saredzamai, salasāmai un neizdzēšamai.

3. Iekārtām vai aizsardzības sistēmām nedrīkst būt tādas zīmes, kas var radīt maldīgu priekšstatu par **CE zīmes** jēgu un grafisko atveidojumu. Iekārtām vai aizsardzības sistēmām drīkst izmantot jebkuru citu marķējumu, ja tas *netraucē* ieraudzīt un *izlasīt* CE zīmi.

11. pants

Neierobežojot 7. panta noteikumus:

a) ja dalībvalsts konstatē, ka **CE zīme** ir nepareizi piestiprināta, ražotāja vai viņa Kopienā reģistrēta pilnvarotā pārstāvja pienākums ir **nodrošināt**

iekārtas atbilstību CE zīmes izmantošanas noteikumiem un novērst šo pārkāpumu, ievērojot dalībvalsts izvirzītos nosacījumus;

b) ja neatbilstība netiek novērsta, dalībvalstij jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai **ierobežotu vai aizliegtu attiecīgās iekārtas laišanu tirgū**, vai jānodrošina tās **izņemšanu no tirgus** saskaņā ar 7. pantā noteikto procedūru.

IV NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

12. pants

Ikviens lēmums, ko pieņem saskaņā ar šo direktīvu un kurš ierobežo vai aizliedz laist tirgū un/vai nodot ekspluatācijā 1. panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas vai ierīces vai paredz to izņemšanu no tirgus, ir skaidri jāpamato.

Šo lēmumu tūlīt paziņo ieinteresētajai pusei, vienlaicīgi informējot par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas ir pieejami saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, un par šo aizsardzības līdzekļu izmantošanas termiņiem.

13. pants

Dalībvalstis gādā par to, ka visas puses, kas ir iesaistītas šīs direktīvas īstenošanā, apņemas neizpaust to informāciju, ko tās ieguvušas, pildot savus pienākumus. Tas neattiecas uz dalībvalsti un pilnvaroto iestāžu pienākumu savstarpēji apmainīties ar informāciju un izplatīt brīdinājumus.

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka pilnvarotās iestādes, kas saskaņā ar 8. panta 1. līdz 4. punktu atbild par tādu

elektroiekārtu atbilstības novērtēšanu, kuras laistas tirgū līdz 2003. gada 1. jūlijam, ņem vērā jau iepriekš saskaņā ar 1. punktā minētajām direktīvām veikto testēšanu un verifikāciju rezultātus.

I PIELIKUMS. KRITĒRIJI, KAS JĀIEVĒRO, IEDALOT IEKĀRTU GRUPAS KATEGORIJĀS

1. I iekārtu grupa

a) **M1 kategorija** aptver iekārtas, kas projektētas un, vajadzības gadījumā, papildus aprīkotas ar īpašiem aizsardzības līdzekļiem, lai nodrošinātu to darbību saskaņā ar ražotāja izstrādātajiem ekspluatācijas parametriem un panāktu **joti augstu aizsardzības līmeni**.

Šīs kategorijas iekārtas ir **paredzētas izmantošanai raktuvju pazemes daļā un tādos raktuvju virszemes objektos, ko apdraud raktuvju gāze un/vai viegli uzliesmojoši putekļi**.

Šīs kategorijas iekārtām jāturpina darboties sprādzienbīstamā vidē pat tad, ja reizēm atgadās traucējumi iekārtu darbā, un ir jānodrošina tāda aizsardzība, lai:

- ☐ **iestājoties traucējumiem aizsardzības līdzekļa darbībā, nepieciešamo aizsardzības līmeni nodrošinātu cits autonomais aizsardzības līdzeklis;**
- ☐ **vai, iestājoties divām savstarpēji nesaistītām kļūmēm, būtu nodrošināts nepieciešamais aizsardzības līmenis.**

Šīs kategorijas iekārtām jāatbilst II pielikuma 2.0.1. punktā minētajām papildprasībām.

b) **M2 kategorija** aptver iekārtas, kas projektētas tā, lai nodrošinātu to darbību saskaņā ar ražotāja izstrādātajiem ekspluatācijas parametriem un panāktu **augstu aizsardzības līmeni**.

Šīs kategorijas iekārtas ir paredzētas izmantošanai **raktuvju pazemes daļā un tādos raktuvju virszemes objektos, ko var apdraudēt raktuvju gāze un/vai viegli uzliesmojoši putekļi.**

Rodoties sprādzienbīstamai videi, ir jāparedz iespēja šīs iekārtas atslēgt no strāvas avota.

Šīs kategorijas iekārtu aizsardzības līdzekļi nodrošina nepieciešamo aizsardzības līmeni **ierastos ekspluatācijas apstākļos**, kā arī nelabvēlīgākos apstākļos, jo īpaši, **darbinot iekārtas pastiprinātā režīmā vai mainīgos apkārtējos apstākļos.**

Šīs kategorijas iekārtām ir jāatbilst II pielikuma 2.0.2. punktā minētajām papildprasībām.

2. II iekārtu grupa

a) **1. kategorija** aptver iekārtas, kas projektētas tā, lai nodrošinātu to **darbību saskaņā ar ražotāja izstrādātajiem ekspluatācijas parametriem un panāktu ļoti augstu aizsardzības līmeni.**

Šīs kategorijas iekārtas ir **paredzētas izmantošanai eksplozīvā vidē, kas pastāvīgi, ilglaicīgi vai bieži rodas, gaisam sajaucoties ar gāzēm, tvaikiem, miglu vai putekļiem.**

Šīs kategorijas iekārtām ir jānodrošina nepieciešamais aizsardzības līmenis pat tad, ja reizēm atgadās traucējumi iekārtu darbā, un to aizsardzības līdzekļiem jābūt tādiem, lai:

- ☐ **iestājoties traucējumiem aizsardzības līdzekļa darbībā, nepieciešamo aizsardzības līmeni nodrošinātu cits autonomais aizsardzības līdzeklis;**
- ☐ **vai, iestājoties divām savstarpēji nesaistītām kļūmēm, būtu nodrošināts nepieciešamais aizsardzības līmenis.**

Šīs kategorijas iekārtām jāatbilst II pielikuma 2.1. punktā minētajām papildprasībām.

b) **2. kategorija** aptver iekārtas, kas projektētas tā, lai nodrošinātu to darbību saskaņā ar ražotāja izstrādātajiem ekspluatācijas parametriem un panāktu **augstu aizsardzības līmeni**.

Šīs kategorijas iekārtas ir paredzētas izmantošanai tur, kur **gāzes, tvaiki, migla vai gaisa un putekļu maisījumi var radīt eksplozīvu vidi**.

Šīs kategorijas iekārtu **aizsardzības līdzekļi nodrošina nepieciešamo aizsardzības līmeni pat tad, ja iekārtu darbā bieži atgadās traucējumi** vai defekti, ar ko parasti jārēķinās.

Šīs kategorijas iekārtām jāatbilst II pielikuma 2.2. punktā minētajām papildprasībām.

c) **3. kategorija** aptver iekārtas, kas projektētas tā, lai **nodrošinātu to darbību saskaņā ar ražotāja izstrādātajiem ekspluatācijas parametriem un panāktu ierasto aizsardzības līmeni**.

Šīs kategorijas iekārtas ir paredzētas izmantošanai tur, kur **gāzes, tvaiki, migla vai gaisa un putekļu maisījumi parasti nerada eksplozīvu vidi**, bet ja tas tomēr atgadās, tas notiek visai reti un tikai uz īsu brīdi.

Šīs kategorijas iekārtas nodrošina nepieciešamo aizsardzības līmeni **parastos ekspluatācijas apstākļos**.

Šīs kategorijas iekārtām jāatbilst II pielikuma 2.3. punktā minētajām papildprasībām.

II PIELIKUMS. VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS UN DROŠĪBAS BŪTISKĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TĀDU IEKĀRTU UN AIZSARDZĪBAS SISTĒMU PROJEKTĒŠANU UN UZBŪVI, KURAS IR PAREDZĒTAS IZMANTOŠANAI SPRĀDZIENBĪSTAMĀ VIDĒ

levada piezīmes

A. Cik vien iespējams, jāņem vērā un uzreiz jāizmanto jaunākie tehnikas atzinumi, kuri var strauji mainīties.

B. Uz ierīcēm, kas minētas 1. panta 2. punktā, būtiskās prasības attiecas tikai tiktāl, ciktāl tās nepieciešamas, lai panāktu šo ierīču drošu, stabilu darbu un ekspluatāciju, ņemot vērā sprādziena risku.

1. KOPĒJĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ IEKĀRTĀM UN AIZSARDZĪBAS SISTĒMĀM

1.0. Vispārīgas prasības

1.0.1. Integrētās sprādziendrošības principi

Projektējot iekārtas un aizsardzības sistēmas, kas paredzētas ***izmantošanai sprādziembīstamā vidē, ir jāievēro integrētās sprādziendrošības principi.***

Šajā sakarā ražotājam ir jāveic pasākumi, lai:

- ☐ pirmkārt, ja tas ir iespējams, ***nodrošinātos pret to, ka pašas iekārtas un aizsardzības sistēmas rada vidi vai aktivizē to;***
- ☐ ***nepieļautu aizdegšanos eksplozīvā vidē, ņemot vērā katra elektriska un neelektriska aizdegšanās avota īpatnības;***
- ☐ ***apslāpētu un/vai ierobežotu*** līdz pietiekami drošiem apmēriem ***sprādziena radītas liesmas un spiedienu,*** ja sprādzienu tomēr

neizdodas novērst un tas var tieši vai netieši apdraudēt cilvēkus un, atkarībā no apstākļiem, mājdzīvniekus vai īpašumu.

1.0.2. *Pirms projektēt un ražot iekārtas un aizsardzības sistēmas,* rūpīgi jāizanalizē varbūtējas ekspluatācijas kļūmes, lai, ciktāl iespējams, nepieļautu bīstamu situāciju rašanos. Jāizvērtē visi paredzamie ļaunprātīgas izmantošanas gadījumi.

1.0.3. *Īpaši apsekošanas un apkopes nosacījumi*

Projektējot un ražojot iekārtas un aizsardzības sistēmas, ir jāņem vērā īpaši apsekošanas un apkopes nosacījumi.

1.0.4. *Apkārtējie apstākļi*

Projektējot un ražojot iekārtas un aizsardzības sistēmas, ir jāņem vērā faktiskie vai paredzamie apkārtējie apstākļi.

1.0.5. *Marķējums*

Jebkuru iekārtu un aizsardzības sistēmu marķējumam jābūt salasāmam un neizdzēšamam, tajā norādot vismaz šādus datus:

- ☐ ražotāja adresi ;
- ☐ CE zīmi (skat. X pielikuma A punktu) ;
- ☐ sērijas vai modeļa apzīmējumu;
- ☐ sērijas numuru, ja tāds ir;
- ☐ izlaides gadu;
- ☐ īpašo sprādziendrošības marķējumu, aiz kura norāda iekārtu grupas un kategorijas simbolu;
- ☐ II iekārtu grupai – burtu “G” (kas norāda uz gāzes, tvaiku vai miglas radītu eksplozīvu vidi) un/vai burtu “D” (kas norāda uz putekļu radītu eksplozīvu vidi).

Turklāt vajadzības gadījumā ir jānorāda visa būtiskā informācija, kas attiecas uz lietošanas drošību.

1.0.6. Lietošanas instrukcija

a) **Visām iekārtām un aizsardzības sistēmām jābūt ar lietošanas instrukciju**, tajā iekļaujot vismaz šādus datus:

- ☐ tos pašus datus, kas norādīti iekārtas vai aizsardzības sistēmas marķējumā, izņemot sērijas numuru (skat. 1.0.5. punktu), kā arī jebkādu noderīgu papildinformāciju, kas var atvieglot apkalpošanu (piemēram, importētāja un remontdarbnieku adrese u.tml.);
- ☐ instrukcijas, kas garantē drošu nodošanu ekspluatācijā, lietošanu, montāžu un demontāžu, apkalpošanu (tehnisko apkopi un tehnisko palīdzību), uzstādīšanu;
- ☐ regulēšanu;
- ☐ vajadzības gadījumā pie spiediena samazināšanas ierīcēm norāda bīstamās zonas;
- ☐ vajadzības gadījumā iekļauj lietošanas instrukciju iesācējiem;
- ☐ norādes, kas ļauj nekļūdīgi pieņemt lēmumu par to, vai konkrētas kategorijas iekārtu un aizsardzības sistēmu var droši izmantot paredzētajā vietā zināmos ekspluatācijas apstākļos;
- ☐ elektrības un spiediena parametrus, maksimālo virsmas temperatūru un citus kritiskos lielumus;
- ☐ vajadzības gadījumā norāda īpašus izmantošanas nosacījumus, minot iespējamās nepareizas izmantošanas piemērus;
- ☐ vajadzības gadījumā norāda galvenos raksturlielumus instrumentiem, kas ir savietojami ar iekārtu vai aizsardzības sistēmu.

b) Lietošanas instrukciju vienā no Kopienas valodām **sastāda ražotājs** vai viņa Kopienā reģistrēts **pilnvarotais pārstāvis**. Nododot jebkuras iekārtas un aizsardzības sistēmas ekspluatācijā, tām jāpievieno lietošanas instrukcija, kas **tulkota tās valsts valodā vai valodās, kurā šo iekārtu vai aizsardzības sistēmu paredzēts izmantot, kā arī pamācība oriģinālvalodā**. Šo tulkojumu nodrošina ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis, vai persona, kas ievieš šo iekārtu vai aizsardzības sistēmu attiecīgās valodas izplatības areālā.

Atkāpjoties no šīs prasības, apkalpošanas pamācību, kas paredzēta ražotāja vai viņa Kopienā reģistrēta pilnvarotā pārstāvja nodarbināta **specializētā personāla lietošanai, drīkst sastādīt tikai vienā Kopienas valodā, ja to saprot attiecīgais personāls**.

c) **Lietošanas instrukcijā jāietver zīmējumi un diagrammas**, kas nepieciešami iekārtas vai aizsardzības sistēmas nodošanai ekspluatācijā, to apkopei, pārbaudei, pareizas ekspluatācijas nodrošināšanai un, vajadzības gadījumā, remontam, kā arī citi noderīgi norādījumi, jo īpaši attiecībā uz drošību.

d) Iekārtu vai aizsardzības sistēmu **tehniskie apraksti nedrīkst būt pretrunā ar pamācībā iekļautajām drošības instrukcijām**.

1.1. Materiālu izvēle

1.1.1. **Materiāli**, ko izmanto iekārtu un aizsardzības sistēmu izgatavošanai, **nedrīkst izraisīt sprādzienu**, ņemot vērā paredzamo slodzi ekspluatācijas laikā.

1.1.2. Ražotāja noteikto ekspluatācijas apstākļu robežās nav pieļaujama **reakcija starp izmantojamiem materiāliem un sprādzienbīstamās vides komponentiem**, kas varētu pasliktināt sprādziendrošību.

1.1.3. **Jāizvēlas tādi materiāli**, lai savienojumā ar citiem materiāliem to īpašību un saderības paredzamās izmaiņas **nepasliktinātu sasniegto sprādziendrošību**. Jo īpaši jāņem vērā materiālu izturība pret koroziju un nodilumu, to **elektrovadītspēja, triecienizturība un izturība pret novecošanos**, kā arī temperatūras svārstību ietekme.

1.2. Projektēšana un uzbūve

1.2.1. Projektējot un ražojot iekārtas un aizsardzības sistēmas, ir atbilstīgi jāizvērtē tehnikas jomā gūtās atziņas par sprādziendrošību, lai tās varētu droši kalpot visu paredzamo mūžu.

1.2.2. Projektējot un izgatavojot komponentus, kas iebūvējami vai izmantojami iekārtās un aizsardzības sistēmās kā rezerves daļas, ir jāpanāk, lai tie droši kalpotu paredzētajiem sprādziendrošības mērķiem, ja tos uzstāda saskaņā ar ražotāja norādījumiem.

1.2.3. Slēgtas konstrukcijas un hermetizācija

Iekārtas, kas izdala viegli uzliesmojošas gāzes vai putekļus, ja vien iespējams, obligāti jāietver slēgtās konstrukcijās. Ja iekārtām ir atveres vai nehermētiski savienojumi, to konstrukcijai jābūt tādai, lai gāzu vai putekļu izdalīšana nevarētu radīt eksplozīvu vidi ārpus iekārtām. Vietas, caur kurām notiek vielu uzpilde vai noliešana, pēc iespējas jāprojektē tā, lai, veicot uzpildi vai iztukšošanu, ierobežotu viegli uzliesmojošu materiālu noplūdi.

1.2.4. Putekļu nosēdumi

Ja iekārtas un aizsardzības sistēmas ir paredzētas izmantošanai putekļainā vidē, to konstrukcijai jābūt tādai, kas nepieļauj putekļu nosēdumu aizdegšanos uz to virsmas. Vienmēr jācenšas iespēju robežās samazināt putekļu nosēdumus. Iekārtām un aizsardzības

sistēmām jābūt viegli tīrāmām. Iekārtu detaļu virsma nedrīkst sasniegt tādu temperatūru, kurā putekļu nosēdumi sāk gruzdēt. Jāņem vērā putekļu nosēdumu biezums un vajadzības gadījumā jāmēģina samazināt temperatūru, lai nepieļautu siltuma uzkrāšanos.

1.2.5. *Papildus aizsardzības līdzekļi*

Iekārtas un aizsardzības sistēmas, kas var būt pakļautas īpašai ārējai slodzei, vajadzības gadījumā jāaprīko ar papildu aizsardzības līdzekļiem. Iekārtām jābūt izturīgām pret attiecīgo slodzi, saglabājot vajadzīgo sprādziendrošību.

1.2.6. *Droša atvēršana*

Ja iekārtām un aizsardzības sistēmām ir korpuss vai slēgts apvalks, kas pats par sevi daļēji garantē sprādziendrošību, šim korpusam vai slēgtajam apvalkam jābūt atveramam tikai ar īpašu instrumentu vai pēc atbilstīgu drošības pasākumu veikšanas.

1.2.7. *Aizsardzība pret citiem riska faktoriem*

Projektējot un izgatavojot iekārtas un aizsardzības sistēmas, ir jāgādā par to, lai:

- a) tām nenodarītu fiziskus bojājumus vai citu kaitējumu tiešas vai netiešas saskares rezultātā;
- b) vajējo detaļu virsmas temperatūra vai to radītais starojums neradītu apdraudējumu;
- c) nepieļautu neelektriska rakstura apdraudējumu;
- d) paredzamā pārslodze neradītu bīstamus apstākļus.

Ja uz šajā punktā minētajiem riska faktoriem saistībā ar iekārtām vai aizsardzības sistēmām pilnīgi vai daļēji attiecas citas īpašas direktīvas,

tad **šo direktīvu nepiemēro vai pārstāj to piemērot** attiecībā uz šīm iekārtām un aizsardzības sistēmām, kā arī šiem riska faktoriem no minēto īpašo direktīvu piemērošanas brīža.

1.2.8. Iekārtu pārslodze

Iekārtu pārslodzes draudi ir jānovērš projektēšanas posmā, izmantojot integrētās mērierīces, regulēšanas un vadības ierīces, piemēram, strāvas pārslodzes slēdžus, temperatūras ierobežotājus, diferenciālā spiediena slēdžus, caurplūdes mērītājus, laika relejus, tahometrus un/vai tamlīdzīgas kontrolierīces.

1.2.9. Ugunsdrošas apvalka sistēmas

Nodrošinot ar apvalku detaļas, kas var izraisīt aizdegšanos eksplozīvā vidē, apvalkam jābūt drošam pret iekšējo spiedienu, kas rodas eksplodējot sprādzienbīstamam maisījumam, un jānovērš sprādziena izplatīšanās eksplozīvā vidē ap apvalku.

1.3. Potenciāli aizdegšanās avoti

1.3.1. Apdraudējums, ko izraisa dažādi aizdegšanās avoti

Jānodrošinās pret potenciāliem aizdegšanās avotiem - dzirkstelēm, liesmas, loka izlādes, augstas virsmas temperatūras, akustiskās enerģijas, redzamās gaismas starojuma, elektromagnētiskajiem viļņiem un citiem.

1.3.2. Apdraudējums, ko izraisa statiskā elektrība

Jāveic attiecīgie pasākumi, lai nodrošinātos pret elektrostatiskajiem lādiņiem, kas var izraisīt bīstamu izlādi.

1.3.3. Apdraudējums, ko izraisa klejojošā un noplūdes strāva

Jānodrošinās pret klejojošo strāvu un noplūdes strāvu iekārtu elektrību vadošajās detaļās, kas var, piemēram, izraisīt bīstamu koroziju, virsmas pārkaršanu vai dzirksteļošanu, kā arī aizdegšanos.

1.3.4. *Apdraudējums, ko izraisa pārkaršana*

Projektēšanas posmā, cik vien iespējams, ir jānodrošinās pret berzes vai trieciena radītu pārkaršanu, kas, piemēram, rodas materiālu un detaļu savstarpējas saskares rezultātā rotācijas laikā vai pēc svešķermeņu iekļūšanas sistēmā.

1.3.5. *Apdraudējums spiediena izlīdzināšanas gaitā*

Iekārtu un aizsardzības sistēmu konstrukcijai jābūt tādai, lai nodrošinātos pret triecienvilņiem un kompresiju, kas rodas spiediena izlīdzināšanas gaitā un var izraisīt aizdegšanos, vai tās jāaprīko ar integrētajām mērierīcēm, regulēšanas un vadības ierīcēm.

1.4. *Apdraudējums, ko izraisa ārēji faktori*

1.4.1. Projektējot un izgatavojot iekārtas un aizsardzības sistēmas, ir jāpanāk, ka tās pilnīgi droši veic paredzēto funkciju pat tad, ja mainās apkārtējie apstākļi, kā arī parazītiskā sprieguma, mitruma, vibrāciju, piesārņojuma un citu ārējo faktoru ietekmē, ņemot vērā ražotāja noteiktos ekspluatācijas apstākļu ierobežojumus.

1.4.2. Iekārtu detaļām jābūt samērojamām ar paredzēto mehānisko un termisko slodzi un tām jābūt izturīgām pret esošo un varbūtējo agresīvo vielu iedarbību.

1.5. *Prasības attiecībā uz drošības ierīcēm*

1.5.1. Drošības ierīcēm jādarbojas neatkarīgi no mērierīcēm vai kontrolierīcēm, kas nepieciešamas darbības nodrošināšanai. Kļūmes drošības ierīču darbā, cik vien iespējams, jāatklāj pietiekami ātri, izmantojot atbilstošus tehniskos līdzekļus, lai panāktu, ka bīstami atgadījumi var notikt ar ļoti nelielu varbūtību. Elektriskajām ķēdēm kopumā jāpiemēro bezatteices princips. Pārslēgšanās drošības nolūkā parasti iedarbina attiecīgās kontrolierīces bez programmatūras izmantošanas.

1.5.2. Ja drošības ierīces darbs ir traucēts, iespēju robežās ir jānodrošina iekārtu un/vai aizsardzības sistēmu darbība.

1.5.3. Drošības ierīču avārijas slēdzim, ja vien iespējams, jābūt aprīkotam ar atkārtotas palaišanas bloķētājiem. Jauna komanda iedarbināšanai normālā režīmā ir iespējama tikai tad, ja iepriekš šim nolūkam tiek pārstatīti atkārtotās palaišanas bloķētāji.

1.5.4. Vadības un indikācijas ierīces

Ja izmanto vadības un indikācijas ierīces, to konstrukcijai jābūt saskaņā ar ergonomikas principiem, lai panāktu maksimāli iespējamo ekspluatācijas drošības līmeni attiecībā uz sprādziena bīstamību.

1.5.5. Prasības attiecībā uz sprādziendrošības ierīcēm, ar kurām veic mērījumus

Ja ierīces, ar kurām veic mērījumus, ir saistītas ar eksplozīvā vidē izmantojamām iekārtām, tās jāprojektē un jāizgatavo tā, lai tās atbilstu varbūtējām ekspluatācijas prasībām un īpašiem lietošanas apstākļiem.

1.5.6. Vajadzības gadījumā ir jānodrošina iespēja pārbaudīt tādu ierīču nolasījuma precizitāti un ekspluatācijas jaudu, ar kurām veic mērījumus.

1.5.7. Projektējot ierīces, ar kurām veic mērījumus, tajās jāiestrādā drošības rezerve, kas paredz, ka trauksmes sliekšnis nedrīkst pietuvoties uzraugāmās vides sprādziena bīstamības un/vai aizdegšanās robežai, jo īpaši, ņemot vērā objekta ekspluatācijas apstākļus un iespējamās novirzes mērīšanas sistēmā.

1.5.8. Riska faktori , kas saistīti ar programmatūru

Projektējot programmētas vadītas iekārtas, aizsardzības sistēmas un drošības ierīces, īpaša uzmanība jāpievērš riska faktoriem, kas saistīti ar kļūmēm programmā.

1.6. Sistēmdrošības prasību iestrādāšana

1.6.1. Jāparedz iespēja manuālajā režīmā izslēgt automātiski darbināmas iekārtas un aizsardzības sistēmas, kas novirzās no paredzētajiem ekspluatācijas nosacījumiem, ja vien tas neapdraud drošību.

1.6.2. Pēc avārijas atslēgšanas ierīces iedarbināšanas pēc iespējas ātri un nekaitīgi jāizkļiedē vai jānorobežo uzkrājusies enerģija, lai tā turpmāk neradītu apdraudējumu. Tas neattiecas uz elektroķīmiski uzkrātu enerģiju.

1.6.3. Apdraudējums, ko rada enerģijas padeves zudumi

Ja iekārtas un aizsardzības sistēmas var radīt papildus draudus, pārtrūkstot enerģijas padevei, ir jānodrošina iespēja tās uzturēt bezriskā ekspluatācijas režīmā neatkarīgi no pārējām iekārtām.

1.6.4. Apdraudējums, ko rada vadu savienojumi

Iekārtas un aizsardzības sistēmas jāaprīko ar piemērotiem kabeļievadiem un kabeļkanālu ievadiem. Ja iekārtas un aizsardzības sistēmas ir paredzētas izmantošanai kopā ar citām iekārtām un aizsardzības sistēmām, jābūt drošam pieslēgumam.

1.6.5. Iekārtu aprīkošana ar brīdinājuma ierīcēm

Ja iekārtas vai aizsardzības sistēmas ir aprīkotas ar detektoriem vai trauksmes ierīcēm eksplozīvas vides noteikšanai, ir jābūt atbilstošai lietošanas instrukcijai, kas nodrošina to uzstādīšanu piemērotās vietās.

2. PAPILDPRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ IEKĀRTĀM

2.1. Prasības, ko piemēro I iekārtu grupas M 1 kategorijas iekārtām

2.1.1. Projektējot un izgatavojot iekārtas, ir jānodrošinās pret aizdegšanās avotu aktivizēšanos pat tad, ja reizēm atgadās traucējumi

iekārtu darbā. Iekārtas jāapriko ar tādiem aizsardzības līdzekļiem, lai:

- ☐ iestājoties traucējumiem aizsardzības līdzekļa darbībā, nepieciešamo aizsardzības līmeni nodrošinātu cits autonomais aizsardzības līdzeklis;
- ☐ vai, iestājoties divām savstarpēji nesaistītām kļūmēm, būtu nodrošināts nepieciešamais aizsardzības līmenis.

Vajadzības gadījumā šīs iekārtas papildus jāapriko ar īpašiem aizsardzības līdzekļiem. Tām jābūt lietojamām arī eksplozīvā vidē.

III PIELIKUMS. MODULIS - EK MODEĻA PĀRBAUDE

1. Šajā modulī ir aplūkota tā procedūras daļa, ko ievēro pilnvarotā iestāde, nosakot un apliecinot, ka tipisks plānotās produkcijas paraugs atbilst attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem.

2. EK modeļa pārbaudes pieteikumu ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis iesniedz pilnvarotajai iestādei pēc paša izvēles.

Šajā pieteikumā:

- ☐ jānorāda ražotājs un viņa adrese, bet, ja pieteikumu iesniedz pilnvarotais pārstāvis, jānorāda arī šis pārstāvis un viņa adrese;
- ☐ rakstiski jāapliecina, ka tāds pieteikums nav iesniegts nevienai citai pilnvarotajai iestādei;
- ☐ jāiekļauj tehniskā dokumentācija, kas norādīta 3. punktā.

Pieteikuma iesniedzējs nodod pilnvarotās iestādes rīcībā **reprezentatīvu plānotās produkcijas paraugu**, turpmāk tekstā - “**modelis**”. Pilnvarotā iestāde var turpmāk pieprasīt jaunus paraugus, ja tie ir vajadzīgi pārbaužu programmas veikšanai.

3. Tehniskajai dokumentācijai jānodrošina iespēja novērtēt ražojuma **atbilstību direktīvas prasībām**. Tajā, ciktāl tas nepieciešams novērtēšanai, aplūko **izstrādājuma konstrukciju, ražošanu un ekspluatāciju** un attiecīgi ietver:

- ☐ vispārēju modeļa aprakstu;
- ☐ detaļu, mezglu, strāvas slēgumu u.tml. projektēšanas un izgatavošanas rasējumus un shēmas;
- ☐ aprakstus un paskaidrojumus, kas vajadzīgi, lai gūtu izpratni par minētajiem rasējumiem, shēmām un izstrādājuma ekspluatāciju;
- ☐ to pilnīgi vai daļēji piemēroto 5. pantā minēto standartu sarakstu un tādu risinājumu aprakstu, kas izraudzīti, ievērojot direktīvas pamatprasības, ja 5. pantā minētie standarti nav piemēroti;
- ☐ veikto projektēšanas aprēķinu, pārbaudi u.tml. rezultātus;
- ☐ testēšanas pārskatus.

4. Pilnvarotā iestāde:

4.1. **pārbauda tehnisko dokumentāciju**, pārliecinās, ka modelis ir ražots atbilstīgi minētajai tehniskajai dokumentācijai, un noskaidro, kuras detaļas projektētas saskaņā ar attiecīgajiem 5. pantā minēto standartu noteikumiem un kuras projektētas, neievērojot attiecīgos standartu noteikumus;

4.2. **veic vai uztic citiem veikt attiecīgās pārbaudes un vajadzīgos testus, lai pārliecinātos, ka ražotāja izvēlētie risinājumi atbilst direktīvas būtiskajām prasībām**, ja nav piemēroti 5. pantā minētie standarti;

4.3. **veic vai uztic citiem veikt attiecīgās pārbaudes un vajadzīgos testus, lai pārliecinātos, ka attiecīgie standarti patiešām ir ievēroti**, ja ražotājs ir nolēmis piemērot attiecīgos standartus;

4.4. vienojas ar pieteikuma iesniedzēju par vietu, kur tiks veiktas pārbaudes un vajadzīgie testi.

5. Ja modelis atbilst direktīvas noteikumiem, **pilnvarotā iestāde pieteikuma iesniedzējam piešķir EK modeļa pārbaudes sertifikātu.**

Šajā sertifikātā **norāda ražotāju un viņa adresi, pārbaudes slēdzienu un datus, kas nepieciešami apstiprinātā modeļa atpazīšanai.**

Sertifikātam **pievieno tehniskās dokumentācijas vajadzīgo daļu sarakstu**, un tā kopiju patur pilnvarotā iestāde.

Ja ražotājam vai viņa Kopienā reģistrētam pilnvarotajam pārstāvim atsaka izsniegt modeļa sertifikātu, pilnvarotā iestāde sīki pamato savu atteikumu. Jāparedz pārsūdzības kārtība.

6. **Pieteikuma iesniedzējs informē pilnvaroto iestādi**, kurā glabājas tehniskā dokumentācija saistībā ar EK modeļa pārbaudes sertifikātu, **par visām apstiprināto iekārtu vai aizsardzības sistēmu modifikācijām, kam vajadzīgs papildu apstiprinājums**, ja šīs izmaiņas var ietekmēt ražojuma atbilstību būtiskajām prasībām vai paredzētajiem ražojuma izmantošanas nosacījumiem. Šo **jauno apstiprinājumu piešķir kā papildinājumu sākotnējam EK modeļa pārbaudes sertifikātam.**

7. Katra pilnvarotā iestāde sniedz pārējām pilnvarotajām iestādēm vajadzīgo informāciju par piešķirtajiem un atsauktajiem EK modeļa pārbaudes sertifikātiem un to papildinājumiem.

8. Pārējām pilnvarotajām iestādēm ir tiesības saņemt EK modeļa pārbaudes sertifikātu un/vai to papildinājumu kopijas. Sertifikātu pielikumiem jābūt pieejamiem pārējām pilnvarotajām iestādēm.

9. **Vismaz 10 gadus** pēc pēdējās iekārtas vai aizsardzības sistēmas **izgatavošanas ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais**

pārstāvis kopā ar tehnisko dokumentāciju glabā EK modeļa pārbaudes sertifikātu un to papildinājumu kopijas.

Ja nedz ražotājs, nedz viņa pilnvarotais pārstāvis nav reģistrēts Kopienā, par tehniskās dokumentācijas pieejamības nodrošināšanu atbildīga ir persona, kas laiž ražojumu Kopienas tirgū.

IV PIELIKUMS. RAŽOŠANAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANA

1. Šajā modulī ir aplūkota procedūra, ko ievēro ražotājs, kas pilda 2. punktā noteiktos pienākumus, nodrošinot un apliecinot konkrētā ražojuma atbilstību EK modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim un attiecīgajām šīs direktīvas prasībām. Ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis nodrošina katrai iekārtai CE zīmi un sagatavo rakstisku atbilstības deklarāciju. CE zīmei pievieno tās pilnvarotās iestādes identifikācijas numuru, kas atbild par 4. iedaļā noteikto EK uzraudzību.

2. Veicot ražošanu, iekārtu galīgo pārbaudi un testēšanu, ražotājs izmanto apstiprinātu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu atbilstīgi 3. iedaļai, un uz viņu attiecas 4. iedaļā noteiktā uzraudzība.

3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

3.1. Ražotājs iesniedz paša izraudzītai pilnvarotajai iestādei pieteikumu novērtēt attiecīgo iekārtu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.

Šajā pieteikumā ietver:

- ☐ visas vajadzīgās ziņas par paredzamo ražojumu kategoriju;
- ☐ kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju;
- ☐ apstiprinātā modeļa tehnisko dokumentāciju un EK modeļa pārbaudes sertifikāta kopiju.

3.2. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmai **jāgarantē iekārtu atbilstība** EK modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim un attiecīgajām direktīvas prasībām.

Visus principus, prasības un noteikumus, ko ievēro ražotājs, sistemātiski un mērķtiecīgi **apkopo rakstisku darbības plānu, procedūru un instrukciju veidā.**

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentācijai jārada vienota izpratne ar kvalitātes programmām, plāniem, rokasgrāmatām un uzskaites datiem. Tajā jo īpaši atbilstīgi jāaplūko:

- ☐ administrācijas mērķi un organizatoriskā struktūra, kā arī pienākumi un pilnvaras saistībā ar iekārtu kvalitāti;
- ☐ izmantojamās ražošanas, kvalitātes kontroles un kvalitātes nodrošināšanas metodes, procedūras un sistemātiskas darbības;
- ☐ pārbaudes un testi, kas tiks veikti pirms un pēc ražošanas, kā arī tās laikā, un to biežums,
- ☐ kvalitātes nodrošināšanas uzskaites dati, piemēram, pārbaucēju protokoli un testēšanas dati, kalibrēšanas dati, ziņojumi par attiecīgā personāla kvalifikāciju u.tml.;
- ☐ paņēmieni, ar kuriem uzrauga, lai būtu panākta vajadzīgā iekārtu kvalitāte un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte.

3.3. **Pilnvarotā iestāde novērtē** kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, lai noteiktu, vai tā atbilst 3.2. punktā minētajām prasībām. Tā uzskata, ka kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilst šīm prasībām, ja tiek ievērots attiecīgais saskaņotais standarts.

Vismaz vienam pārbaudes grupas dalībniekam jābūt ar pieredzi attiecīgās iekārtu ražošanas tehnoloģijas novērtēšanā. Novērtēšanas procedūra paredz ražotnes telpu apskati. Par pieņemto lēmumu paziņo

ražotājam. Paziņojumā iekļauj pārbaudē iegūtos atzinumus un tās argumentētu novērtējumu.

3.4. Ražotājs apņemas pildīt pienākumus, kas izriet no apstiprinātās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kā arī uzturēt tās atbilstīgu un efektīvu darbību. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis informē pilnvaroto iestādi, kas apstiprinājusi kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, **par visiem paredzamiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas precizējumiem. *Pilnvarotā iestāde*** novērtē ierosinātās izmaiņas un izlemj par to, vai mainītā kvalitātes nodrošināšanas sistēma joprojām atbilst 3.2. punktā minētajām prasībām, vai tā ir atkārtoti jānovērtē. Par savu lēmumu tā paziņo ražotājam. Paziņojumā iekļauj pārbaudē gūtos atzinumus un argumentētu novērtējumu.

4. Uzraudzības pasākumi, par kuriem atbild pilnvarotā iestāde

4.1. Uzraudzības mērķis ir pārliecināties, ka ražotājs atbilstīgi pilda pienākumus, kas izriet no apstiprinātās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.

4.2. Ražotājs nodrošina pilnvarotās iestādes pārstāvjiem pieeju ražošanas, pārbaūžu, testēšanas un noliktavu telpām pārbaudes nolūkā un sniedz visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši:

- ☐ kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju;
- ☐ kvalitātes nodrošināšanas uzskaites datus, piemēram, pārbaūžu protokolus un testēšanas datus, kalibrēšanas datus, ziņojumus par attiecīgā personāla kvalifikāciju u.tml.

4.3. Pilnvarotā iestāde periodiski veic auditus, lai pārliecinātos, ka ražotājs uztur spēkā un piemēro kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, un iesniedz auditu ziņojumu ražotājam.

4.4. Turklāt pilnvarotās iestādes pārstāvji var apmeklēt ražotāju bez brīdinājuma. Šādu apmeklējumu laikā pilnvarotā var veikt vai uzticēt citiem veikt pārbaudes, lai vajadzības gadījumā pārliecinātos, ka kvalitātes nodrošināšanas sistēma darbojas pareizi. Pilnvarotā iestāde iesniedz ražotājam ziņojumu par apmeklējumu, kā arī pārbaudes protokolu, ja tā ir veikta.

5. Ražotājs **vismaz 10 gadus** pēc pēdējās iekārtas izgatavošanas glabā valsts iestāžu vajadzībām:

- ☐ dokumentāciju, kas minēta 3.1. iedaļas otrajā ievilkumā;
- ☐ precizējumus, kas minēti 3.4. iedaļas otrajā daļā;
- ☐ pilnvarotās iestādes lēmumus un ziņojumus, kas minēti 3.4. iedaļas pēdējā daļā, 4.3. un 4.4. iedaļā.

6. Katra pilnvarotā iestāde sniedz pārējām pilnvarotajām iestādēm vajadzīgo informāciju par izsniegtajiem un atsauktajiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājumiem.

V PIELIKUMS. MODULIS – IEKĀRTU VERIFIKĀCIJA

1. Šajā modulī ir aplūkota procedūra, ko ievēro ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis, pārbaudot un apliecinot, ka iekārtas, uz kurām attiecas 3. punkta noteikumi, atbilst EK modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim un attiecīgajām direktīvas prasībām.

2. Ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ražošanas process spētu nodrošināt iekārtu atbilstību modelim, kas norādīts EK modeļa pārbaudes sertifikātā, un attiecīgajām direktīvas prasībām.

Ražotājas vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis nodrošina katrai iekārtai CE zīmi un sagatavo atbilstības deklarāciju.

3. Pilnvarotā iestāde veic atbilstošās pārbaudes un testus, lai pārlicinātos par 1. panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas vai ierīces atbilstību attiecīgajām direktīvas prasībām, pārbaudot un testējot katru ražojumu saskaņā ar 4. iedaļas prasībām. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis vismaz 10 gadus pēc pēdējās iekārtu vienības izgatavošanas glabā atbilstības deklarācijas kopiju.

4. Atbilstības pārbaude, pārbaudot un testējot katru iekārtu.

4.1. Katru iekārtu pārbauda atsevišķi un veic atbilstošus testus saskaņā ar attiecīgo standartu (iem), kas minēts (i) 5. pantā, vai veic līdzvērtīgus testus, lai pārlicinātos par to atbilstību EK modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim un attiecīgajām direktīvas prasībām.

4.2. Pilnvarotā iestāde ***piestiprina savu identifikācijas numuru*** katrai iekārtai vai uztic šo darbu citiem un sagatavo atbilstības sertifikātu, pamatojoties uz veiktajiem testiem.

4.3. Ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim jābūt gatavam pēc pieprasījuma ***uzrādīt pilnvarotās iestādes izsniegtos atbilstības sertifikātus.***

VI PIELIKUMS. MODULIS – ATBILSTĪBA MODELIM

1. Šajā modulī ir aplūkota tā procedūras daļa, ko ievēro ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis, nodrošinot un apliecinot konkrētas iekārtas atbilstību EK ***modeļa pārbaudes sertifikātā*** norādītajam modelim un attiecīgajām direktīvas prasībām. Ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis nodrošina ***katrai iekārtai CE zīmi*** un sagatavo rakstisku atbilstības deklarāciju.

2. Ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ražošanas process spētu nodrošināt ražojamo iekārtu vai aizsardzības sistēmu atbilstību EK

modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim un attiecīgajām direktīvas prasībām.

3. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis vismaz 10 gadus pēc pēdējās iekārtu vienības izgatavošanas glabā atbilstības deklarācijas kopiju.

Ja nedz ražotājs, nedz viņa pilnvarotais pārstāvis nav reģistrēts Kopienā, par tehniskās dokumentācijas pieejamības nodrošināšanu atbildīga ir persona, kas laiž iekārtu vai aizsardzības sistēmu Kopienas tirgū.

Ražotājs veic pats vai uztic citiem veikt katras izgatavotās iekārtas pārbaudes saistībā ar ražojuma sprādziendrošību. Šīs pārbaudes veic ražotāja izraudzītas pilnvarotās iestādes pārraudzībā.

Pilnvarotā iestāde ir atbildīga par to, lai ražotājs ražošanas gaitā piestiprinātu tās identifikācijas numuru.

VII PIELIKUMS. RAŽOJUMU KVALITĀTES NODROŠINĀŠANA

1. Šajā modulī ir aplūkota procedūra, ko ievēro ražotājs, kas pilda 2. iedaļā noteiktos pienākumus, nodrošinot un apliecinot iekārtu atbilstību EK modeļa pārbaudes sertifikātā norādītajam modelim.

Ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis katram ražojumam nodrošina CE zīmi un sagatavo rakstisku atbilstības deklarāciju.

CE zīmei pievieno tās pilnvarotās iestādes identifikācijas numuru, kas atbild par 4. iedaļā noteikto uzraudzību.

2. Ražotājs, veicot iekārtu galīgo pārbaudi un testēšanu, izmanto apstiprinātu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu atbilstīgi 3. iedaļai, un uz viņu attiecas 4. iedaļā noteiktā uzraudzība.

3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

3.1. Ražotājs iesniedz pieteikumu iekārtu un aizsardzības sistēmu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas novērtēšanai pilnvarotajai iestādei pēc savas izvēles.

Šajā pieteikumā ietver:

- ☐ vajadzīgās ziņas par paredzamo ražojumu kategoriju;
- ☐ kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju;
- ☐ apstiprinātā modeļa tehnisko dokumentāciju un EK modeļa pārbaudes sertifikāta kopiju.

3.2. Piemērojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, katru iekārtu pārbauda un veic attiecīgus testus, kā noteikts 5. pantā minētajā standartā(os), vai veic līdzvērtīgus testus, lai nodrošinātu to atbilstību attiecīgajām direktīvas prasībām. Visus principus, prasības un noteikumus, ko ievēro ražotājs, sistemātiski un mērķtiecīgi apkopo rakstisku darbības plānu, procedūru un instrukciju veidā. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentācijai ir jārada vienota izpratne ar kvalitātes programmām, plāniem, rokasgrāmatām un uzskaites datiem.

Tajā jo īpaši atbilstīgi jāaplūko:

- ☐ kvalitātes nodrošināšanas mērķi, vadības organizatoriskā struktūra, pienākumi un pilnvaras saistībā ar ražojumu kvalitāti;
- ☐ pārbaudes un testi, ko veiks pēc produkcijas izgatavošanas;
- ☐ paņēmieni, ar kādiem uzrauga kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāti;
- ☐ kvalitātes nodrošināšanas uzskaites dati, piemēram, pārbaucēju protokoli un testēšanas dati, kalibrēšanas dati, ziņojumi par attiecīgā personāla kvalifikāciju u.tml.

3.3. Pilnvarotā iestāde novērtē **kvalitātes nodrošināšanas sistēmu**, lai noteiktu, vai tā atbilst 3.2. punktā minētajām prasībām. Tā uzskata, ka kvalitātes nodrošināšanas sistēma atbilst šīm prasībām, ja tiek ievērots attiecīgais harmonizētais standarts. Vismaz vienam audita grupas dalībniekam jābūt ar pieredzi attiecīgās ražošanas tehnoloģijas novērtēšanā. Novērtēšanas procedūra paredz arī ražotnes telpu apskati. Par ieņemto lēmumu paziņo ražotājam. Paziņojumā iekļauj pārbaudē gūtos atzinumus un argumentētu novērtējumu.

3.4. Ražotājs apņemas pildīt pienākumus, kas izriet no apstiprinātās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, un atbilstīgi un efektīvi uzturēt tās darbību. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis informē pilnvaroto iestādi, kas apstiprinājusi kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, par visiem paredzamiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas precizējumiem.

Pilnvarotā iestāde novērtē ierosinātās izmaiņas un lemj par to, vai pēc šo izmaiņu izdarīšanas kvalitātes nodrošināšanas sistēma joprojām atbildīs 3.2. iedaļā minētajām prasībām, vai arī būs jāveic tās atkārtota novērtēšana. Par savu lēmumu tā paziņo ražotājam. Paziņojumā iekļauj pārbaudē gūtos atzinumus un argumentētu novērtējumu.

4. Uzraudzības pasākumi, par kuriem atbild pilnvarotā iestāde

4.1. Uzraudzības mērķis ir pārliecināties, ka ražotājs atbilstīgi pilda pienākumus, kas izriet no apstiprinātās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.

4.2. Ražotājs nodrošina pilnvarotās iestādes pārstāvjiem pieeju pārbaudei, testēšanas un noliktavu telpām pārbaudes nolūkā un sniedz visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši:

- ☐ kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentāciju;
- ☐ tehnisko dokumentāciju;

- ☐ kvalitātes nodrošināšanas uzskaites datus, piemēram, pārbažu protokolus un testēšanas datus, kalibrēšanas datus, ziņojumus par attiecīgā personāla kvalifikāciju u.tml.

4.3. Pilnvarotā iestāde periodiski veic auditus, lai pārliecinātos, ka ražotājs uztur spēkā un piemēro kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kā arī iesniedz audita ziņojumu ražotājam.

4.4. Turklāt pilnvarotās iestādes pārstāvji var apmeklēt ražotāju bez brīdinājuma. Šo apmeklējumu laikā pilnvarotā iestāde var veikt vai uzticēt citiem veikt pārbaudes, lai vajadzības gadījumā pārliecinātos, ka kvalitātes nodrošināšanas sistēma atbilstīgi darbojas; tā iesniedz ražotājam apmeklējuma protokolu un, ja ir veikta pārbaude, - pārbaudes protokolu.

5. Ražotājs vismaz 10 gadus pēc pēdējās iekārtas izgatavošanas glabā valsts iestāžu vajadzībām:

- ☐ dokumentāciju, kas minēta 3.1. iedaļas otrajā ievilkumā;
- ☐ papildinājumus, kas minēti 3.4. iedaļas otrajā daļā;
- ☐ pilnvarotās iestādes lēmumus un ziņojumus, kas minēti 3.4. iedaļas pēdējā daļā, 4.3. un 4.4. iedaļā.

6. Katra pilnvarotā iestāde nosūta pārējām pilnvarotajām iestādēm vajadzīgo informāciju par izsniegtajiem un atsauktajiem kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājumiem.

VIII PIELIKUMS. MODULIS – RAŽOŠANAS IEKŠĒJĀ KONTROLE

1. Šajā modulī ir aplūkota procedūra, ko izmanto ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis, kas veic 2. iedaļā noteiktos pienākumus, nodrošinot un apliecinot iekārtu atbilstību attiecīgajām direktīvas prasībām. Ražotājs vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais

pārstāvis nodrošina katrai iekārtai CE zīmi un rakstveidā sagatavo atbilstības deklarāciju.

2. Ražotājs sagatavo 3. iedaļā minēto tehnisko dokumentāciju, un viņš vai viņa Kopienā reģistrēts pilnvarotais pārstāvis nodrošina tās pieejamību attiecīgajām valsts iestādēm pārbaudes nolūkā vismaz 10 gadus pēc pēdējās iekārtas izgatavošanas.

Ja nedz ražotājs, nedz viņa pilnvarotais pārstāvis nav reģistrēts Kopienā, par tehniskās dokumentācijas pieejamības nodrošināšanu atbildīga ir persona, kas laiž iekārtas Kopienas tirgū.

3. Tehniskajai dokumentācijai jānodrošina iespēja novērtēt iekārtu atbilstību attiecīgajām direktīvas prasībām. Tajā aplūko ražojuma konstrukciju, ražošanu un ekspluatāciju, ciktāl tas ir vajadzīgs šādam novērtējumam.

Tajā ietver:

- ☐ iekārtu vispārēju aprakstu;
- ☐ detaļu, mezglu, strāvas slēgumu u.c. projekta skices un ražošanas rasējumus;
- ☐ aprakstus un paskaidrojumus, kas vajadzīgi, lai gūtu izpratni par minētajiem rasējumiem un shēmām, kā arī iekārtu darbību;
- ☐ pilnīgi vai daļēji piemēroto standartu sarakstu un tādu risinājumu aprakstu, kas izraudzīti, ievērojot direktīvas drošības prasības, ja nav piemēroti minētie standarti;
- ☐ veikto projektēšanas aprēķinu, pārbaužu rezultātus utt.,
- ☐ testēšanas pārskatus.

4. *Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis kopā ar tehnisko dokumentāciju glabā atbilstības deklarācijas kopiju.*

5. Ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ražošanas gaitā nodrošinātu izgatavojamo iekārtu atbilstību tehniskajai dokumentācijai un direktīvas prasībām, kas attiecas uz šīm iekārtām.

IX PIELIKUMS. MODULIS – VIENĪBAS VERIFIKĀCIJA

1. Šajā modulī ir aplūkota procedūra, ko ievēro ražotājs, nodrošinot un apliecinot, ka iekārta vai aizsardzības sistēma, par kuru izsniegts 2. iedaļā minētais sertifikāts, atbilst attiecīgajām direktīvas prasībām. Ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis Kopienā nodrošina iekārtai vai aizsardzības sistēmai CE zīmi un sagatavo atbilstības deklarāciju.

2. Pilnvarotā iestāde pārbauda konkrēto iekārtu vai aizsardzības sistēmu, kā arī veic vajadzīgos testus saskaņā ar attiecīgo standartu (iem), kas minēti 5. pantā, vai līdzvērtīgus testus, lai pārliecinātos par tās atbilstību attiecīgajām direktīvas prasībām.

Pilnvarotā iestāde piestiprina savu identifikācijas numuru apstiprinātajai iekārtai vai aizsardzības sistēmai vai uztic šo darbu citiem un sagatavo atbilstības sertifikātu, pamatojoties uz veiktajiem testiem.

3. Tehniskās dokumentācijas mērķis ir dot iespēju novērtēt atbilstību šīs direktīvas prasībām un izprast iekārtas vai aizsardzības sistēmas konstrukciju, ražošanu un darbību.

Dokumentācijā ietver:

- ☐ vispārēju ražojuma aprakstu;
- ☐ detaļu, mezglu, strāvas slēgumu u.c. projekta skices un ražošanas rasējumus;
- ☐ aprakstus un paskaidrojumus, kas vajadzīgi, lai gūtu izpratni par minētajiem rasējumiem, shēmām un iekārtas vai aizsardzības sistēmas darbību;

- ☐ to pilnīgi vai daļēji piemēroto 5. pantā minēto standartu sarakstu un tādu risinājumu aprakstu, kas izraudzīti, ievērojot direktīvas būtiskās prasības, ja 5. pantā minētie standarti nav piemēroti;
- ☐ veikto projektēšanas aprēķinu, pārbaužu rezultātus utt.;
- ☐ testēšanas pārskatus.

X PIELIKUMS

A. CE zīme

CE atbilstības zīmi veido sākumburti CE, kuriem ir noteikta forma. Samazinot vai palielinot CE zīmi, ir jāsaglabā tās proporcijas.

CE zīmes komponentiem jābūt vienāda augstuma, un tā nedrīkst būt mazāka par 5 mm. Šo minimālo augstumu var neievērot attiecībā uz nelielām iekārtām, aizsardzības sistēmām vai ierīcēm, kas minētas 1. panta 2. punktā.

B. EK atbilstības deklarācijas saturs

EK atbilstības deklarācijā jāiekļauj:

- ☐ ražotāja vai viņa Kopienā reģistrēta pilnvarotā pārstāvja vārds vai pazīšanas zīme un adrese;
- ☐ panta 2. punktā minētās iekārtas, aizsardzības sistēmas vai ierīces apraksts;
- ☐ visi attiecīgie noteikumi, kuriem atbilst 1. panta 2. punktā minētā iekārta, aizsardzības sistēma vai ierīce;
- ☐ vajadzības gadījumā, pilnvarotās iestādes nosaukums, identifikācijas numurs un adrese, kā arī EK modeļa pārbaudes sertifikāta numurs;

- ☐ vajadzības gadījumā, norāde uz harmonizētajiem standartiem;
- ☐ vajadzības gadījumā, izmantotie standarti un tehniskās specifikācijas;
- ☐ vajadzības gadījumā, norādes uz citām piemērotajām Kopienās direktīvām;
- ☐ ziņas par personu, kam ir paraksta tiesības un kura ir tiesīga uzņemties saistības ražotāja vai viņa Kopienā reģistrēta pilnvarotā pārstāvja vietā.

XI PIELIKUMS. IESTĀŽU PILNVAROŠANAS OBLIGĀTIE KRITĒRIJI, KAS JĀIEVĒRO DALĪBVALSTĪM

1. Iestāde, tās direktors un darbinieki, kas atbild par atbilstības pārbaudēm, nedrīkst būt 1. panta 2. punktā minēto pārbaudāmo iekārtu, aizsardzības sistēmu vai ierīču projektētāji, ražotāji, piegādātāji vai uzstādītāji, ne arī šo personu pilnvaroti pārstāvji.

Viņi nedrīkst iesaistīties tieši vai kā pilnvarotie pārstāvji 1. panta 2. punktā minēto iekārtu, aizsardzības sistēmu vai ierīču projektēšana, izgatavošanā, realizācijā vai apkopē.

Tas neizslēdz tehniskās informācijas apmaiņu starp ražotāju un pilnvaroto iestādi.

2. Pilnvarotā iestāde un tās inspektori veic atbilstības pārbaudes ar visaugstāko profesionālo godīgumu un tehnisko kompetenci, nepieļaujot nekādu ietekmēšanos, jo īpaši finansiālu apsvērumu dēļ, kas var iespaidot lēmumu vai pārbaudžu rezultātus, it sevišķi no to personu vai personu grupu puses, kuras ir ieinteresētas atbilstības pārbaudes iznākumā.

3. Iestādes rīcībā jābūt vajadzīgajiem darbiniekiem un materiālajam nodrošinājumam, kas ļautu atbilstīgi veikt administratīvos un tehniskos uzdevumus saistībā ar atbilstības pārbaudi veikšanu; tai arī jābūt pieejamām iekārtām, kas vajadzīgas īpašu atbilstības pārbaudi veikšanai.

4. Darbiniekiem, kas ir atbildīgi par pārbaudi, jābūt:

- ☐ ar atbilstošu tehnisko un profesionālo sagatavotību;
- ☐ pietiekamai izpratnei par veicamās testēšanas prasībām un atbilstošai pieredzei tās veikšanā;
- ☐ prasmei sastādīt sertifikātus, protokolus un ziņojumus, kas ir nepieciešami testu autentiskuma apstiprināšanai.

5. Pilnvarotā iestāde garantē pārbaudi objektivitāti. Darbinieku atalgojums nav atkarīgs no veikto pārbaudi skaita vai to rezultātiem.

6. Pilnvarotai iestādei jāveic civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, ja to neveic valsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai pati dalībvalsts neuzņemas tiešo atbildību par testiem.

7. Pilnvarotās iestādes darbiniekiem ir pienākums saskaņā ar šo direktīvu vai jebkuru valsts tiesību aktu, kas nosaka tās piemērošanu, glabāt dienesta noslēpumus attiecībā uz informāciju, ko viņi iegūst, pildot savus uzdevumus (tas neattiecas uz tās valsts kompetentajām administratīvajām iestādēm, kurā viņi veic savu darbu).

5. Pielikums. Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.

300 / Darba aizsardzības prasības darbā sprādzienbīstamā vidē

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS. Noteikumi nr. 300 Rīgā
10.06.2003 (prot. Nr.34 16.§).

Izdoti saskaņā ar Darba aizsardzības likuma 25.panta 18.punktu

Darba aizsardzības prasības darbā sprādzienbīstamā vidē

I. Vispārīgie jautājumi

1. *Noteikumi nosaka darba aizsardzības prasības darbā sprādzienbīstamā vidē.*

2. Darba vide uzskatāma par sprādzienbīstamu, ja tajā pastāv vai var rasties gāzes, tvaiku, miglas vai putekļu veidā esošu uzliesmojošu, viegli uzliesmojošu vai īpaši viegli uzliesmojošu vielu un produktu (turpmāk – uzliesmojošas vielas) maisījumi ar gaisu, kuros normālos atmosfēras apstākļos pēc uzliesmojuma uguns izplatās visā maisījuma tilpumā.

3. Uzliesmojošu vielu putekļu slāņi, nogulas un kaudzes uzskatāmas par sprādzienbīstamas vides avotu. Uzliesmojošas vielas, kuru fizikālo un ķīmisko īpašību izpētē ir konstatēts, ka maisījumā ar gaisu tās nevar izraisīt sprādzienu, nav uzskatāmas par sprādzienbīstamas vides avotu.

4. Šo noteikumu prasības neattiecas uz:

4.1. darbu telpās, kur ārstē pacientus;

4.2. darbu ar ierīcēm, ko izmanto gāzveida degvielas dedzināšanai;

4.3. pirotehnisko izstrādājumu, sprāgstvielu vai ķīmiski nestabilu vielu ražošanu, tirgošanu, izmantošanu, uzglabāšanu un pārvadāšanu;

4.4. derīgo izrakteņu izpēti, ieguvi un gatavošanu pārdošanai;

4.5. darbu ar transportlīdzekļiem, kas noteikti starptautiskajos līgumos par starptautiskiem bīstamo kravu pārvadājumiem pa autoceļiem, dzelzceļu, ūdeņiem, kā arī par civilo aviāciju, izņemot transportlīdzekļus, kuri ir paredzēti lietošanai sprādzienbīstamā vidē.

5. Šo noteikumu ievērošanu kontrolē Valsts darba inspekcija.

II. Sprādzienbīstamu darba vietu klasifikācija

6. Darba vieta uzskatāma par sprādzienbīstamu, ja tajā pastāv vai var rasties sprādzienbīstama vide, kas rada risku nodarbināto drošībai un veselībai, un aizsardzībai pret šo risku ir nepieciešami īpaši nodrošinājumi un pasākumi.

7. Sprādzienbīstamas darba vietas iedala zonās, pamatojoties uz sprādzienbīstamas vides rašanās biežumu un pastāvēšanas ilgumu:

7.1. 0.zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu gāzes, tvaiku vai miglas veidā, pastāv visu laiku, ilgstoši vai bieži;

7.2.1. zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu gāzes, tvaiku vai miglas veidā, var dažreiz rasties normālos darba apstākļos, veicot tehnoloģiskajā (darba) procesā noteiktas darbības;

7.3. 2.zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu gāzes, tvaiku vai miglas veidā, nevarētu rasties normālos darba apstākļos, veicot tehnoloģiskajā (darba) procesā noteiktas darbības, bet, ja tā rodas, pastāv tikai īsu laikposmu;

7.4. 20.zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu putekļu mākoņa veidā, pastāv visu laiku, ilgstoši vai bieži;

7.5. 21.zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu putekļu mākoņa veidā, var rasties dažreiz normālos darba apstākļos, veicot tehnoloģiskajā (darba) procesā noteiktas darbības;

7.6. 22.zona – vieta, kur sprādzienbīstama vide, ko veido gaisa maisījums ar uzliesmojošu vielu putekļu mākoņa veidā, nevarētu rasties normālos darba apstākļos, veicot tehnoloģiskajā (darba) procesā noteiktas darbības, bet, ja tā rodas, pastāv tikai īsu laikposmu.

III. Sprādzienbīstamas vides radītā riska novērtēšana

8. Darba devējs nodrošina, ka no jauna izveidotās vai rekonstruētās darba vietās pirms darba uzsākšanas tiek veikta pārbaude, lai noteiktu, vai darba vieta ir sprādzienbīstama.

Ja konstatē, ka darba vieta ir sprādzienbīstama, darba devējs nodrošina sprādzienbīstamas vides radītā riska novērtēšanu.

9. Sprādzienbīstamas vides radītā riska novērtēšanu darba devējs nodrošina atbilstoši uzņēmuma darba vides iekšējās uzraudzības un darba vides risku novērtēšanas kārtībai.

10. Novērtējot sprādzienbīstamas vides radīto risku, ņem vērā:

10.1. sprādzienbīstamas vides rašanās iespēju un tās pastāvēšanas ilgumu;

10.2. aizdegšanās avotu klātbūtnes iespēju, to iedarbības biežumu un spēku, kā arī radītās enerģijas impulsu, ieskaitot elektrostatisko izlādēšanos;

10.3. izmantoto darba aprīkojumu, vielas, procesus un to mijiedarbību;

10.4. paredzamo seku apmēru.

11. Novērtējot sprādzienbīstamas vides radīto risku, nosaka sprādzienbīstamas vides izplatīšanās iespēju caur atverēm un nepietiekami blīviem savienojumiem darba aprīkojumā, telpā, darba vietā, kā arī iespējamo izplatīšanos normālos darba apstākļos un avārijas gadījumos.

12. Sprādzienbīstamas vides radīto risku novērtē ne retāk kā reizi gadā, kā arī ja radīta jauna darba vieta vai kādā no esošajām darba vietām tiek veiktas pārmaiņas (piemēram, mainās darba procesi, metodes, darba aprīkojums, vielu un produktu izmantošana vai to ražošana), kas varētu palielināt sprādzienbīstamas vides radīto risku un ietekmēt nodarbināto drošību un veselību darbā.

13. Darba devējs dokumentē sprādzienbīstamas vides radītā riska novērtējuma rezultātus un attiecīgos dokumentus glabā ne mazāk kā divus gadus.

IV. Sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršana un samazināšana, darba devēja pienākumi

14. Šajā nodaļā noteiktās prasības attiecas uz:

14.1. sprādzienbīstamām darba vietām;

14.2. ārpus sprādzienbīstamām darba vietām izvietoto darba aprīkojumu, kas nodrošina vai palīdz nodrošināt sprādzienbīstamās darba vietās izvietotā darba aprīkojuma drošu darbību.

15. Ja pēc darba vietu pārbaudes un riska novērtēšanas konstatē, ka darba vieta ir sprādzienbīstama, darba devējs veic pasākumus sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršanai vai samazināšanai, nodrošinot tādus darba apstākļus, kas nerada risku nodarbināto un citu personu drošībai un veselībai.

16. Sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršanā un samazināšanā ņem vērā darba vietu, darba aprīkojuma vai izmantoto uzliesmojošo vielu īpašības un sprādzienbīstamas vides radīto risku.

17. Aizsardzībai pret sprādzienu un tā novēršanai darba devējs, ņemot vērā darbības veidu, veic tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai:

17.1. novērstu sprādzienbīstamas vides rašanos;

17.2. novērstu sprādzienbīstamas vides aizdegšanos;

17.3. samazinātu sprādziena radītās sekas, nodrošinot nodarbināto drošību un veselības aizsardzību.

18. Atkarībā no darbības veida un specifikas šo noteikumu 17. punktā minētos pasākumus aizsardzībai pret sprādzienu un tā novēršanai apvieno vai aizvieto ar pasākumiem pret sprādziena izplatīšanos.

Pasākumus regulāri pārskata atbilstoši veiktajam riska novērtējumam, kā arī tad, kad būtiski tiek mainīta darba organizācija, tehnoloģija vai darba aprīkojums, paplašināta vai pārveidota darba vieta.

19. Pamatojoties uz riska novērtēšanas rezultātiem un darba vietu pārbaudē iegūto informāciju, darba devējs:

19.1. iedala zonās sprādzienbīstamas darba vietas saskaņā ar šo noteikumu 7.punktā noteikto klasifikāciju;

19.2. nosaka darba aizsardzības pasākumus sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršanai vai samazināšanai;

19.3. sprādzienbīstamās darba vietās nodrošina darbu uzraudzību, norīkojot speciāli apmācītu nodarbināto un piešķirot viņam piemērotus tehniskos līdzekļus šī uzdevuma veikšanai.

20. Darba devējs nodrošina, ka sprādzienbīstamām darba vietām ir izstrādāts dokuments par aizsardzību pret sprādzienbīstamas vides radīto risku.

Dokumentā iekļauj:

20.1. sprādzienbīstamas vides radītā riska novērtējumu;

20.2. informāciju par sprādzienbīstamām darba vietām un to iedalījumu zonās saskaņā ar šo noteikumu 7.punktu;

20.3. informāciju par veiktajiem un plānotajiem darba aizsardzības pasākumiem sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršanai un samazināšanai;

20.4. apliecinājumu, ka darba vietas un tajās esošais darba aprīkojums (tai skaitā darba aprīkojuma brīdinājuma (signalizācijas) ietaises un aizsardzības sistēmas) ir izveidots, lietots un uzturēts saskaņā ar šiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām, lietojot darba aprīkojumu.

21. Šo noteikumu 20.punktā minēto dokumentu iekļauj kopējā uzņēmuma darba vietu pārbaudes un darba vides riska novērtēšanas dokumentācijā un aktualizē (pārskata), ja tiek mainīta darba organizācija, tehnoloģija vai darba aprīkojums, paplašināta vai pārveidota darba vieta.

22. Veikt darbu uzņēmumā un konkrētā sprādzienbīstamā darba vietā atļauts tikai tad, ja riska novērtējumā un šo noteikumu 20.punktā minētajā dokumentā ir apstiprināts, ka strādāt ir droši.

23. Darba devējs nodrošina:

23.1. sprādzienbīstamās darba vietās nodarbināto informēšanu par šādas vides radīto risku un šī riska ietekmi uz nodarbināto drošību un veselību;

23.2. sprādzienbīstamās darba vietās nodarbināto atbilstošu apmācību par drošu darbu veikšanu sprādzienbīstamā vidē un pasākumiem sprādzienbīstamas vides radītā riska novēršanai un samazināšanai;

23.3. īpašu papildu apmācību nodarbinātajam, kurš atbilstoši šo noteikumu 19.3. apakšpunktam ir atbildīgs par darbu uzraudzību.

24. Sprādzienbīstamām darba vietām darba devējs izstrādā:

24.1. rakstiskas instrukcijas darbu veikšanai sprādzienbīstamā vidē;

24.2. pasākumu plānu ārkārtējām situācijām;

24.3. nodarbināto darba norīkojumu – atļauju sistēmu, ko piemēro, veicot bīstamas darbības un darbības, kas var radīt risku, ja tās veic kopā ar citām darbībām vai lietojot citu darba aprīkojumu.

25. Šo noteikumu 24.3.apakšpunktā minēto darba norīkojumu saskaņā ar darba devēja apstiprinātu kārtību izsniedz attiecīgajā darba vietā par darbu uzraudzību atbildīgais vai cits darba devēja norīkots īpaši apmācīts nodarbinātais.

26. Sprādzienbīstamas darba vietas apzīmē ar brīdinājuma zīmi atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām drošības zīmju lietošanā.

27. Jebkādu tīšu vai netīšu uzliesmojošu vielu noplūdi, kas var radīt sprādzienbīstamu vidi, novērš vai noplūdes avotu pārvieto uz drošu vietu, vai, ja tas nav iespējams, aptur sprādzienbīstamā maisījuma izplatīšanos ar citām metodēm.

28. Ja sprādzienbīstamu vidi rada vairākas uzliesmojošas vielas, darba aizsardzības pasākumus veic, ņemot vērā lielāko iespējamo risku.

29. Lai novērstu aizdegšanās iespējamību, tajā skaitā elektrostatiskā lādiņa uzkrāšanos, ja darba vide vai nodarbinātie ir lādiņa vadītāji vai radītāji, nodarbinātos nodrošina ar darba apģērbu, kas izgatavots no tādiem materiāliem, kuri nerada elektrostatiskos lādiņus, kas varētu aizdedzināt sprādzienbīstamu vidi.

Darba vidē veic tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai novērstu tādu elektrostatisko lādiņu uzkrāšanos, kas var izraisīt sprādzienbīstamas vides aizdegšanos.

30. Darba aprīkojumu, aizsardzības sistēmas un ar tām saistītās ierīces atļauts lietot tikai tad, ja tās atbilst šo noteikumu V nodaļā noteiktajiem kritērijiem un saskaņā ar riska novērtējumu un šo noteikumu 20.punktā minēto dokumentu tās var droši izmantot sprādzienbīstamā vidē.

31. Darba vietas, darba aprīkojumu, aizsardzības sistēmas un ar tām saistītās ierīces izveido, uzstāda, uztur, lieto un uzrauga tā, lai mazinātu sprādzienbīstamas vides radīto risku un, ja notiek sprādziens, lai lokalizētu to darba aprīkojuma robežās, kontrolētu un ierobežotu tā izplatīšanos darba vidē un mazinātu sprādziena sekas.

32. Ja rodas sprādziena draudi, nodarbinātos brīdina ar gaismas vai skaņas signālu. Šādā gadījumā nodarbinātie rīkojas saskaņā ar iepriekš izstrādātu pasākumu plānu ārkārtējām situācijām.

33. Evakuācijas ceļus un izejas izveido un uztur tā, lai sprādziena draudu gadījumā nodarbinātie nekavējoties un droši var atstāt apdraudētās vietas.

34. Ja nepietiekama enerģijas padeve var radīt papildu risku, nodrošina iespēju uzturēt darba aprīkojumu un aizsargsistēmas drošā darba stāvoklī neatkarīgi no pārējā aprīkojuma darbības.

35. Neapdraudot nodarbināto drošību, paredz iespēju īpaši apmācītiem nodarbinātajiem manuāli (ar rokām) izslēgt ar automātiskiem procesiem saistītas aizsardzības sistēmas vai darba aprīkojumu, kas novirzījies no paredzētajiem darba apstākļiem.

36. Veicot avārijas izslēgšanu, akumulēto enerģiju izkļiedē tā, lai neradītu risku nodarbināto drošībai un veselībai.

37. Ja vienā darba vietā vienlaikus strādā vairāku darba devēju nodarbinātie, darba devēji sadarbojas Darba aizsardzības likumā noteiktajā kārtībā, saskaņojot un koordinējot veicamos darba aizsardzības pasākumus, kā arī šo noteikumu 20.punktā minētajā dokumentā norāda šādas saskaņošanas mērķi, pasākumus un to īstenošanas kārtību.

V. Darba aprīkojuma un aizsardzības sistēmu izvēles kritēriji

38. Darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas darbam sprādzienbīstamā vidē izvēlas saskaņā ar sprādzienbīstamās vides īpašībām (uzliesmojošu vielu vai to maisījumu fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām) un risku novērtējumu.

39. Ražotājs vai piegādātājs darba aprīkojuma un aizsardzības sistēmu izvēlei nepieciešamos kritērijus un paskaidrojumus (šo noteikumu 40., 41. un 42.punktā minētās kategorijas, apakšgrupas un klases) norāda dokumentācijā (instrukcijā) un nodrošina šīs dokumentācijas pieejamību, iegādājoties darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas. Ja darba aprīkojuma un aizsardzības sistēmu izvēlei nepieciešamā informācija nav pietiekama, ražotājs vai piegādātājs sniedz papildu informāciju. Informācijai jābūt valsts valodā.

40. Atbilstoši gāzes, tvaiku, miglas vai putekļu radītai sprādzienbīstamai videi izvēlas šādu darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas:

40.1. gāzes, tvaiku vai miglas (marķējumā tiek apzīmēts ar G) radītai sprādzienbīstamai videi:

40.1.1. 0.zonā – 1G kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas;

40.1.2. 1.zonā – 1G vai 2G kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas;

40.1.3. 2.zonā – 1G, 2G vai 3G kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas;

40.2. putekļu (marķējumā tiek apzīmēts ar D) radītai sprādzienbīstamai videi:

40.2.1. 20.zonā – 1D kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas;

40.2.2. 21.zonā – 1D vai 2D kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas;

40.2.3. 22.zonā – 1D, 2D vai 3D kategorijas darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas.

41. Atbilstoši sprādzienbīstamās vides īpašībām (uzliesmojošu vielu vai to maisījumu fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām) izvēlas šādu darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas:

41.1. II A apakšgrupas, ja pēc sprādzienbīstamās vides īpašībām tā pielīdzināma metāna, propāna, benzīna un acetaldehīda radītai;

41.2. II B apakšgrupas, ja pēc sprādzienbīstamās vides īpašībām tā pielīdzināma etilēna un dietilētera radītai;

41.3. II C apakšgrupas, ja pēc sprādzienbīstamās vides īpašībām tā pielīdzināma ūdeņraža, acetilēna un sēroglekļa (oglekļa disulfīda) radītai.

42. Atbilstoši sprādzienbīstamās vides pašuzliesmošanas temperatūrai (uzliesmojošu vielu vai to maisījumu pašuzliesmošanas temperatūrai gaisā) izvēlas šādu darba aprīkojumu un aizsardzības sistēmas:

42.1. T 1 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir lielāka par 450 °C;

42.2. T 2 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir no 300 °C līdz 450 °C;

42.3. T 3 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir no 200 °C līdz 300 °C;

42.4. T 4 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir no 135 °C līdz 200 °C;

42.5. T 5 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir no 100 °C līdz 135 °C;

42.6. T 6 temperatūras klases, ja pašuzliesmošanas temperatūra ir no 85 °C līdz 100 °C.

43. Ja sprādzienbīstamu vidi rada vairākas uzliesmojošas vielas, nosakot nepieciešamo darba aprīkojuma apakšgrupu un temperatūras klasi, ņem vērā bīstamākās vielas fizikālās un ķīmiskās īpašības, kā arī vielu iespējamās mijiedarbības radītās fizikālās un ķīmiskās īpašības.

VI. Noslēguma jautājumi

44. Noteikumi stājas spēkā ar 2003.gada 1.jūliju.

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvas 1999/92/EC.

6. Pielikums. Mašīnu Direktīva

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2006/42/EK (2006. gada 17. maijs) par mašīnām, un ar kuru groza Direktīvu 95/16/EK (Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 95. pantu, ņemot vērā Komisijas priekšlikumu (1), ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (2), saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru (3), tā kā:

(1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/37/EK (1998. gada 22. jūnijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz mašīnām (4) kodificēja Direktīvu 89/392/EEK (5). Tā kā Direktīvā 98/37/EK tagad tiek veikti jauni būtiski grozījumi, tad skaidrības nolūkā minēto direktīvu būtu vēlams pārstrādāt.

(2) Mašīnu nozare ir mašīnbūvniecības nozīmīga daļa un viens no Kopienas ekonomikas rūpnieciskajiem balstiem. Mašīnu lietošanas rezultātā izraisīto daudzo nelaimes gadījumu sociālās izmaksas iespējams samazināt, pateicoties drošai mašīnu konstrukcijai un uzbūvei un pareizai uzstādīšanai un tehniskajai apkopei.

(3) Dalībvalstis ir atbildīgas par cilvēku, jo īpaši darba ņēmēju un patērētāju, un, attiecīgajos gadījumos, mājdzīvnieku veselības aizsardzību un drošību, kā arī preču drošību savā teritorijā, sevišķi attiecībā uz riskiem, ko rada mašīnu lietošana.

(4) Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību lietotājiem, šīs direktīvas darbības joma un jēdzieni attiecībā būtu jānosaka pēc iespējas precīzāk.

(5) Obligātie dalībvalstu noteikumi, kas reglamentē cilvēku vai cilvēku un kravas pārcelšanai paredzēto būvlietu pārcelšanu darbību un ko bieži papildina ar **de facto** obligātām tehniskām specifikācijām un/vai brīvprātīgiem standartiem, ne vienmēr izraisa atšķirīgus veselības aizsardzības un drošības līmeņus, bet būtisko atšķirību dēļ tie tomēr rada šķēršļus tirdzniecībai Kopienā.

Turklāt valstu sistēmas attiecībā uz šādu mašīnu atbilstības novērtējumu un sertificēšanu ievērojami atšķiras. Tādēļ ir vēlams neizslēgt no šīs direktīvas darbības jomas cilvēku vai cilvēku un kravas pārcelšanai paredzētos būvlietu pārcelšus.

(6) Ir lietderīgi no direktīvas darbības jomas izslēgt ierīces, tostarp šaujamo ierīces, uz ko attiecas Padomes Direktīva 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ierīču iegādes un glabāšanas kontroli (6). Izņēmumu attiecībā uz ierīcēm nevajadzētu piemērot pārnēsājamajām nostiprināšanas un trieciena spēka mašīnām, kas paredzētas tikai rūpnieciskiem vai tehniskiem nolūkiem.

Ir nepieciešams paredzēt pārejas pasākumus, kas dotu iespēju dalībvalstīm atļaut laist tirgū un nodot ekspluatācijā šādas mašīnas, kas ražotas saskaņā ar šīs direktīvas pieņemšanas laikā spēkā esošajiem valsts noteikumiem, tostarp noteikumiem, ar kuriem īsteno 1969. gada 1. jūlija Konvenciju par kājnieku ierīču parauga marķējuma savstarpēju atzīšanu.

Šādi pārejas pasākumi arī Eiropas standartizācijas organizācijām dos iespēju izstrādāt standartus, lai nodrošinātu uz jaunākajiem sasniegumiem balstītu drošības līmeni.

(7) Šī direktīva neattiecas uz personu pārcelšanu ar tādu mašīnu palīdzību, kas nav paredzētas personu pārcelšanai. Tomēr tas neietekmē

dalībvalstu tiesības saskaņā ar Līgumu paredzēt valsts pasākumus attiecībā uz šādām mašīnām, lai īstenotu Padomes Direktīvu 89/655/EEK (1989. gada 30. novembris) par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām, darba ņēmējiem lietojot darba aprīkojumu darbā (otrā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. daļas nozīmē).

(8) Attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoriem šīs direktīvas noteikumus attiecībā uz riskiem, kurus šobrīd neietver Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/37/EK (2003. gada 26. maijs), kas attiecas uz tipa apstiprinājumu lauksaimniecības vai mežsaimniecības traktoriem, to piekabēm un maināmām velkamām mašīnām kopā ar to sistēmām, detaļām un atsevišķām tehniskām vienībām (1), vairs nevajadzētu piemērot, kad uz šādiem riskiem attiecas Direktīva 2003/37/EK.

(9) Tirgus uzraudzība ir būtisks instruments, ciktāl tas nodrošina direktīvu pareizu un vienādu piemērošanu. Tāpēc ir lietderīgi izveidot tiesisko regulējumu, saskaņā

ar kuru būtu iespējams tirgus uzraudzību saskaņoti turpināt.

(10) Dalībvalstis ir atbildīgas par šīs direktīvas efektīvu īstenošanu savā teritorijā un attiecīgo mašīnu drošības uzlabošanu iespēju robežās saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem. Dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt, ka tās spētu īstenot efektīvu tirgus uzraudzību, ņemot vērā Komisijas izstrādātās pamatnostādnes, lai panāktu pienācīgu un vienotu šīs direktīvas piemērošanu.

(11) Tirgus uzraudzības sakarā būtu skaidri jānošķir tāda saskaņota standarta apstrīdēšana, kas piešķir atbilstības prezumpciju attiecībā uz mašīnām, un drošības klauzula attiecībā uz mašīnām.

(12) Mašīnu nodošana ekspluatācijā šīs direktīvas izpratnē var attiekties tikai uz pašu mašīnu lietojumu tām paredzētajā nolūkā vai tādā nolūkā, kādu iespējams pamatoti paredzēt.

Tas neizslēdz nosacījumu noteikšanu attiecībā uz lietojumu ārpus mašīnu darbības, ar noteikumu, ka līdz ar to šos nosacījumus nemaina veidā, kāds nav paredzēts šajā direktīvā.

(13) Ir jāizveido arī atbilstīgs mehānisms, kas ļautu Kopienas līmenī pieņemt īpašus pasākumus, pieprasot dalībvalstīm aizliegt vai ierobežot tādu noteiktu veidu mašīnu laišanu tirgū, kas attiecīgā(o) saskaņotā(o) standarta(u) trūkumu dēļ vai to tehnisko raksturlielumu dēļ rada riskus cilvēku veselībai un drošībai, vai attiecināt uz šādām mašīnām īpašus nosacījumus.

Lai nodrošinātu atbilstīgu novērtējumu par nepieciešamību pieņemt šādus pasākumus, tie būtu jāpieņem Komisijai, kurai palīdz komiteja, ņemot vērā apspriedes ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām pusēm.

Tā kā šādi pasākumi nav tieši piemērojami komersantiem, dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi to īstenošanai.

(14) Būtu jāizpilda būtiskas prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, lai nodrošinātu to, ka mašīnas ir drošas; šīs prasības būtu jāpiemēro, novērtējot un ņemot vērā modernizācijas līmeni mašīnu būves laikā un šajā laikā spēkā esošās tehniskās un ekonomiskās prasības.

(15) Ja mašīnu var lietot patērētājs, t. i., neprofesionāls operators, ražotājam tas būtu jāņem vērā, mašīnu projektējot un konstruējot. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad mašīnu parasti lieto, sniedzot pakalpojumu patērētājam.

(16) Lai gan šīs direktīvas prasības to kopumā neattiecas uz daļēji komplektētām mašīnām, tomēr ir svarīgi garantēt šādu mašīnu brīvu apriti ar īpašu procedūru.

(17) Tirdzniecības gadatirgos, izstādēs u. tml. vajadzētu būt iespējai eksponēt mašīnas, kas neatbilst šīs direktīvas prasībām. Tomēr ieinteresētās puses būtu pienācīgi jāinformē par to, ka mašīnas neatbilst prasībām un šādā stāvoklī nav iegādājamas.

(18) Ar šo direktīvu nosaka tikai būtiskās vispārīgi piemērojamas prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, ko papildina vairākas konkrētākas prasības attiecībā uz noteiktām mašīnu kategorijām.

Lai palīdzētu ražotājiem pierādīt atbilstību šīm būtiskajām prasībām un nodrošinātu iespēju veikt atbilstības pārbaudi attiecībā uz šīm būtiskajām prasībām, standartiem vēlams būt saskaņotiem Kopienas līmenī, lai novērstu riskus, kas izriet no mašīnu konstrukcijas un uzbūves.

Šos standartus sastādījuši privāttiesību subjekti, un tiem būtu jā saglabā nesaistošs statuss.

(19) Ņemot vērā risku būtību saistībā ar to mašīnu lietojumu, uz ko attiecas šī direktīva, būtu jāizveido procedūras, lai novērtētu atbilstību būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

Šīs procedūras būtu jāizstrādā, ievērojot šādām mašīnām raksturīgo apdraudējuma līmeni. No tā izriet, ka uz katru mašīnu kategoriju būtu jāattiecinā tai atbilstīga procedūra saskaņā ar Padomes Lēmumu 93/465/EEK (1993. gada 22. jūlijs) par atbilstības novērtējuma procedūru dažādu posmu moduļiem un noteikumiem par to, kā piestiprināt CE atbilstības zīmi, ko paredzēts izmantot tehniskas saskaņošanas

direktīvās (2), ņemot vērā šādām mašīnām nepieciešamās pārbaudes raksturu.

(20) Ražotājiem būtu jā saglabā pilnīga atbildība, apstiprinot savu mašīnu atbilstību šīs direktīvas noteikumiem. Tomēr attiecībā uz noteiktiem mašīnu veidiem, ar kuriem saistāms augstāka riska faktors, ir vēlams stingrāka sertifikācijas procedūra.

(21) *CE* marķējums būtu pilnībā jāatzīst kā vienīgais marķējums, kas liecina par to, ka mašīnas atbilst šīs direktīvas prasībām.

Būtu jā aizliedz visi citi marķējumi, kas varētu maldināt trešās personas attiecībā uz *CE* marķējuma nozīmi vai formu, vai abiem.

(22) Lai nodrošinātu vienu un to pašu kvalitāti gan *CE* marķējumam, gan ražotāja zīmei, ir svarīgi, lai tos piestiprinātu ar vieniem un tiem pašiem paņēmieniem.

Lai izvairītos no jebkādu *CE* marķējumu, kas var atrasties uz noteiktām mašīnas sastāvdaļām, un *CE* marķējuma, kas atbilst mašīnai kopumā, sajaukšanas, ir svarīgi, lai šis pēdējais marķējums būtu piestiprināts līdzās tās personas vārdam, kas par to uzņēmusies atbildību, proti, līdzās ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja vārdam.

(23) Ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim būtu jānodrošina arī tas, lai attiecībā uz mašīnām, ko viņš vēlas laist tirgū, tiktu veikts riska novērtējums.

Šajā nolūkā viņam būtu jānosaka, kuras ir būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, kas piemērojamas viņa ražotajām mašīnām un attiecībā uz kurām viņam jāveic pasākumi.

(24) Ir būtiski, lai pirms EK atbilstības deklarācijas sastādīšanas Kopienā **reģistrētais ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis sagatavotu tehnisko dokumentāciju.**

Tomēr nav svarīgi, lai visa dokumentācija būtu pastāvīgi pieejama materiālā veidā, taču ***tai jābūt pieejamai pēc pieprasījuma.*** Tajā nav nepieciešams ietvert mašīnu ražošanā izmantotu mezglu detalizētus plānus, ja vien šādu plānu izpratne nav būtiska, lai apstiprinātu atbilstību būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

(25) Jebkāda saskaņā ar šo direktīvu pieņemta lēmuma adresāti būtu jāinformē par šāda lēmuma iemesliem un par viņiem pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

(26) Dalībvalstīm būtu jāparedz sankcijas, kādas piemērojamas par šīs direktīvas noteikumu pārkāpumiem. Minētajām sankcijām vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

(27) Šīs direktīvas piemērošana vairākām mašīnām, kas paredzētas personu pacelšanai, prasa labāku to ražojumu, uz kuriem attiecas šī direktīva, norobežošanu no ražojumiem, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/16/EK (1995. gada 29. jūnija) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz liftiem (1). Tādējādi pēdējās minētās direktīvas darbības jomu ir jāpārformulē.

(28) Tā kā dalībvalstis nespēj pietiekami labi sasniegt šīs direktīvas mērķi, proti, noteikt būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību saistībā ar projektēšanu un ražošanu, lai uzlabotu tirgū laisto mašīnu drošību, un to var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var paredzēt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu (Līguma 5. pants). Saskaņā ar proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

(29) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (2) dalībvalstis tiek rosinātas gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kas pēc iespējas precīzāk atspoguļotu atbilstību starp šo direktīvu un transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.

(30) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (3), IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz šādiem ražojumiem:

- a) mašīnām;
- b) maināmām iekārtām;
- c) drošības sastāvdaļām;
- d) celšanas palīgierīcēm;
- e) ķēdēm, trosēm un pinumiem;
- f) noņemamām mehāniskās transmisijas ierīcēm;
- g) daļēji komplektētām mašīnām.

2. Šī direktīva neattiecas uz šādiem ražojumiem:

- a) drošības sastāvdaļām, kas paredzētas lietošanai kā rezerves daļas, lai nomainītu identiskas sastāvdaļas, un ko piegādā sākotnējo mašīnu ražotājs;
- b) īpašo aprīkojumu lietojumam tirgus laukumos un/vai atrakciju parkos;

c) mašīnām, kas īpaši izstrādātas vai nodotas ekspluatācijā kodolenerģijas ražošanas nolūkos un kuru darbības kļūmes rezultātā iespējama radioaktivitātes emisija;

d) ieročiem, tostarp šaujamieročiem;

e) šādiem transportlīdzekļiem:

- ☐ lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoriem saistībā ar riskiem, kas ietverti Direktīvā 2003/37/EK, izņemot mašīnas, kas uzmontētas uz šādiem transportlīdzekļiem;
- ☐ mehāniskiem transportlīdzekļiem un to piekabēm, uz ko attiecas Padomes Direktīva 70/156/EEK (1970. gada 6. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu (1), izņemot mašīnas, kas uzmontētas uz šādiem transportlīdzekļiem;
- ☐ transportlīdzekļiem, kas ietverti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/24/EK (2002. gada 18. marts), kas attiecas uz divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu (2), izņemot mašīnas, kas uzmontētas uz šādiem transportlīdzekļiem;
- ☐ mehāniskiem transportlīdzekļiem, kas paredzēti tikai un vienīgi sacensībām;
- ☐ gaisa, ūdens un dzelzceļa tīklu transporta līdzekļiem, izņemot mašīnas, kas uzmontētas uz šādiem transportlīdzekļiem;
- ☐ elektriskiem un elektroniskiem ražojumiem šādās jomās:
 - mājsaimniecības preces, kas paredzētas sadzīves lietojumam,
 - audiovizuāls aprīkojums,
 - informācijas tehnoloģijas iekārtas,

- parastas biroja iekārtas,
- zemsprieguma sadales ierīces un vadības ierīces,
- elektromotori;
- ☐ šādu veidu augstsprieguma elektroiekārtām:
 - sadales iekārtām un vadības mehānismiem,
 - transformatoriem.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā “**mašīnas**” nozīmē 1. panta 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētos ražojumus. **Piemēro šādas definīcijas:**

a) “**mašīnas**” ir:

- ☐ īpaša lietojuma nolūkā savienoto detaļu vai sastāvdaļu, no kurām vismaz viena kustas, kopums, kas aprīkots vai ko paredzēts aprīkot ar tādu piedziņas sistēmu, kurā netiek tieši pielietots cilvēka vai dzīvnieka spēks;
- ☐ pirmajā ievilkumā minētais kopums, kurā iztrūkst tikai tās sastāvdaļas, kas nepieciešamas, lai to nostiprinātu uz vietas vai pieslēgtu enerģijas un piedziņas avotiem;
- ☐ pirmajā un otrajā ievilkumā minētais kopums, kas gatavs uzstādīšanai un var darboties attiecīgajā stāvoklī tikai tad, ja tas ir uzstādīts uz transportlīdzekļa vai ierīkots ēkā vai konstrukcijā;
- ☐ kopumi, kuri sastāv no mašīnām, kas minētas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā, vai no g) apakšpunktā minētajām daļēji komplektētām mašīnām un kuros viena mērķa sasniegšanai mašīnas sakārto un vada tā, lai tās darbotos kā viens vesels;

- ❑ kopums, kas sastāv no kravu un/vai cilvēku celšanas nolūkā savienotām detaļām vai sastāvdaļām, no kurām vismaz viena kustas, un kā vienīgais enerģijas avots ir tieši pielikts cilvēku spēks;
- b) **“maināma iekārta”** ir ierīce, kuru pēc mašīnas vai traktora nodošanas ekspluatācijā šai mašīnai vai traktoram uzmontē pats operators, lai mainītu mašīnas vai traktora funkciju vai piešķirtu tam jaunu funkciju, ciktāl šī ierīce nav instruments;
- c) **“drošības sastāvdaļa”** ir sastāvdaļa:
 - ❑ kas paredzēta drošības funkcijas pildīšanai,
 - ❑ ko laiž tirgū neatkarīgi,
 - ❑ kuras defekts un/vai darbības traucējumi apdraud personu drošību, un kas nav nepieciešama, lai mašīna varētu darboties, vai ko var aizvietot ar parastajām sastāvdaļām, lai mašīna varētu darboties;
- d) **“celšanas palīgierīce”** ir sastāvdaļa vai ierīce, kas nav pievienota pacelēja mašīnai, ļaujot noturēt kravu, un kas atrodas starp mašīnu un kravu vai arī uz pašas kravas vai paredzēta veidot kravas sastāvdaļu, un ko tirgū laiž neatkarīgi, arī cilpas un to sastāvdaļas uzskata par celšanas palīgierīcēm;
- e) **“ķēdes, troses un pinumi”** ir ķēdes, troses un pinumi, kas projektēti un konstruēti pacelšanas nolūkā kā daļa no pacelēja mašīnām vai celšanas palīgierīcēm;
- f) **“noņemama mehāniskās transmisijas ierīce”** ir noņemama sastāvdaļa jaudas pārvadīšanai starp pašgājēju mašīnu vai traktoru un citu mašīnu, savienojot tās pie pirmā stacionāra gultņa. Kad šādu ierīci laiž tirgū kopā ar aizsargu, tā uzskatāma par vienu veselu ražojumu;

g) **“daļēji komplektēta mašīna”** ir kopums, kas gandrīz jau ir mašīna, taču pats nevar veikt konkrēto uzdevumu. **Piedziņas sistēma ir daļēji komplektēta mašīna.** Daļēji komplektēta mašīna ir paredzēta vienīgi iekļaušanai citā mašīnā vai citā daļēji komplektētā mašīnā vai iekārtā vai samontēšanai ar to, tādējādi veidojot mašīnu, uz kuru attiecas šī direktīva;

h) **“laist tirgū”** nozīmē pirmo reizi Kopienā darīt pieejamu mašīnu vai daļēji komplektētu mašīnu izplatīšanas vai lietojuma nolūkā par atlīdzību vai bez maksas;

i) **“ražotājs”** ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas projektē un/vai ražo mašīnas vai daļēji komplektētas mašīnas, uz kurām attiecas šī direktīva, un kas ir atbildīga par mašīnu vai daļēji komplektēto mašīnu atbilstību šai direktīvai saistībā ar to laišanu tirgū ar savu nosaukumu vai preču zīmi vai lietošanu pašu vajadzībām. Iepriekš noteiktā ražotāja neesamības gadījumā par ražotāju uzskatāma jebkura fiziska vai juridiska persona, kas laiž tirgū vai nodod ekspluatācijā mašīnas vai daļēji komplektētas mašīnas, uz kurām attiecas šī direktīva;

j) **“pilnvarotais pārstāvis”** ir jebkura Kopienā reģistrētā fiziska vai juridiska persona, kas no ražotāja saņēmusi rakstveida pilnvaru viņa vārdā veikt visus pienākumus un formalitātes vai kādu to daļu saistībā ar šo direktīvu;

k) **“nodošana ekspluatācijā”** ir mašīnu, uz ko attiecas šī direktīva, pirmā lietošana Kopienā šīm mašīnām paredzētajā nolūkā;

l) **“saskaņotais standarts”** ir **nesaistoša tehniskā specifikācija**, ko pieņēmusi standartizācijas iestāde, proti, **Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN), Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komiteja (CENELEC)** vai **Eiropas Telekomunikāciju standartu institūts (ETSI)**,

balstoties uz Komisijas doto uzdevumu saskaņā ar procedūrām, kuras noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu un Informācijas Sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā (1).

3. pants

Konkrētas direktīvas

Ja attiecībā uz mašīnām I pielikumā minētie apdraudējumi pilnībā vai daļēji ir konkrētāk aptverti citās Kopienas direktīvās, šo direktīvu nepiemēro vai arī pārtrauc piemērot šādām mašīnām saistībā ar minētajiem apdraudējumiem, sākot no šo citu direktīvu īstenošanas dienas.

4. pants

Tirgus uzraudzība

1. Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka mašīnu var laist tirgū un/vai nodot ekspluatācijā tikai tad, ja tā atbilst attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem un **neapdraud cilvēku** un, attiecīgos gadījumos, **mājdzīvnieku veselību un drošību**, kā arī **īpašuma drošību**, būdama pareizi uzstādīta, uzturēta un lietota tai paredzētajā nolūkā vai apstākļos, ko var pamatot paredzēt.

2. Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka **daļēji komplektētu mašīnu** var laist tirgū tikai tad, ja tā atbilst attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem.

3. Dalībvalstis izveido vai **izraugās kompetentās iestādes**, kas pārrauga mašīnu un daļēji komplektētu mašīnu atbilstību 1. un 2. punktā paredzētajiem noteikumiem.

4. Dalībvalstis ***nosaka*** 3. punktā minēto ***kompetento iestāžu uzdevumus, organizāciju un pilnvaras un informē par to***, kā arī par jebkuru turpmāku grozījumu Komisiju un pārējās dalībvalstis.

5. pants

Laišana tirgū un nodošana ekspluatācijā

1. Pirms mašīnas laišanas tirgū un/vai nodošanas ekspluatācijā ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis:

a) nodrošina, ka tā atbilst attiecīgajām I pielikumā minētajām būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību;

b) nodrošina VII pielikuma A daļā minētās tehniskās dokumentācijas pieejamību;

c) jo īpaši sniedz nepieciešamo informāciju, piemēram, instrukcijas;

d) veic attiecīgās atbilstības novērtēšanas procedūras saskaņā ar 12. pantu;

e) sastāda EK atbilstības deklarāciju saskaņā ar II pielikuma 1. daļas A iedaļu un nodrošina, lai tā būtu pievienota mašīnai;

f) piestiprina *CE* marķējumu saskaņā ar 16. pantu.

2. Pirms daļēji komplektētas mašīnas laišanas tirgū ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis nodrošina, lai būtu izpildīta 13. pantā minētā procedūra.

3. Šīs direktīvas 12. pantā minētās procedūras nolūkā ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja rīcībā ir nepieciešamie līdzekļi vai arī viņiem ir pieejami šādi līdzekļi, lai nodrošinātu to, ka mašīna atbilst I pielikumā noteiktajām būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

4. Ja uz mašīnu saistībā ar citiem aspektiem attiecas arī citas direktīvas, kas paredz *CE* marķējuma piestiprināšanu, šis marķējums norāda, ka mašīna atbilst arī minēto citu direktīvu noteikumiem.

Tomēr gadījumos, kad viena vai vairākas minētās direktīvas ļauj ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim pārejas laikā izvēlēties piemērojamo sistēmu, *CE* marķējums norāda uz atbilstību tikai tiem direktīvu noteikumiem, ko piemēro ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis. EK atbilstības deklarācijā norāda plašāku informāciju par piemērotajām direktīvām, kā publicēts ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***.

6. pants

Brīva aprīte

1. Dalībvalstis neaizliedz, neierobežo vai nekavē to mašīnu laišanu tirgū un/vai nodošanu ekspluatācijā savā teritorijā, kas atbilst šai direktīvai.

2. Dalībvalstis neaizliedz, neierobežo vai nekavē daļēji komplektēto mašīnu laišanu tirgū un/vai nodošanu ekspluatācijā, ja ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis sniedz II pielikuma 1. daļas B iedaļā minēto iekļaušanas deklarāciju, norādot, ka tās ir iekļaujamas mašīnās vai samontējamas ar citām daļēji komplektētām mašīnām, lai veidotu mašīnas.

3. Tirdzniecības izstādēs, izstādēs, demonstrācijās u.tml. dalībvalstis nekavē tādu mašīnu vai daļēji komplektētu mašīnu eksponēšanu, kas neatbilst šai direktīvai, ar noteikumu, ka redzama zīme skaidri norāda uz to, ka šī mašīna neatbilst šai direktīvai un nebūs pieejama līdz brīdim, kad panāks tās atbilstību šai direktīvai. Turklāt šādu neatbilstīgu mašīnu vai daļēji komplektētu mašīnu demonstrāciju laikā ievēro atbilstīgus drošības pasākumus, lai nodrošinātu cilvēku aizsardzību.

7. pants

Atbilstības prezumpcija un saskaņotie standarti

1. Dalībvalstis uzskata, ka mašīnas ar *CE* marķējumu un pievienotu EK atbilstības deklarāciju, kuras saturs noteikts II pielikuma 1. daļas A iedaļā, atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

2. Mašīnas, kas ražotas saskaņā ar saskaņoto standartu, atsaucēs, uz kuru ir publicētas ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***, uzskatāmas par tādām, kas atbilst šādā saskaņotajā standartā ietvertajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

3. Komisija publicē atsaucēs uz saskaņotajiem standartiem ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***.

4. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, lai sociālajiem partneriem dotu iespēju valsts līmenī ietekmēt saskaņoto standartu sagatavošanas un uzraudzības procesu.

9.6.2006. LV Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis L 157/29

8. pants

Konkrēti pasākumi

1. Komisija saskaņā ar 22. panta 3. punktā minēto procedūru var veikt jebkādu piemērotu pasākumu, lai īstenotu noteikumus attiecībā uz šādiem jautājumiem:

a) V pielikumā esošā drošības sastāvdaļu indikatīva saraksta, kas minēts 2. panta c) apakšpunktā, atjaunināšana;

b) 9. pantā minēto mašīnu laišanas tirgū ierobežošana.

2. Komisija saskaņā ar 22. panta 2. punktā minēto procedūru var veikt jebkādu piemērotu pasākumu saistībā ar šīs direktīvas īstenošanu un praktisko piemērošanu, tostarp pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu dalībvalstu sadarbību savā starpā un ar Komisiju atbilstīgi 19. panta 1. punktam.

9. pants

Konkrēti pasākumi attiecībā uz iespējami bīstamām mašīnām

1. Ja saskaņā ar 10. pantā minēto procedūru Komisija uzskata, ka saskaņotais standarts pilnībā neapmierina tās būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, kas tajā ietvertas un ir noteiktas I pielikumā,

Komisija saskaņā ar šā panta 3. punktu var paredzēt pasākumus, pieprasot dalībvalstīm aizliegt vai ierobežot tādu mašīnu laišanu tirgū, kuru tehniskie raksturlielumi attiecīgā standarta trūkumu dēļ izraisa risku, vai attiecināt uz šādām mašīnām īpašus nosacījumus. Ja saskaņā ar 11. pantā minēto procedūru Komisija uzskata, ka dalībvalsts veiktais pasākums ir pamatots, Komisija saskaņā ar šā panta 3. punktu var paredzēt pasākumus, pieprasot dalībvalstīm aizliegt vai ierobežot tādu mašīnu laišanu tirgū, kuru tehniskie raksturlielumi izraisa tādu pašu risku, vai attiecināt uz šādām mašīnām īpašus nosacījumus.

2. Jebkura dalībvalsts var pieprasīt Komisijai apsvērt nepieciešamību paredzēt 1. punktā minētos pasākumus.

3. Šā panta 1. punktā minētajos gadījumos Komisija apspriežas ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām pusēm, norādot pasākumus, kādus tā paredz veikt, lai Kopienas līmenī cilvēku veselības un drošības augstu aizsardzības līmeni.

10. pants

Saskaņotā standarta apstrīdēšanas procedūra

Ja dalībvalsts vai Komisija uzskata, ka saskaņotais standarts pilnībā neatbilst būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, kas tajā ietvertas un noteiktas I pielikumā, Komisija vai dalībvalsts jautājumu iesniedz komitejā, to attiecīgi pamatojot. Komiteja bez kavēšanās sniedz savu atzinumu. Ņemot vērā komitejas atzinumu, Komisija nolemj publicēt, nepublicēt, publicēt ar ierobežojumu, saglabāt, saglabāt ar ierobežojumu vai atsaukt atsaucē uz attiecīgo saskaņoto standartu ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***.

11. pants

Drošības klauzula

1. Ja dalībvalsts konstatē, ka mašīnas, uz ko attiecas šī direktīva, kam ***piestiprināts CE marķējums un pievienota EK atbilstības deklarācija un ko lieto saskaņā ar tām paredzēto nolūku vai apstākļos***, kurus var pamatoti paredzēt, var apdraudēt cilvēku un, attiecīgajos gadījumos, mājdzīvnieku veselību un drošību vai īpašuma drošību, tā veic visus attiecīgos pasākumus, lai izņemtu šādas mašīnas no tirgus, aizliegtu šādu mašīnu laišanu tirgū un/vai nodošanu ekspluatācijā vai ierobežotu to brīvu apriti.

2. Dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par jebkādu šādu pasākumu, norādot sava lēmuma iemeslus un jo īpaši to, vai neatbilstība radusies šādu iemeslu dēļ:

- a) šīs direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto būtisko prasību neievērošana;
- b) šīs direktīvas 7. panta 2. punktā minēto saskaņoto standartu nepareiza piemērošana;

c) trūkumi pašos 7. panta 2. punktā minētajos saskaņotajos standartos.

3. Komisija bez kavēšanās uzsāk apspriešanos ar iesaistītajām pusēm. Pēc šīs apspriešanās Komisija apsver, vai dalībvalsts pieņemtie pasākumi ir pamatoti, un savu lēmumu tā dara zināmu dalībvalstij, kas izrādījusi iniciatīvu, kā arī pārējām dalībvalstīm un ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim.

4. Ja 1. punktā minētie pasākumi pamatoti ar trūkumu saskaņotajos standartos un ja dalībvalsts, kas ierosinājusi pasākumus, paliek pie savas nostājas, Komisija vai dalībvalsts ierosina 10. pantā minēto procedūru.

5. Ja mašīnas neatbilst prasībām un tām ir *CE* marķējums, atbildīgā dalībvalsts veic attiecīgu darbību pret personu, kura šādu marķējumu piestiprinājusi, un informē par to Komisiju. Komisija attiecīgi informē pārējās dalībvalstis.

6. Komisija nodrošina to, lai dalībvalstis būtu informētas par procedūras norisi un iznākumu.

12. pants

Procedūras mašīnu atbilstības novērtēšanai

1. Lai apliecinātu mašīnu atbilstību šīs direktīvas noteikumiem, ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis piemēro vienu no procedūrām, kas paredzētas atbilstības novērtēšanai un aprakstītas 2., 3. un 4. punktā.

2. Ja mašīnas nav minētas IV pielikumā, ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis piemēro procedūru atbilstības novērtēšanai ar iekšējām pārbaudēm mašīnu ražotnē atbilstīgi VIII pielikumam.

3. Ja mašīnas ir minētas IV pielikumā un ražotas atbilstīgi 7. panta 2. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem un ja šie standarti ietver

visas attiecīgās būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis piemēro vienu no šādām procedūrām:

a) procedūra atbilstības novērtēšanai ar iekšējām pārbaudēm mašīnu ražotnē atbilstīgi VIII pielikumam;

b) EK tipa pārbaudes procedūra atbilstīgi IX pielikumam un iekšējās pārbaudes mašīnu ražotnē atbilstīgi VIII pielikuma 3. punktam;

c) pilnīga kvalitātes nodrošināšanas procedūra atbilstīgi X pielikumam.

4. Ja mašīnas ir minētas IV pielikumā un nav ražotas atbilstīgi 7. panta 2. punktā minētajiem saskaņotajiem standartiem vai ražotas tikai daļēji atbilstīgi šiem standartiem, vai ja saskaņotie standarti neietver visas attiecīgās būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, vai ja attiecībā uz konkrētajām mašīnām saskaņotu standartu nav, ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis piemēro vienu no šādām procedūrām:

a) EK tipa pārbaudes procedūra un iekšējās pārbaudes mašīnu ražotnē;

b) pilnīga kvalitātes nodrošināšanas procedūra.

13. pants

Procedūra attiecībā uz daļēji komplektētām mašīnām

1. Daļēji komplektētu mašīnu ražotājs vai viņa pilnvarotais pārstāvis pirms šādu mašīnu laišanas tirgū nodrošina to, lai:

a) būtu sagatavota attiecīgā tehniskā dokumentācija, kas aprakstīta VII pielikuma B daļā;

b) būtu sagatavotas montāžas instrukcijas, kas aprakstītas VI pielikumā;

c) būtu sastādīta iekļaušanas deklarācija, kas aprakstīta II pielikuma 1. daļas B iedaļā.

2. Daļēji komplektētām mašīnām pievieno montāžas instrukcijas un iekļaušanas deklarāciju līdz laikam, kad tās ir iekļautas galīgajā mašīnā, pēc tām veidojot minēto mašīnu tehniskās dokumentācijas daļu.

14. pants

Pilnvarotās iestādes

1. Dalībvalstis informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par iestādēm, kuras tās iecēlušas atbilstības novērtēšanas veikšanai attiecībā uz mašīnu laišanu tirgū, kā minēts 12. panta 3. un 4. punktā, norādot konkrētās atbilstības novērtēšanas procedūras un mašīnu kategorijas, kādām šīs iestādes ieceltas, kā arī tām Komisijas iepriekš piešķirtos identifikācijas numurus.

Dalībvalstis paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm par jebkādiem turpmākiem grozījumiem.

2. Dalībvalstis nodrošina to, lai pilnvaroto iestāžu darbību regulāri uzraudzītu, pārbaudot, vai tās vienmēr atbilst XI pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Pilnvarotā iestāde pēc pieprasījuma sniedz visu attiecīgo informāciju, tostarp budžeta dokumentus, lai dotu dalībvalstīm iespēju nodrošināt to, ka XI pielikuma prasības tiek ievērotas.

3. Dalībvalstis piemēro XI pielikumā noteiktos kritērijus, novērtējot iestādes, kuras jāpilnvaro, un iestādes, kuras jau ir pilnvarotas.

4. Informācijas nolūkā Komisija publicē **Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī** pilnvaroto iestāžu un to identifikācijas numuru, kā arī uzdevumu, kam tās pilnvarotas, sarakstu. Komisija nodrošina šāda saraksta atjaunināšanu.

5. Iestādes, kuras atbilst novērtēšanas kritērijiem, kas noteikti attiecīgajos saskaņotajos standartos, par kurām atsaucies publicē ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***, uzskatāmas par atbilstīgām minētajiem kritērijiem.

6. Ja pilnvarotā iestāde konstatē, ka ražotājs neievēro vai vairs neievēro attiecīgās šīs direktīvas prasības vai ka EK tipa pārbaudes sertifikātu vai kvalitātes nodrošināšanas sistēmas apstiprinājumu nevar izsniegt, tā, ievērojot proporcionalitātes principu, aptur vai anulē izsniegto sertifikātu vai apstiprinājumu vai nosaka ierobežojumus attiecībā uz to, sniedzot detalizētu pamatojumu, ja vien ražotājs nenodrošina atbilstību šādām prasībām, ieviešot attiecīgus korektīvus pasākumus.

Sertifikāta vai apstiprinājuma apturēšanas vai anulēšanas gadījumā vai gadījumā, kad attiecībā uz sertifikātu vai apstiprinājumu noteikts ierobežojums, vai gadījumos, kad var izrādīties nepieciešama kompetentās iestādes iejaukšanās, pilnvarotā iestāde informē par to kompetento iestādi saskaņā ar 4. pantu.

Dalībvalsts bez kavēšanās informē pārējās dalībvalstis un Komisiju. Ir pieejama apelācijas procedūra.

7. Komisija paredz pieredzes apmaiņas organizēšanu starp iestādēm, kuras ir atbildīgas par pilnvaroto iestāžu iecelšanu, pilnvarošanu un uzraudzību dalībvalstīs, un pilnvarotajām iestādēm, lai koordinētu šīs direktīvas vienādu piemērošanu.

8. Dalībvalsts, kas pilnvarojusi iestādi, nekavējoties atsauc šādu pilnvarojumu, ja tā konstatē:

- a) ka iestāde vairs neatbilst XI pielikumā noteiktajiem kritērijiem;
- b) vai ka iestāde savu pienākumu izpildē pieļauj nopietnus trūkumus.

Dalībvalsts attiecīgi nekavējoties informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

15. pants

Mašīnu uzstādīšana un lietošana

Šī direktīva neietekmē dalībvalstu tiesības noteikt, pienācīgi ievērojot Kopienas tiesību aktus, tādas prasības, kādas tās var uzskatīt par nepieciešamām, lai nodrošinātu, ka personas, un jo īpaši darba ņēmēji, lietojot mašīnas, ir aizsargāti, ar noteikumu, ka tas nenozīmē šo mašīnu modificēšanu tādā veidā, kas nav norādīts šajā direktīvā.

16. pants

CE marķējums

1. *CE* atbilstības marķējums sastāv no lielajiem sākumburtiem “CE”, kā parādīts III pielikumā.
2. *CE* marķējumu mašīnai piestiprina redzamā vietā, tas ir skaidri salasāms un neizdzēšams atbilstīgi III pielikumam.
3. Mašīnas aizliegts marķēt ar marķējumiem, zīmēm un uzrakstiem, ko trešās personas var sajaukt ar *CE* marķējumu pēc nozīmes vai formas, vai abiem. Uz mašīnām drīkst likt jebkuru citu marķējumu, ja tas nemazina *CE* marķējuma redzamību, salasāmību un nozīmi.

17. pants

Marķējuma neatbilstība

1. Dalībvalstis šādu marķējumu uzskata par neatbilstīgu:
 - a) *CE* marķējuma piestiprināšana saskaņā ar šo direktīvu ražojumiem, uz ko neattiecas šī direktīva;

b) *CE* marķējuma trūkums un/vai *EK* atbilstības deklarācijas trūkums mašīnai;

c) cita marķējuma, kas nav *CE* marķējums un ir aizliegts saskaņā ar 16. panta 3. punktu, piestiprināšana mašīnai.

2. Ja dalībvalsts konstatē, ka marķējums neatbilst šīs direktīvas attiecīgajiem noteikumiem, ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja pienākums ir nodrošināt ražojuma atbilstību un izbeigt pārkāpumu saskaņā ar dalībvalsts paredzētiem nosacījumiem.

3. Ja neatbilstību nenovērš, dalībvalsts veic visus attiecīgos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu attiecīgā ražojuma laišanu tirgū vai nodrošinātu tā izņemšanu no tirgus saskaņā ar 11. pantā noteikto procedūru.

18. pants

Konfidencialitāte

1. Neskarot spēkā esošos valsts noteikumus un praksi konfidencialitātes jomā, dalībvalstis nodrošina to, lai visām attiecīgajām pusēm un personām, ko skar šīs direktīvas piemērošana, ir pienākums ievērot konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, kas iegūta to uzdevumu izpildes gaitā.

Precizējot par konfidencialiem uzskata komercnoslēpumus, dienesta noslēpumus un uzņēmējdarbības noslēpumus, ja vien šādas informācijas izpaušana nav nepieciešama, lai aizsargātu cilvēku veselību un drošību.

2. Šā panta 1. punkta noteikumi neietekmē dalībvalstu un pilnvaroto iestāžu pienākumus attiecībā uz abpusēju informācijas apmaiņu un brīdinājumu izdošanu.

3. Jebkurus saskaņā ar 9. un 11. pantu pieņemtos dalībvalstu un Komisijas lēmumus publicē.

19. pants

Sadarbība dalībvalstu starpā

1. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 4. panta 3. punktā minētās kompetentās iestādes sadarbojas savā starpā un ar Komisiju un nodod viena otrai informāciju, kas nepieciešama šīs direktīvas vienādei piemērošanai.

2. Komisija nodrošina pieredzes apmaiņas organizēšanu to kompetento iestāžu starpā, kas ir atbildīgas par tirgus uzraudzību, lai koordinētu šīs direktīvas vienādu piemērošanu.

20. pants

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Jebkuru pasākumu, ko veic saskaņā ar šo direktīvu un ar ko ierobežo jebkuru šajā direktīvā aptvertu mašīnu laišanu tirgū un/vai nodošanu ekspluatācijā, precīzi pamato.

Par tādu pasākumu pēc iespējas ātrāk paziņo ieinteresētajai pusei, kuru vienlaikus informē par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kādi tai ir saskaņā ar attiecīgajā dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, un par termiņiem, kas jāievēro attiecībā uz šādiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

21. pants

Informācijas izplatīšana

Komisija veic vajadzīgos pasākumus, lai būtu pieejama visa attiecīgā informācija saistībā ar šīs direktīvas īstenošanu.

22. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja, turpmāk — “Komiteja”.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu. Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais laika posms ir trīs mēneši.
4. Komiteja pieņem savu reglamentu.

23. pants

Sankcijas

Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, ko piemēro par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu sankciju īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis dara zināmus šos noteikumus Komisijai līdz 2008. gada 29. jūnijam un paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas ietekmē šos noteikumus.

24. pants

Direktīvas 95/16/EK grozījumi

Direktīvu 95/16/EK groza šādi:

- 1) Direktīvas 1. pantā 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:
2. šajā direktīvā “lifts” ir pacelšanas ierīce, kas apkalpo noteiktus līmeņus un kam ir kabīne, kura pārvietojas pa vadsliedēm, kas ir stingras,

novietotas vairāk nekā 15 grādu leņķī attiecībā pret horizontāli, un kura paredzēta, lai transportētu cilvēkus, cilvēkus un kravas, tikai kravas;

3. šī direktīva neattiecas uz:

- ☐ pacelšanas ierīcēm, kuru ātrums nepārsniedz 0,15 m/s;
- ☐ būvlaukumā pacēlājiem, trošu ceļiem, tostarp trošu dzelzceļiem;
- ☐ liftiem, kas īpaši projektēti un ražoti militārām vai policijas vajadzībām;
- ☐ pacelšanas ierīcēm, kas ierīkotas transportlīdzekļos;
- ☐ zobstieņa un zobrata tipa pacēlājiem, eskalatoriem un mehāniskajiem celiņiem.

25. pants

Atcelšana

Ar šo atceļ Direktīvu 98/37/EK. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās jālasa saskaņā ar korelācijas tabulu XII pielikumā.

26. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstis pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2008. gada 29. jūnijam. Tās nekavējoties informē Komisiju par tiem. Dalībvalstis piemēro šos noteikumus no 2009. gada 29. decembra. Kad dalībvalstis pieņem šos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka to, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, kopā ar tabulu, kas parāda, kā šīs direktīvas noteikumi atbilst pieņemtajiem valsts noteikumiem.

27. pants

Atkāpe

Līdz 2011. gada 29. jūnijam dalībvalstis var atļaut laist tirgū un nodot ekspluatācijā pārnēsājamās nostiprināšanas un triecienspēka mašīnas, kas darbojas ar patronām un kas atbilst šīs direktīvas pieņemšanas brīdī spēkā esošajiem valsts noteikumiem.

28. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas

Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

29. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm. Strasbūrā, 2006. gada 17. maijā.

1.7. INFORMĀCIJA

1.7.1. Informācija un brīdinājumi uz mašīnas

Informāciju un brīdinājumus uz mašīnas vēlams sniegt viegli saprotamu simbolu vai piktogrammu veidā. Jebkāda rakstveida vai mutiskā informācija un brīdinājumi jāizsaka oficiālajā(ās) Kopienas valodā(ās), ko saskaņā ar Līgumu var noteikt dalībvalsts, kurā mašīna laista tirgū un/vai nodota ekspluatācijā, un pēc pieprasījuma tiem var pievienot versijas

jebkurā(ās) citā(ās) oficiālajā(ās) Kopienas valodā(ās), ko saprot operators.

1.7.1.1. Informācija un informācijas ierīces

Mašīnas vadīšanai vajadzīga informācija jāsniedz tā, lai tā būtu nepārprotama un viegli saprotama.

Tā nedrīkst būt pārmērīga, lai nepārslogotu operatoru.

Vizuāliem ekrāniem vai citiem interaktīviem līdzekļiem, kas nodrošina informācijas apmaiņu starp operatoru un mašīnu, jābūt viegli saprotamiem un viegli lietojamiem.

1.7.1.2. Brīdinājuma ierīces

Ja neuzraudzītas mašīnas nepareiza darbība var apdraudēt apdraudējumam pakļauto personu veselību un drošību, mašīna jāaprīko ar attiecīgiem akustiskiem vai gaismas brīdinājuma signāliem.

Ja mašīna ir aprīkota ar brīdinājuma ierīcēm, tām jābūt nepārprotamām un viegli uztveramām. Operatoram jābūt līdzekļiem šo brīdinājuma ierīču pārbaudei jebkurā laikā.

Jāievēro īpašo Kopienas direktīvu prasības attiecībā uz krāsām un drošības signāliem.

1.7.2. *Brīdinājums par nenovērsto risku*

Ja, neraugoties uz veiktajiem projektēšanas pasākumiem drošības jomā, drošības pasākumiem un papildu aizsargpasākumiem, risks nav novērsts, jānodrošina nepieciešamie brīdinājumi, tostarp brīdināšanas ierīces.

1.7.3. *Mašīnas marķējums*

Visas mašīnas jāmarķē, redzami, salasāmi un neizdzēšami norādot

vismaz šādus datus:

- ☐ ražotāja un, ja nepieciešams, viņa pilnvarotā pārstāvja uzņēmuma nosaukums un pilna adrese;
- ☐ mašīnas apzīmējums;
- ☐ CE marķējums (skatīt III pielikumu);
- ☐ sērijas vai tipa apzīmējums;
- ☐ sērijas numurs, ja tāds ir;
- ☐ izlaides gads, t. i., gads, kurā pabeigts ražošanas process.

Aizliegts priekšlaicīgi vai arī ar atpakaļejošu datumu datēt mašīnu, kad tai piestiprina **CE marķējumu**.

Turklāt uz mašīnas attiecīgi jānorāda, ja tā projektēta un konstruēta lietošanai sprādzienbīstamā vidē.

Uz mašīnas jānorāda arī visa informācija, kas attiecas uz tās tipu un ir būtiska saistībā ar lietošanas drošību. Uz šādu informāciju attiecas 1.7.1. iedaļā minētā prasība.

Ja ekspluatācijas laikā mašīnas daļa jāceļ ar pacelšanas iekārtu, šīs daļas masa jānorāda salasāmi, neizdzēšami un nepārprotami.

1.7.4. **Instrukcijas**

Visām mašīnām jābūt līdzī instruktijām tās dalībvalsts oficiālajā(ās) Kopienas valodā(ās), kurā mašīnas laiž tirgū un/vai nodod ekspluatācijā.

Instrukcijām, kas pievienotas mašīnām, jābūt vai nu **“Instrukcijām oriģinālvalodā”** vai “Instrukciju tulkojumam no oriģinālvalodas”, kādā gadījumā tulkojumam jāpievieno instrukcijas oriģinālvalodā.

Atkāpjoties no šīs prasības, apkopes instrukcijas, kas paredzētas ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja pilnvarotā specializētā personāla

lietošanai, drīkst sastādīt tikai vienā no Kopienas valodām, kuru saprot šis specializētais personāls. Instrukcijas jā sastāda saskaņā ar turpmāk izklāstītajiem principiem.

1.7.4.1. Instrukciju sastādīšanas vispārējie principi

a) Instrukcijas jā sastāda **vienā vai vairākās oficiālajās Kopienas valodās**. Ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja pārbaudītajā valodas versijā (ās) jāparādās vārdiem “Instrukcijas oriģinālvalodā”.

b) Ja **“Instrukcijas oriģinālvalodā”** nav nevienā no tās valsts oficiālajām valodām, kurā mašīnu lieto, ražotājam vai viņa pilnvarotajam pārstāvim, vai personai, kas ieved mašīnu attiecīgās valodas teritorijā, jānodrošina tulkojums šajā(ās) valodā(ās). Tulkojumos jābūt minētiem vārdiem **“Instrukciju tulkojums no oriģinālvalodas”**.

c) Instrukciju saturā jāietver ne tikai paredzama mašīnas lietojuma apraksts, bet jāņem vērā arī jebkurš tās pamatoti paredzams nepareizs lietojums.

d) Gadījumā, ja mašīna paredzēta neprofesionālu operatoru lietojumam, lietošanas instrukcijas redakcijai un salikumam jābūt tādām, kurā ņemts vērā vispārējais izglītības līmenis un uztveres spējas, kādas var pamatoti sagaidīt no šādiem operatoriem.

1.7.4.2. Instrukciju saturs

Katrā instrukciju rokasgrāmatā jābūt **pēc iespējas vismaz šādai informācijai:**

a) ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja **uzņēmuma nosaukums un pilna adrese;**

b) **mašīnas apzīmējums**, kā marķēts uz pašas mašīnas, izņemot sērijas numuru (skatīt 1.7.3. iedaļu);

c) **EK atbilstības deklarācija** vai dokuments, kurā izklāstīts EK atbilstības deklarācijas saturs, norādot datus par mašīnu, kuros nav obligāti iekļaut sērijas numuru un parakstu;

d) vispārīgs **mašīnas apraksts**;

e) rasējumi, diagrammas, apraksti un paskaidrojumi, kas nepieciešami mašīnas lietošanai, apkopei un darbības pārbaudei;

f) tās (to) darba vietas(u) apraksts, kurā(ās) strādās operatori;

g) mašīnai paredzētā lietojuma apraksts;

h) brīdinājumi attiecībā uz veidiem, kā mašīnu nevajadzētu lietot, kas, kā pieredze rāda, varētu notikt;

i) montāžas, uzstādīšanas un pieslēgšanas instrukcijas, tostarp rasējumi, diagrammas un stiprinājuma līdzekļi, kā arī šasijas vai konstrukcijas apzīmējums, uz kādas mašīna jāuzmontē;

j) instrukcijas attiecībā uz uzstādīšanu un montāžu, lai samazinātu troksni un vibrāciju;

k) instrukcijas par mašīnas nodošanu ekspluatācijā un lietošanu un, ja nepieciešams, instrukcijas attiecībā uz operatoru apmācību;

l) informācija par nenovērsto risku, kas saglabājas, neraugoties uz pamatotajiem projektēšanas pasākumiem drošības jomā un veiktajiem drošības pasākumiem un papildu aizsargpasākumiem;

m) instrukcijas par aizsargpasākumiem, kas jāveic lietotājam, nepieciešamības gadījumā ietverot arī informāciju par nepieciešamiem individuālās aizsardzības līdzekļiem;

n) to instrumentu būtiskie parametri, kurus iespējams uzstādīt mašīnā;

o) apstākļi, kādos mašīna atbilst stabilitātes prasībām lietošanas, transportēšanas, montāžas, demontāžas, dīkstāves, testēšanas laikā un kad tā paredzami nav lietojama;

p) instrukcijas, lai nodrošinātu mašīnas drošas transportēšanas, pārkraušanas un uzglabāšanas darbības, norādot mašīnas un tās dažādu daļu, kuras parasti transportē atsevišķi, svaru;

q) darbības metode, kas jāievēro nelaimes gadījumā vai tad, kad mašīna salūzusi; ja iespējama tās aizbloķēšana, tad darbības metode, kas jāievēro, lai būtu iespējams iekārtu droši atbloķēt;

r) to noregulēšanas un apkopes darbību apraksts, kas jāveic lietotājam, kā arī tie profilakses pasākumi mašīnas apkopē, kas jāievēro;

s) instrukcijas, kas izstrādātas, lai dotu iespēju droši veikt regulēšanu un apkopi, tostarp par aizsardzības pasākumiem, kādi veicami šo darbību laikā;

t) lietojamo rezerves daļu specifikācijas, ja tās ietekmē operatoru veselību un drošību;

u) šāda informācija par to trokšņu emisiju, kas izplatās pa gaisu:

- ☐ vidējais A novērtējuma skaņas spiediena līmenis darba vietās, ja tas pārsniedz 70 dB(A); ja tā līmenis nepārsniedz 70 dB(A), šis fakts jānorāda;
- ☐ maksimālā C novērtējuma emitētā skaņas spiediena vērtība darba vietās, ja tā pārsniedz 63 Pa (130 dB attiecībā pret 20 μ Pa);
- ☐ mašīnas radītās A novērtējuma skaņas stipruma līmenis darba vietās, ja vidējais A novērtējuma skaņas spiediena līmenis darba vietās pārsniedz 80 dB(A).

Šīm vērtībām jābūt vai nu faktiski izmērītajām attiecībā uz konkrēto mašīnu, vai arī noteiktajām vērtībām, pamatojoties uz mērījumiem, kādi veikti attiecībā uz tehniski salīdzināmām mašīnām, kas pārstāv ražojamās mašīnas veidu. Ja mašīna ir īpaši liela, vidējā **A novērtējuma skaņas spiediena līmeņa vietā** iespējams norādīt **vidējā A novērtējuma emitētā skaņas spiediena līmeni** noteiktās vietās ap mašīnu.

Ja nepiemēro saskaņotos standartus, skaņas līmenis jāmēra ar mašīnai vispiemērotāko metodi. Kad norāda skaņas emisijas vērtības, jāprecizē jebkuras nenoteiktības attiecībā uz šīm vērtībām. Jānorāda mašīnas lietošanas nosacījumi mērīšanas laikā un mērīšanas metodes. Ja darba vieta(as) nav noteikta(as) vai tās nevar noteikt, vidējais A novērtējuma skaņas spiediena līmenis jāmēra 1 metra attālumā no mašīnas virsmas un 1,60 metru augstumā no grīdas vai pieejas platformas. Jānorāda maksimālā skaņas spiediena vieta un vērtība.

Ja īpašās Kopienas direktīvas paredz citas prasības attiecībā uz skaņas spiediena līmeņu vai skaņas jaudas līmeņu mērīšanu, jāpiemēro šādas direktīvas, un attiecīgie šīs iedaļas noteikumi nav jāpiemēro.

Deklarācijas

1. SATURS

A. Mašīnu EK atbilstības deklarācija

Šī deklarācija un tās tulkojumi jā sastāda saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kā instrukcijas (skatīt I pielikuma 1.7.4.1. iedaļas a) un b) apakšpunktu), un tai jābūt rakstītai mašīnrakstā vai rokrakstā ar drukātiem burtiem. Šī deklarācija attiecas uz mašīnām tikai un vienīgi tajā stāvoklī, kādā tās laistas tirgū, un neattiecas uz sastāvdaļām, ko pievieno, un/vai darbības, ko veic vēlāk gala lietotājs.

EK atbilstības deklarācijā jāiekļauj šādas ziņas:

- 1) ražotāja un nepieciešamības gadījumā viņa pilnvarotā pārstāvja sabiedrības nosaukums un pilna adrese;
- 2) tās personas vārds un adrese, kura pilnvarota sastādīt tehnisko lietu un kurai jābūt reģistrētai Kopienā;
- 3) mašīnas apraksts un identifikācijas dati, tostarp vispārējs nosaukums, funkcija, modelis, tips, sērijas numurs un komerciālais nosaukums;
- 4) teikums, kurā skaidri un nepārprotami deklarē, ka mašīna atbilst visiem attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem, un, ja nepieciešams, līdzīgs teikums, kurā deklarē atbilstību citām direktīvām un/vai attiecīgajiem noteikumiem, kuriem mašīna atbilst. Šīm atsaucēm jābūt atsaucēm uz tekstiem, kas publicēti ***Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī***;
- 5) ja vajadzīgs, tās pilnvarotās iestādes nosaukums, adrese un identifikācijas numurs, kura veikusi IX pielikumā minēto EK tipa pārbaudi, un EK tipa pārbaudes sertifikāta numurs;
- 6) ja vajadzīgs, tās pilnvarotās iestādes nosaukums, adrese un identifikācijas numurs, kura apstiprinājusi pilnīgu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kas minēta X pielikumā;
- 7) ja vajadzīgs, norāde uz lietotajiem saskaņotajiem standartiem, kā minēts 7. panta 2. punktā;
- 8) ja vajadzīgs, norāde uz citiem lietotajiem tehniskajiem standartiem un specifikācijām;
- 9) deklarācijas sastādīšanas vieta un datums;

10) ziņas par personu, kas ir tiesīga sastādīt deklarāciju ražotāja vai viņa pilnvaroto pārstāvju vārdā, un tās paraksts.

B. Daļēji komplektētas mašīnas iekļaušanas deklarācija

Šī deklarācija un tās tulkojumi jāsastāda saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kā instrukcijas (skatīt I pielikuma 1.7.4.1. iedaļas a) un b) apakšpunktu), un tai jābūt rakstītai mašīnrakstā vai rokrakstā ar drukātiem burtiem. Iekļaušanas deklarācijā jāiekļauj šādas ziņas:

1) daļēji komplektēto mašīnu ražotāja un nepieciešamības gadījumā viņa pilnvarotā pārstāvja sabiedrības nosaukums un adrese;

2) tās personas vārds un adrese, kura pilnvarota sagatavot attiecīgo tehnisko dokumentāciju un kurai jābūt reģistrētai Kopienā;

3) daļēji komplektētās mašīnas apraksts un identifikācijas dati, tostarp vispārējs nosaukums, funkcija, modelis, tips, sērijas numurs un komercnosaukums;

4) teikums, kurā deklarē, kuri šīs direktīvas būtiskie noteikumi ir piemēroti un ievēroti, un to, ka saskaņā ar VII pielikuma B daļu ir sastādīta attiecīga tehniskā dokumentācija, un, ja nepieciešams, teikums, kurā deklarē daļēji komplektēto mašīnu atbilstību citām attiecīgajām direktīvām. Šīm atsaucēm jābūt atsaucēm uz tekstiem, kas publicēti **Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī**;

5) apņemšanās pēc valsts iestāžu pamatota pieprasījuma pārsūtīt attiecīgo informāciju par daļēji komplektētām mašīnām. Tas sevī ietver arī informācijas nodošanas metodi un neskar daļēji komplektēto mašīnu ražotāja intelektuālā īpašuma tiesības;

6) paziņojums, ka daļēji komplektēto mašīnu nedrīkst nodot ekspluatācijā, kamēr attiecībā uz galīgu mašīnu, kurā šī daļēji komplektētā mašīna ir ietverama, nav izdota deklarācija par tās atbilstību šīs direktīvas noteikumiem, ja tas nepieciešams;

7) deklarācijas sastādīšanas vieta un datums;

8) ziņas par personu, kas ir tiesīga sastādīt deklarāciju ražotāja vai viņa pilnvaroto pārstāvju vārdā, un tās paraksts.

A. Mašīnu tehniskā lieta (fails)

Šajā daļā raksturota tehniskās lietas sastādīšanas procedūra. Tehniskajai lietai jāapliecina, ka mašīna atbilst direktīvas prasībām. Tajā jāietver šādam novērtējumam nepieciešamajā apmērā vajadzīgā informācija par mašīnas konstrukciju, ražošanu un darbību.

Tehniskā lieta jā sastāda vienā vai vairākās Kopienas oficiālajās valodās, izņemot instrukcijas attiecībā uz mašīnu, kam piemēro I pielikuma 1.7.4.1 iedaļas īpašos noteikumus.

1. Tehniskajā lietā jāietver šādas ziņas:

a) konstrukcijas lieta, kurā ietverts:

- ☐ mašīnas vispārīgs apraksts;
- ☐ visaptverošs mašīnas rasējums un vadības slēgumu rasējumi, kā arī attiecīgie apraksti un paskaidrojumi, kādi nepieciešami, lai saprastu mašīnas darbību;
- ☐ pilnībā detalizēti rasējumi, kam pievienotas jebkādas aprēķinu piezīmes, testu rezultāti, sertifikāti u. tml., kas nepieciešami, lai pārbaudītu mašīnas atbilstību būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību;

- ☐ dokumentācija par risku novērtējumu, kurā atspoguļota ievērotā procedūra, tostarp:

a₁) būtisko prasību saraksts attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību, ko piemēro konkrētajai mašīnai,

a₂) to aizsardzības pasākumu apraksts, kas ieviesti, lai novērstu noteiktos apdraudējumus vai samazinātu risku, un, ja nepieciešams, norāde uz joprojām pastāvošu risku, kas saistīts ar mašīnu:

- ☐ lietotie standarti un citas tehniskās specifikācijas, norādot šajos standartos ietvertās būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību;
- ☐ jebkāds tehniskais pārskats, kurā sniegti vai nu ražotāja, vai arī ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja izvēlētās struktūras veikto testu rezultāti;
- ☐ mašīnas instrukciju kopija;
- ☐ ja nepieciešams, iekļaušanas deklarācija attiecībā uz daļēji komplektētām mašīnām un attiecīgās šādu mašīnu montāžas instrukcijas;
- ☐ ja nepieciešams, mašīnas vai citu mašīnā ietverto ražojumu EK atbilstības deklarācijas kopijas,
- ☐ EK atbilstības deklarācijas kopija;

b) attiecībā uz sērijveida ražošanu — iekšējie pasākumi, kādi tiks ieviesti, lai nodrošinātu to, ka mašīna saglabās atbilstību direktīvas noteikumiem.

Ražotājam jāveic nepieciešamā izpēte un testi attiecībā uz mašīnas sastāvdaļām, stiprinājumiem vai nokomplektēto mašīnu, lai noteiktu, vai sava projekta vai konstrukcijas dēļ to iespējams droši samontēt un nodot ekspluatācijā.

Attiecīgos ziņojumus un rezultātus iekļauj tehniskajā lietā.

1. punktā minētajai tehniskajai lietai jābūt pieejamai dalībvalstu ***kompetentajām iestādēm vismaz 10 gadus pēc mašīnas ražošanas dienas*** vai arī pēc dienas, kurā ražota beidzamā mašīnu vienība, ja tā ir sērijveida ražošana. Šai tehniskajai lietai nav jāatrodas Kopienas teritorijā, tāpat tai nav jābūt pastāvīgi pieejamai materiālā formā. Tomēr personai, kas norādīta EK atbilstības deklarācijā, jāspēj to apkopot un padarīt pieejamu tādā laika periodā, kas samērojams ar tās sarežģītību.

Tehniskajā lietā nav jāiekļauj detalizēti plāni vai jebkāda cita specifiska informācija attiecībā uz mašīnas ražošanā lietotajiem pakārtotajiem mezgļiem, ja vien zināšanas par šādiem mezgļiem nav svarīgas pārbaužu veikšanā saistībā ar būtiskām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību. Tehniskās lietas neiesniegšana, atsaucoties uz kompetento valsts iestāžu pienācīgi pamatotu pieprasījumu, var veidot pietiekamu pamatojumu apšaubīt konkrētās mašīnas atbilstību šīs direktīvas būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

B. Attiecīgā daļēji komplektētu mašīnu tehniskā dokumentācija

Šajā daļā aprakstīta tehniskās dokumentācijas sastādīšanas procedūra. Dokumentācijā jāatspoguļo, kuras direktīvas prasības ir piemērotas un ievērotas. Tajā jāietver šādam novērtējumam nepieciešamajā apmērā vajadzīgā informācija par daļēji komplektētas mašīnas konstrukciju, ražošanu un darbību. Tehniskā lieta jā sastāda vienā vai vairākās Kopienas oficiālajās valodās.

Dokumentācijā jāietver šādas ziņas:

a) konstrukcijas lieta, kurā ietverts:

- ☐ visaptverošs daļēji komplektētās mašīnas rasējums un vadības slēgumu rasējumi;

- ❑ pilnībā detalizēti rasējumi, kam pievienotas jebkādas aprēķinu piezīmes, testu rezultāti, sertifikāti u. tml., kas nepieciešami, lai pārbaudītu daļēji komplektētās mašīnas atbilstību būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību;
- ❑ dokumentācija par risku novērtējumu, kurā atspoguļota ievērotā procedūra, tostarp:

a₁) to būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību saraksts, ko piemēro un ievēro;

a₂) to aizsardzības pasākumu apraksts, kas ieviesti, lai novērstu noteiktos apdraudējumus vai samazinātu risku, un, ja nepieciešams, norāde uz joprojām pastāvošu risku;

a₃) lietotie standarti un citas tehniskās specifikācijas, norādot šajos standartos ietvertās būtiskās prasības attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību;

a₄) jebkāds tehniskais pārskats, kurā sniegti vai nu ražotāja, vai arī ražotāja vai viņa pilnvarotā pārstāvja izvēlētās struktūras veikto testu rezultāti;

a₅) montāžas instrukciju kopija attiecībā uz daļēji komplektēto mašīnu;

b) attiecībā uz sērijveida ražošanu — iekšējie pasākumi, kādi tiks ieviesti, lai nodrošinātu to, ka daļēji komplektētā mašīna saglabās atbilstību piemērojamajām būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

Ražotājam jāveic nepieciešamā izpēte un testi attiecībā uz mašīnas sastāvdaļām, stiprinājumiem vai daļēji komplektēto mašīnu, lai noteiktu, vai sava projekta vai konstrukcijas dēļ to iespējams droši samontēt un nodot ekspluatācijā. Attiecīgos ziņojumus un rezultātus iekļauj tehniskajā lietā. Attiecīgajai tehniskajai dokumentācijai jābūt pieejamai vismaz 10

gadus pēc daļēji komplektētās mašīnas ražošanas dienas vai, ja tā ir sērijveida ražošana, pēc dienas, kurā ražota beidzamā daļēji komplektēto mašīnu vienība, un pēc pieprasījuma jāiesniedz dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Tai nav jāatrodas Kopienas teritorijā, tāpat tai nav jābūt pastāvīgi pieejamai materiālā formā. Tomēr personai, kas norādīta iekļaušanas deklarācijā, jāspēj to apkopot un iesniegt attiecīgajai iestādei tādā laika periodā, kas samērojams ar tās sarežģītību. Tehniskās dokumentācijas neiesniegšana, atsaucoties uz kompetento valsts iestāžu pienācīgi pamatotu pieprasījumu, var veidot pietiekamu pamatojumu apšaubīt konkrētās daļēji komplektētās mašīnas atbilstību piemērojamajām un atzītajām būtiskajām prasībām attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību.

Iestāžu pilnvarošanas minimālie kritēriji, kas jāievēro dalībvalstīm

1. Pilnvarotā iestāde, tās direktors un darbinieki, kas atbild par verificēšanas testu veikšanu, nav nedz pārbaudāmās mašīnas projektētāji, ražotāji, piegādātāji vai uzstādītāji, nedz minēto pušu pilnvaroti pārstāvji. Viņus neiesaista mašīnas projektēšanā, konstruēšanā, laišanā tirgū vai apkalpošanā nedz tieši, nedz pilnvarotu pārstāvju statusā. Tas neizslēdz tehniskās informācijas apmaiņu starp ražotāju un pilnvaroto iestādi.
2. Pilnvarotā iestāde un tās darbinieki veic verificēšanas testus ar visaugstāko profesionalitāti un tehnisko kompetenci neatkarīgi no jebkāda spiediena un pamudinājumiem, galvenokārt finansiāliem, kas var ietekmēt lēmumu vai pārbaudes rezultātus, īpaši no to personu vai personu grupu puses, kuras ir ieinteresētas verificēšanas rezultātos.
3. Attiecībā uz katru mašīnu kategoriju, saistībā ar kuru iestāde ir pilnvarota, tās rīcībā jābūt personālam ar tehniskām zināšanām un pietiekamu un atbilstīgu pieredzi, lai veiktu atbilstības novērtēšanu.

4. Pilnvarotās iestādes rīcībā jābūt vajadzīgiem līdzekļiem, lai pareizi izpildītu administratīvos un tehniskos uzdevumus, kas saistīti ar pārbaudi īstenošanu, tai jābūt pieejai arī speciālajai verificēšanai vajadzīgām iekārtām.

5. Par pārbaudi atbildīgajiem darbiniekiem ir:

- ☐ atbilstīga tehniskā un profesionālā sagatavotība;
- ☐ pietiekamas zināšanas par veicamajiem testiem un pietiekama pieredze to izpildē;
- ☐ prasme sastādīt sertifikātus, protokolus un ziņojumus, kas vajadzīgi veikto testu autentiskuma apstiprināšanai.

5. Pilnvarotā iestāde garantē pārbaudes personāla objektivitāti. Darbinieku atalgojums nav atkarīgs no izdarīto testu skaita vai to rezultātiem.

6. Pilnvarotajai iestādei jāapdrošina atbildība, ja atbildību saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem neuzņemas valsts vai pati dalībvalsts tieši neatbild par testiem.

7. Pilnvarotās iestādes darbinieku pienākums ir saskaņā ar šo direktīvu vai jebkuru attiecīgās valsts tiesību aktu, kas nosaka tās piemērošanu, glabāt dienesta noslēpumus, kas attiecas uz visu informāciju, kuru iegūst, veicot iestādes uzdevumus.

8. Pilnvarotās iestādes piedalās koordinēšanas darbībā. Tāpat tās vai nu tieši, vai caur pārstāvjiem piedalās Eiropas standartizācijas procesā, vai arī nodrošina, ka tām ir labi zināms attiecīgo standartu stāvoklis.

9. Dalībvalstis var veikt visus nepieciešamos pasākumus, ko tās uzskata par vajadzīgiem, lai nodrošinātu to, ka pilnvarotās iestādes darbības pārtraukšanas gadījumā šo iestāžu klientu lietas tiek nosūtītas citai iestādei vai tās ir pieejamas dalībvalstī, kas minēto iestādi pilnvarojusi.

More Books!

yes i want morebooks!

Buy your books fast and straightforward online - at one of world's fastest growing online book stores! Environmentally sound due to Print-on-Demand technologies.

Buy your books online at
www.get-morebooks.com

Kaufen Sie Ihre Bücher schnell und unkompliziert online – auf einer der am schnellsten wachsenden Buchhandelsplattformen weltweit! Dank Print-On-Demand umwelt- und ressourcenschonend produziert.

Bücher schneller online kaufen
www.morebooks.de

VDM Verlagsservice-
gesellschaft mbH

VDM Verlagsservicegesellschaft mbH

Heinrich-Böcking-Str. 6-8
D - 66121 Saarbrücken

Telefon: +49 681 3720 174
Telefax: +49 681 3720 1749

info@vdm-vsg.de
www.vdm-vsg.de

